

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Verslag (BRUGEL-Verslag-20231003-120)

Over de overlegprocedure in verband met de ontwerpen van tariefmethodologieën betreffende het reguleringsmodel dat van toepassing is op de beheerder van het distributienet elektriciteit en gas voor de periode 2025-2029

**Opgesteld op basis van artikel 9^{quater}, §3, van de ordonnantie 'electriciteit'
en artikel 10^{bis}, §3, van de ordonnantie 'gas'**

03 oktober 2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	5
2	Historiek van de procedure	6
3	Algemeen standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van SIBELGA.....	7
3.1	In verband met het wettelijk kader	7
3.1.1	Met betrekking tot de verdeling van de bevoegdheden tussen het Parlement, de Regering en BRUGEL.....	7
3.1.2	Met betrekking tot het motiveringsbeginsel	13
3.1.3	Met betrekking tot het beginsel van voorspelbaarheid, rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen en transparantie	14
3.1.4	Met betrekking tot het beginsel van redelijkheid en evenredigheid	16
3.1.5	Met betrekking tot de richtlijn inzake de kapitaalsvergoeding en het voldoende stabiele rendement	16
3.1.6	Met betrekking tot de richtlijn inzake de dekking van alle kosten voor de DNB met een gemiddeld efficiëntieniveau	17
3.1.7	Met betrekking tot de rol van de regulator in de energietransitie	18
3.2	In verband met de hoogte van de vergoeding.....	20
3.2.1	Wat betreft gearing	20
3.2.2	Met betrekking tot de kostprijs van het eigen vermogen	20
3.2.3	In verband met de kostprijs van de schuld.....	21
3.2.4	Berekening van de WACC	22
3.3	In verband met de herwaarderingsmeerwaarden.....	22
3.4	Wat betreft de beheersbare kostenenveloppe.....	24
3.4.1	De IT-kosten	25
4	Antwoorden van BRUGEL op de gedetailleerde opmerkingen van SIBELGA	27
4.1	Juridische grondslag.....	27
4.1.1	SIBELGA	27
4.1.2	BRUGEL.....	27
4.1.3	CONCLUSIE	27
4.2	Procedure voor het opstellen van de tariefmethodologie.....	27
4.2.1	SIBELGA	27
4.2.2	BRUGEL.....	28
4.3	Reguleringsmodel.....	28
4.3.1	SIBELGA	28
4.3.2	BRUGEL.....	29
4.3.3	CONCLUSIE	30
4.4	Toegestane inkomsten.....	31
4.4.1	Beheersbare kosten	31
4.4.2	Niet-beheersbare kosten.....	37
4.4.3	Kosten opgelegd door de evolutie van het wettelijk kader, de marktregels of uitzonderlijke omstandigheden.....	41
4.4.4	Elementen die expliciet zijn uitgesloten van de toegestane inkomsten.....	41

4.4.5	Vergoeding van het geïnvesteerd kapitaal	44
4.4.6	Vergoeding van de reguleringsfondsen.....	47
4.5	Bepaling van de initiële toegestane inkomsten	48
4.5.1	Beheersbare kosten	48
4.5.2	Bepaling van de niet-beheersbare kosten NBKt.....	64
4.5.3	Bepaling van de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal.....	64
4.5.4	Bepaling van de initiële kwaliteitsfactor (Kt)	64
4.5.5	Verwerking van de IT-kosten	64
4.5.6	Herziening van de historische kosten.....	65
4.6	Herziening van de maximaal toegestane inkomsten.....	66
4.6.1	Jaarlijkse herziening.....	66
4.6.2	Eenmalige herziening	67
4.7	Evolutie van de toegestane inkomsten	73
4.7.1	Evolutieformule.....	73
4.7.2	Efficiëntiefactor	75
4.8	Stimulans om kosten te beheersen.....	77
4.8.1	Stimulans die inherent is aan het model - Verdelingspercentage	77
4.8.2	Verwerking van mogelijke onderinvesteringen	78
4.9	Stimulans voor de prestaties.....	79
4.9.1	Stimulansmechanisme voor de kwaliteit van de dienstverlening	79
4.9.2	Stimulansmechanisme voor de uitrol van slimme meters	80
4.9.3	Stimulansmechanisme voor de ontwikkeling van het SmartGrid.....	89
4.9.4	Bedrag van de stimulansen	92
4.9.5	Procedure voor het controleren van de betrouwbaarheid van de verkregen informatie en resultaten voor de KPI's.....	92
4.9.6	Inwerkingtreding van de KPI's	93
4.9.7	Procedure voor de opschorting van de KPI's.....	93
4.10	Bepaling en beheer van de tariefsaldi	94
4.10.1	Definities van de tariefsaldi	94
4.10.2	Aanzuivering van de historische reguleringsfondsen over de volgende tariefperiodes	95
4.10.3	Jaarlijkse aanzuivering in de periode 2025-2029	95
4.10.4	Bepaling van de RSt-term	95
4.11	Vastlegging van de tarieven voor herfacturering van de elektriciteitstransmissiekosten	96
4.11.1	SIBELGA	96
4.11.2	BRUGEL.....	96
4.11.3	CONCLUSIE	97
4.12	Vastlegging van de tarieven - Openbaredienstverplichtingen.....	97
4.12.1	SIBELGA	97
4.12.2	BRUGEL.....	97
4.12.3	CONCLUSIE	97
4.13	Procedure voor de indiening en goedkeuring van tariefvoorstellen	97
4.13.1	Algemeen.....	97

4.13.2	Algemene voorleggingsprocedure en specifieke kenmerken voor de reguleringsperiode 2025-2029	98
4.13.3	Procedure voor het indienen van bijkomende beheersbare kosten aan het begin van de periode	100
4.13.4	Aanpassing van de tarieven	100
4.14	Controle op de naleving van de evolutieregels voor de totale inkomsten en de tarieven	101
4.14.1	SIBELGA	101
4.14.2	BRUGEL	101
4.14.3	CONCLUSIE	101
4.15	Procedures voor het beheer van <i>ex post</i> rapporten en bijgewerkte tariefvoorstellen	101
4.15.1	SIBELGA	101
4.15.2	BRUGEL	101
4.15.3	CONCLUSIE	101
4.16	Rapporten en gegevens	102
4.16.1	SIBELGA	102
4.16.2	BRUGEL	102
4.16.3	CONCLUSIE	102
4.17	Organisatieprincipes van de activiteiten van de DNB	102
4.17.1	SIBELGA	102
4.17.2	BRUGEL	102
4.17.3	CONCLUSIE	102
4.18	Transversaliteit van de beslissingen	103
4.18.1	De ontwikkelingsplannen	103
4.19	Regulatorische saldi	108
4.20	Beoordeling van de redelijkheid van de toegestane inkomsten	111
4.20.1	SIBELGA	111
4.20.2	BRUGEL	112
4.20.3	CONCLUSIE	115
4.21	Bijlagen	116
4.21.1	SIBELGA	116
4.21.2	BRUGEL	116
5	Antwoorden van BRUGEL op de opmerkingen van SIBELGA in bijlage Ib van haar advies (rapporteringsmodellen)	117
5.1	Algemene opmerkingen	117
5.2	Opmerkingen over de <i>ex ante</i> rapporteringsmodellen voor elektriciteit en gas	117
5.3	Opmerkingen over de <i>ex post</i> rapporteringsmodellen voor elektriciteit en gas	120
6	Bijlage	123

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarvan artikel 9quater, §3, als volgt luidt:

'§ 3. De tariefmethodologie kan worden opgesteld door BRUGEL volgens een vastgestelde procedure van gemeenschappelijk akkoord met de distributienetbeheerder op basis van een uitdrukkelijk transparant en niet-discriminerend akkoord. [...]'

De ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet in haar artikel 10bis, §3.

Het akkoord^[1] tussen BRUGEL en de SIBELGA verduidelijkte het volgende:

'Idealiter tegen ten laatste 30 juni 2023 zou BRUGEL aan SIBELGA de ontwerpen van tariefmethodologie voor de elektriciteits- en gasdistributienetten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten toesturen, voor overleg overeenkomstig artikel 9quater, §3 van de ordonnantie 'elektriciteit' en artikel 10bis, §3 van de ordonnantie 'gas'.

In het huidige akkoord is overeengekomen om het officieel overleg over het reguleringskader (inclusief stimulansregeling) los te koppelen van het officieel overleg over de tariefstructuur.

Op die manier kan enerzijds de werklast over verschillende maanden worden gespreid en is er anderzijds extra tijd om de toekomstige tariefstructuur en de verschillende effecten ervan te bestuderen.

Het overleg betreffende de tariefstructuur moet er ten laatste tegen 30 oktober 2023 komen.

Het formele advies van SIBELGA over de ontwerpen van methodologie zou idealiter binnen 60 kalenderdagen na ontvangst voor het reguleringskader en binnen 30 dagen na ontvangst voor de tariefstructuur moeten worden toegezonden.'

[1] <https://www.BRUGEL.brussels/publication/document/notype/2022/fr/ACCORD-PROCEDURE-CONCERTATION-METHODOLOGIES-TARIFAIRES-2025-2029.pdf>

2 Historiek van de procedure

De ontwerpen van tariefmethodologieën die van toepassing zijn op de beheerder van het distributienet elektriciteit en gas die actief is in het Brussel Gewest voor de periode 2025-2029 werden per post en per e-mail van 29 juni door BRUGEL overgemaakt.

Op verzoek van SIBELGA werden de 'Word'-versies op dezelfde dag verstuurd.

Deze zending bestond uit de volgende documenten:

1. Beslissing 232 betreffende de ontwerpen van tariefmethodologieën die van toepassing zijn op de beheerder van het distributienet elektriciteit en gas die actief is in het Brussel Gewest voor de periode 2025-2029
2. Brief met betrekking tot het officieel overleg over de tariefmethodologieën 2025-2029;
3. Verslag over de motivering en positionering;
4. Motiveringsverslag - Vergoeding DNB;
5. Specificaties met betrekking tot de verslagmodellen ex ante en ex post die door de distributienetbeheerder gebruikt dienen te worden;
6. Berekening van de WACC-parameters.

Op 30 juni heeft SIBELGA BRUGEL per e-mail op de hoogte gebracht van de goede ontvangst van de methodologieën en ermee ingestemd om de Nederlandse versie van het ontwerp van methodologie op een latere datum te ontvangen.

Op 11 juli werd de Nederlandse versie van beslissing 232 naar SIBELGA gestuurd.

SIBELGA heeft haar opmerkingen over de ontwerpen van tariefmethodologieën en haar bijlagen toegezonden op 31 augustus 2023.

De Raad van bestuur van BRUGEL heeft dit overlegverslag en de aan de methodologie aangebrachte aanpassingen goedgekeurd op 03 oktober 2023.

Dit verslag heeft tot doel te antwoorden op alle officiële opmerkingen die door de SIBELGA werden geformuleerd en om desgevallend de methodologieën aan te passen die vervolgens zullen worden voorgelegd aan de Raad van gebruikers en ter openbare raadpleging.

In de definitieve methodologie zullen alle opmerkingen worden verwerkt die tijdens de raadplegings- en consultatiefase zijn ontvangen.

Het advies van SIBELGA is als bijlage van deze beslissing opgenomen.

3 Algemeen standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van SIBELGA

3.1 In verband met het wettelijk kader

Bij het implementeren van de tariefregulering past de regulator strikt het nationale en Europese wettelijke kader toe zoals uiteengezet in de beste praktijken en geïnterpreteerd in de jurisprudentie.

3.1.1 Met betrekking tot de verdeling van de bevoegdheden tussen het Parlement, de Regering en BRUGEL

De acties van BRUGEL respecteren de bevoegdheidsverdeling tussen het Parlement, de Regering en de regulator, in de bijzondere context van de liberalisering van de energiemarkt.

De energienetwerkindustrie speelt namelijk een economische en sociale rol in de samenleving, aangezien ze gebruikt wordt om essentiële goederen aan huishoudens te leveren en een essentieel onderdeel van de economie van het land ondersteunt. De netwerkindustrie heeft ook de volgende speciale kenmerken:

- Deze sector vereist aanzienlijke langetermijninvesteringen, vooral met het oog op de uitdagingen in verband met de energietransitie, met een langetermijnvisie en stabiliteit, en de kosten van deze investeringen moeten op de best mogelijke manier worden gedekt;
- Grote investeringen kunnen leiden tot hogere prijzen voor huishoudens en andere netwerkgebruikers als ze op lange termijn niet gecontroleerd en goed geëvalueerd worden,
- De energienetwerkindustrie is essentieel als we een gemeenschappelijke Europese markt willen creëren en Europa willen openstellen voor vrije concurrentie, lage prijzen, diensten van hoge kwaliteit en een actieve rol voor de consum'actor.

Met het oog op deze uitdagingen spelen de Staat, via zijn Parlement en Regering, en de regulator elk een essentiële eigen rol. Om de rol van elk van hen duidelijk vast te stellen, moeten we eerst kijken naar de geschiedenis van de liberalisering. In het verleden was de netwerkindustrie, voor wat betreft infrastructuurbeheer en de levering van goederen en diensten, een sterk door de Staat gereguleerd monopolie. Deze overheidsregulering van de activiteiten *'drong zich op als een noodzakelijk tegenwicht om de uitoefening van de marktmacht te beperken door de prijsstelling te controleren en er, vanuit een dynamisch perspectief, voor te zorgen dat productiviteitsstijgingen en technische vooruitgang werden geïntegreerd'*¹. Dit model van overheidsmonopolie werd echter verlaten in het Europese proces en de sector werd opengesteld voor concurrentie met betrekking tot de levering van energie en diensten. Toch bleef infrastructuurbeheer een monopolistische economische activiteit. In deze configuratie *'wanneer de concurrentie zich alleen ontwikkelt voor de levering van diensten, vereist de monopolistische positie van de infrastructuurbeheerder een regulering van deze laatste. Zonder een dergelijke regulering zou de eigenaar van de infrastructuur de monopoliewinst kunnen inpikken, als de infrastructuur een natuurlijk monopolie is, zonder het risico te lopen te worden uitgedaagd door concurrenten. Daarom zijn concurrentie (bij het aanbieden van diensten) en regulering (van de infrastructuur) complementair'*². (eigen markering). Wil liberalisering de consument ten goede komen, dan is een van de

¹ *La régulation des industries de réseau en Belgique*, Alexandre de Streel, Axel Gautier, Xavier Wauthy in *Reflets et perspectives de la vie économique*, 2011/3, p. 74.

² *Idem*.

essentiële voorwaarden bovendien dat 'de activiteiten die monopolistisch blijven, naar behoren gereguleerd dienen te worden. Anders zouden de netwerkbeheerders de monopolierentes kunnen inpikken.³

Hieruit volgt dat, in het algemeen belang van de consument, de regulering doeltreffend en onafhankelijk moet zijn. **De regulator moet uitgerust zijn met de bevoegdheden die onontbeerlijk zijn voor een doeltreffende regulering** binnen een duidelijk wettelijk kader. Dit houdt dus in:

- dat de politieke autoriteiten duidelijke algemene doelstellingen moeten vaststellen voor de regulator en moeten beslissen over het energiebeleid van het Gewest, bijvoorbeeld in termen van energietransitie,
- dat de regulatoren over de nodige middelen moeten beschikken, waaronder juridische middelen, om deze doelstellingen te bereiken.

Deze duidelijke scheiding van bevoegdheden is des te belangrijker omdat de gemeenten in Brussel de enige aandeelhouder van SIBELGA zijn. In deze configuratie is het moeilijk om de belangen van de gemeenten als aandeelhouders te verzoenen met die als hoeders van het algemeen welzijn van de consumenten. Bovendien heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: 'HvJEU') juist om een dergelijke belangenverstrengeling te voorkomen in zijn arrest van 2 september 2021 het volgende benadrukt:

*'Zoals de advocaat-generaal in punt 112 van zijn conclusie heeft opgemerkt, is de volledige onafhankelijkheid van de NRI's ten opzichte van economische en publieke entiteiten, ongeacht of het bestuursrechtelijke of politieke organen zijn, en, in dat laatste geval, organen van de uitvoerende of van de wetgevende macht, noodzakelijk om te waarborgen dat de door de NRI's genomen besluiten onpartijdig en niet-discriminerend zijn, en dat een mogelijke voorkeursbehandeling van ondernemingen of economische belangen verbonden aan de regering, de meerderheid of de politieke macht fundamenteel wordt uitgesloten. Bovendien stelt de volledige scheiding van de politieke macht de NRI's in staat om in hun optreden een langetermijnvisie te volgen die noodzakelijk is om de doelstellingen van de richtlijnen 2009/72 en 2009/73 te verwezenlijken.'*⁴ (Wij markeren en onderstrepen).

In hetzelfde arrest heeft het Hof de grens getrokken tussen de verschillende bevoegdheden van de politieke autoriteiten en de regelgevende instantie:

*'Overeenkomstig artikel 35, lid 4, onder b), ii), van richtlijn 2009/72 en artikel 39, lid 4, onder b), ii), van richtlijn 2009/73 laat het daarin bedoelde vereiste van onafhankelijkheid de algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid onverlet. Uit de bewoordingen van deze bepalingen blijkt echter duidelijk dat dergelijke algemene beleidsrichtsnoeren geen betrekking hebben op de in artikel 37 van richtlijn 2009/72 en artikel 41 van richtlijn 2009/73 bedoelde regulerende taken en bevoegdheden.'*⁵

Arrest nr. 105/2023 van het Grondwettelijk Hof van 29 juni 2023 lijkt bij diezelfde geest aan te sluiten, voor zover het verwijst naar de voornoemde rechtspraak van het HvJEU en de onvoorwaardelijke onafhankelijkheid van BRUGEL bevestigt bij het vaststellen van de tarieven in zijn punten B.6.2 tot B.7.3 en in het licht van het Europees recht.

³ Idem.

⁴ HvJEU, arrest van 2 september 2021, C-718/18, Commissie tgv. Duitsland, punt 112.

⁵ Idem, punt 110.

Hieruit blijkt dat BRUGEL de tarieven onafhankelijk vaststelt en dat de richtlijnen vastgelegd in artikel 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en het equivalent ervan voor gas slechts 'algemene beleidsrichtsnoeren' vormen en 'de mogelijkheid van laatstgenoemde om de tariefmethodologie te kiezen niet op een zodanige wijze' beperkt 'dat zij afbreuk doet aan de onafhankelijkheid en aan de exclusieve tariefbevoegdheid van de regulerende instantie'.⁶

Hieruit kan worden afgeleid dat BRUGEL over ruime discretionaire bevoegdheden beschikt bij de uitoefening van haar tariefbevoegdheden. Bovendien moet het ten uitvoer worden gelegd overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (hierna 'Verordening (EG) nr. 714/2009'), waarin het volgende wordt bepaald:

'Bij de uitoefening van hun bevoegdheden zorgen de regulerende instanties ervoor dat deze verordening en de krachtens artikel 18 vastgestelde richtsnoeren in acht worden genomen. Waar nodig om te voldoen aan de doelstellingen van deze verordening, werken de regulerende instanties overeenkomstig hoofdstuk IX van Richtlijn 2009/72/EG samen met elkaar, met de Commissie en met het Agentschap' (eigen markering).

Bij artikel 14 van dezelfde verordening lezen we echter het volgende:

'De door de netwerkbeheerders gehanteerde tarieven voor nettoegang moeten transparant zijn, rekening houden met de noodzakelijke zekerheid van het netwerk en een afspiegeling vormen van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder en op niet-discriminerende wijze worden toegepast. Deze tarieven mogen niet afstandsgebonden zijn.'

BRUGEL wil uiteraard de tariefmethodologie vastleggen rekening houdend met de noodzaak om de veiligheid van de netten te garanderen, met inbegrip van de noodzaak om langetermijninvesteringen te financieren, en is dus volledig in overeenstemming met de algemene oriëntatie die de wetgever heeft vastgelegd in artikel 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en het equivalent ervan voor gas, voor zover het wordt geïnterpreteerd in het licht van het arrest nr. 105/2023 waarin het Hof het volgende heeft bevestigd:

' Bovendien belet de bestreden bepaling BRUGEL niet om, in het licht van wat de verplichtingen van de distributienetbeheerder op lange termijn veronderstellen op het vlak van de kwaliteit van het netwerk, te bepalen welk rendement aangewezen is'.⁷

Dit betekent dat BRUGEL volledig onafhankelijk is in het bepalen van de tariefmethodologie en het rendementspercentage. Dit is des te meer waar omdat het bovenvermelde artikel van Verordening (EG) nr. 714/2009 de regulator verplicht om tarieven vast te stellen **die de werkelijke en effectieve kosten van de DNB weerspiegelen**. Op die manier wil de regulator zich houden aan de statutaire richtlijn dat 'de tarieven of de tariefmethodologie de investeringen mogelijk moeten maken die nodig zijn voor de levensvatbaarheid van de netten', maar kan hij deze benadering enkel combineren met de verplichting die gekoppeld is aan de efficiëntie van de werkelijk gemaakte kosten.

Om deze doelstelling van langetermijninvesteringen te bereiken, wil de regulator erop wijzen dat de financiering van investeringen over het algemeen in de tarieven wordt weerspiegeld via

⁶ Grondwettelijk Hof, arrest nr. 105/2023 , punt B9.2 *in fine*.

^{7 7} Grondwettelijk Hof, arrest nr. 105/2023 , punt B9.2.

drie categorieën van kosten: afschrijvingen, schulden en financiële lasten, en de billijke marge die de kapitaalkost vertegenwoordigt. Samen dekken deze posten de financieringsvereisten voor de investeringen. Dit betekent dat rendement op geïnvesteerd kapitaal niet de enige manier is om investeringen te financieren. Deze bewering kan niet worden ontkend door de distributienetbeheerder, aangezien deze al jaren al zijn investeringen financiert zonder gebruik te maken van de aan hem toegekende vergoeding door deze volledig door te storten aan de aandeelhouders.

Geconfronteerd met deze economische realiteit moet de regulator er in het algemeen belang en dat van de consument voor zorgen dat er een optimaal evenwicht wordt gevonden in de verschillende financieringsbronnen voor investeringen om de impact op de consument of de exclusieve verantwoordelijkheid van de consument te beheersen.

Met andere woorden, de artikelen 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en 10^{ter} van de gasordonnantie leggen een reeks richtlijnen vast, bepaald door de wetgever, die BRUGEL moeten leiden in de uitoefening van haar bevoegdheden met betrekking tot de bepaling van de tariefmethodologieën en de distributietarieven. Deze richtlijnen streven verschillende doelstellingen na. BRUGEL waakt erover om ze op een redelijke manier met elkaar te verzoenen, binnen het kader van haar discretionaire bevoegdheden. Bijgevolg zullen deze richtlijnen niet noodzakelijk allemaal met dezelfde intensiteit worden nagestreefd, noch zullen ze allemaal volledig worden geïmplementeerd in het kader van de huidige tariefmethodologie. Deze benadering is in overeenstemming met de jurisprudentie van het Marktenhof (Brussel, 15 februari 2011, 2010/AR/2003; Brussel, 14 november 2012, 2011/AR/228).

BRUGEL herinnert er in dit verband aan dat, volgens het Hof van Cassatie, de oprichting van betrouwbare, performante en consumentgerichte distributienetten die de levering van elektriciteit en gas tegen de laagste prijs mogelijk maken, een centrale doelstelling is van de Europese richtlijnen ter zake en dus een transparant en voorspelbaar criterium vormt dat als leidraad moet dienen voor de vaststelling van de berekeningswijzen van de distributietarieven, zelfs bij gebrek aan een uitdrukkelijke richtlijn ter zake in de relevante bepalingen van de nationale wetgeving.

Wat de investeringen in DNB betreft, moet ook de rol van de overheid en de regulator worden vastgesteld. In de monopolistische wereld van weleer was de 'regulerende' staat nodig om de prijzen te controleren bij afwezigheid van de markt en om ervoor te zorgen dat het investeringsbeleid een zekere dynamiek bevatte in termen van innovatie of efficiëntiewinst⁸. Zoals hierboven opgemerkt, werd dit model van de 'regulerende' staat onder Europese impuls verlaten. De zoektocht naar dynamische efficiëntie in investeringen moet gevonden worden in stimulerende regelgeving en kan nauwelijks gevonden worden in het initiatief van de politieke autoriteit.

Om deze nieuwe economische realiteit te weerspiegelen in het kader voor netwerkinvesteringen in het Brusselse wetgevende kader, heeft de wetgever voorzien in het volgende evenwicht bij de goedkeuring van ontwikkelingsplannen:

- De Regering is verantwoordelijk voor:

⁸Zie in die zin *La régulation des industries de réseau en Belgique*, Alexandre de Streef, Axel Gautier, Xavier Wauthy in *Reflets et perspectives de la vie économique*, 2011/3.

- **het goedkeuren van het voorstel van Plan van de DNB**; bij gebrek aan een formele handeling wordt het Plan geacht te zijn goedgekeurd (artikel 12, § 3 van de elektriciteitsordonnantie en het equivalent ervan voor gas);
 - **het motiveren van elke afwijking ten opzichte van de positioneringen van BRUGEL in zijn advies over het Ontwikkelingsplan**, overeenkomstig arrest nr. 105/2023 van het Grondwettelijk Hof, dat het volgende bevestigde: *'Bovendien vloeit uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur voort dat de Gewestregering ertoe is gehouden rekening te houden met dat advies en, in voorkomend geval, uit te leggen om welke reden zij ervan afwijkt.'*⁹.
- Aan de regulator werden de volgende opdrachten toegewezen, zoals beschreven in artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie en het equivalent daarvan voor gas:
- **De bevoegdheid om het model van het Ontwikkelingsplan vast te leggen**: het is duidelijk dat hij bij het vastleggen van het model ervoor moet zorgen dat dit de minimuminhoud van het Plan bevat zoals opgelegd door de ordonnantie. Het staat BRUGEL echter vrij om in dit kader elk relevant element op te nemen dat de instantie nodig acht om ervoor te zorgen dat de DNB blijk geeft van dynamisme op het vlak van efficiëntiewinsten en het zoeken naar innovatie;
 - Tijdens de eerste fase van de goedkeuring van het Plan kan BRUGEL opmerkingen maken en om wijzigingen aan het ingediende ontwerp verzoeken;
 - In de laatste fase van het proces stelt **BRUGEL een advies op over het plan** dat ze aan de Regering voorlegt. Voor de uitvoering van dit advies gaat de regulator met name na of de investeringen die voorzien zijn in dit ontwerpplan alle investeringsbehoeften dekken die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of dit plan overeenkomt met het tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Ze houdt eveneens rekening met de relatie tussen de elektriciteits- en de gasmarkt;
 - BRUGEL kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met milieucriteria, de DNB **aanmanen** om in zijn ontwikkelingsplan bepaalde alternatieve of aanvullende investeringen te **bestuderen**;
 - Tot slot houdt BRUGEL **toezicht op en evalueert ze de uitvoering van deze ontwikkelingsplannen**.

Uit het voorgaande volgt dat BRUGEL, net zoals de Regering, over een aanzienlijke bevoegdheid beschikt bij de vaststelling en de uitvoering van het Ontwikkelingsplan van de DNB en BRUGEL is van plan om deze bevoegdheid uit te oefenen in het licht van de andere bepalingen van de voornoemde ordonnantie op het vlak van kostenefficiëntie en stimulerende regelgeving die nodig zijn om de dynamiek van de investeringen aan te moedigen of te versterken.

Bovendien kent de Europese wetgeving de regulator een aanzienlijke bevoegdheid toe op dit gebied. **Zo** voorziet artikel 32, lid 3, van Richtlijn (EU) 2019/944 bijvoorbeeld dat de netbeheerder ten minste om de twee jaar een tienjarig netontwikkelingsplan publiceert, dat hij

⁹ Punt B.13.1 van arrest nr. 105/2023.

indient bij de regulerende instantie¹⁰. De richtlijn bepaalt dat de regulerende instantie kan verzoeken om dit plan te wijzigen¹¹. In het kader van deze wijziging moet de regulator specifieke details kunnen vragen over de beoogde flexibiliteitsdiensten of over de projecten die nodig zijn om nieuwe injectiecapaciteit aan te sluiten. De regulerende instantie kan eisen dat het plan wordt gewijzigd als het niet consistent is met het nationale energie- en klimaatbeleid of niet voldoet aan de instructies van de regulerende instantie¹². Dit plan moet met name alle middelen beschrijven die door de DNB zullen worden gebruikt om te voorkomen dat het net moet worden uitgebreid, en in het bijzonder het gebruik van energie-efficiëntie¹³.

Evenzo stelt de laatste herschikking van de richtlijn inzake energie-efficiëntie specifiek dat *'energie-efficiëntie moet worden erkend als centraal element en prioritaire factor in toekomstige besluitvorming over investeringen in de Europese energie-infrastructuur'*¹⁴. De aanbevolen benadering is die van de algemene efficiëntie van het systeem in verhouding tot de gegenereerde kosten, maar met bijzondere aandacht voor het maatschappelijk perspectief¹⁵, maar waarbij ook rekening moet worden gehouden met aspecten zoals systeemprestaties en het dynamisch gebruik van energie, hulpbronnen aan de vraagzijde en flexibiliteit van het systeem¹⁶. In die zin stelt de richtlijn dat *'kosten-batenanalyses systematisch moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd'*¹⁷. Bovendien draagt de richtlijn de regulerende instanties specifiek op om ervoor te zorgen dat *'het energie-efficiëntie-eerstbeginsel wordt toegepast bij plannings- en besluitvormingsprocessen en dat nettarieven en netreguleringen de energie-efficiëntieverbetering stimuleren'*¹⁸. De regulerende instanties moeten er daarom voor zorgen dat de door de DNB gebruikte methoden de beschikbare opties beoordelen in het kader van een kosten-batenanalyse en rekening houden met de voordelen die voortvloeien uit oplossingen voor energie-efficiëntie en flexibiliteit aan de vraagzijde. De nationale autoriteiten hebben als opdracht om te controleren of de DNB het energie-efficiëntie-eerstbeginsel toepast en kunnen methoden en richtsnoeren verschaffen voor het beoordelen van de verschillende mogelijke oplossingen in het kader van de kosten-batenanalyse¹⁹.

Daartoe moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de distributiesysteembeheerders de *'betere energie-efficiëntieoplossingen en bijkomende kosten voor de aankoop van hulpbronnen aan de vraagzijde overwegen, en rekening houden met de ecologische en sociaal-economische gevolgen van verschillende investeringen en operationele plannen in verband met het net. Een dergelijke aanpak vereist een verschuiving van een eng perspectief van economische efficiëntie naar een perspectief van maximaal sociaal welzijn. Het energie-efficiëntie-eerstbeginsel moet in het bijzonder worden toegepast bij het opstellen van scenario's voor de uitbreiding van de energie-infrastructuur, waarbij oplossingen aan de vraagzijde als haalbare alternatieven kunnen worden beschouwd en naar behoren moeten worden beoordeeld, en moet een intrinsiek onderdeel worden van de beoordeling van*

¹⁰ Art. 32, lid 3, van Richtlijn (EU) 2019/944.

¹¹ Art. 32, lid 4, van Richtlijn (EU) 2019/944.

¹² CEER Views on Electricity Distribution Network Development Plans, 24 november 2021, p. 16.

¹³ Art. 32, lid 3, van Richtlijn (EU) 2019/944.

¹⁴ Overweging 16 van de energie-efficiëntierichtlijn TO DO nummer herschikking, art. 3, § 4.

¹⁵ Overweging 17 van de energie-efficiëntierichtlijn TO DO nummer herschikking.

¹⁶ Overweging 18 van de energie-efficiëntierichtlijn.

¹⁷ Overweging 19 van de energie-efficiëntierichtlijn.

¹⁸ Overweging 127 van de energie-efficiëntierichtlijn.

¹⁹ Art. 27, §2, van de energie-efficiëntierichtlijn.

netplanningsprojecten. **De toepassing ervan moet worden gecontroleerd door de nationale reguleringsinstanties.**²⁰.

Gelet op het voorgaande respecteert BRUGEL de bevoegdheidsverdeling tussen de overheid en de regulator.

3.1.2 Met betrekking tot het motiveringsbeginsel

Krachtens de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, moeten de bestuurshandelingen van de administratieve overheden het voorwerp uitmaken van een motivering op formeel en materieel vlak. De vereiste motivering bestaat in een vermelding in de handeling van de rechtsoverwegingen en de feitelijke overwegingen waarop de beslissing is gebaseerd. Ze moet voldoende zijn om de bestuurder in staat te stellen de redenen voor de door de administratie gemaakte keuze te begrijpen en om de bevoegde rechter in staat te stellen zijn rechterlijke toetsing uit te oefenen.

BRUGEL bevestigt dat ze de huidige tariefmethodologie voorbereidt en opstelt met inachtneming van deze verplichtingen tot motivering en overleg in het licht van de overvloedige jurisprudentie die ter zake bestaat. Meer specifiek merkt BRUGEL het volgende op:

- de motiveringsplicht moet eenieder die gerechtigd is kritiek te leveren op de administratieve handeling in staat stellen te beoordelen of hij dat op een nuttige manier kan doen (Marktenhof, 9 oktober 2019, 2019/AR/1006);
- de motivering mag beknopt en beknopt zijn, mits zij toereikend en duidelijk is (Marktenhof, 8 januari 2020, 2019/MR/3)
- in de motivering kan worden verwezen naar adviezen, studies, rapporten enz. zonder dat de inhoud van deze documenten volledig hoeft te worden overgenomen (Marktenhof, 27 januari 2021, 2020/AR/1333; 6 maart 2019, 2018/AR/1829);
- de motiveringsplicht vereist niet dat de regulator punt voor punt ingaat op alle argumenten van de belanghebbenden die zich tijdens een openbare raadpleging uiten (Marktenhof, 8 januari 2020, 2019/MR/3);
- de motiveringsplicht vereist niet dat de regulator aan de operatoren motiveert waarom hij van mening is dat hij zijn ontwerpbesluit niet moet wijzigen op de manier die de geraadpleegde operatoren wensen; evenmin is hij verplicht hen een tweede kans te geven om hun standpunt kenbaar te maken (Brussel, 30 juni 2009, 2006/AR/2332 e.a.; Brussel, 12 november 2014, 2011/AR/2289 e.a.);
- indien het ontwerp na de openbare raadpleging wordt gewijzigd, is de autoriteit niet verplicht het gewijzigde ontwerp aan een tweede raadpleging te onderwerpen of de betrokken exploitanten te raadplegen over de conclusies die zij uit de raadpleging trekt (Brussel, 13 mei 2015, 2011/AR/2261 e.a.).

In casu respecteert BRUGEL deze lessen.

²⁰ Overweging 127 van de energie-efficiëntierichtlijn

3.1.3 Met betrekking tot het beginsel van voorspelbaarheid, rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen en transparantie

In het algemeen vereist het **rechtszekerheidsbeginsel** '**dat rechtsregels duidelijk, nauwkeurig en voorzienbaar zijn voor de justitiabelen**'.²¹ Concreet betekent dit dat ze precies moeten weten wat de omvang is van de verplichtingen die hen worden opgelegd, en dat ze ondubbelzinnig moeten weten wat hun rechten en plichten zijn en dienovereenkomstig de nodige stappen moeten ondernemen²².

Het recht om zich op het **beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen** te beroepen, strekt zich uit tot iedere justitiabele bij wie een administratieve instantie met door haar gedane precieze toezeggingen gegronde verwachtingen heeft gewekt²³. Bij het onderzoek naar de naleving van dit beginsel moet worden nagegaan of de handelingen van de betrokken administratieve instantie bij de betrokken justitiabele een redelijk vertrouwen hebben gewekt en, zo ja, of dit vertrouwen gewettigd zijn.²⁴ Tegelijkertijd wordt algemeen aanvaard dat de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen niet impliceren dat de bestuurde zich kan beroepen op een verworven recht om de regel niet te wijzigen: op grond van het veranderingsrecht kan de overheid het toepasselijke rechtskader altijd wijzigen om rekening te houden met veranderende omstandigheden in het algemeen belang.²⁵

Rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen zijn niet absoluut. In de interne jurisprudentie worden alleen overtredingen van deze principes die als buitensporig worden beschouwd, bestraft.²⁶ Het Grondwettelijk Hof heeft met name reeds verklaard dat '*indien de decreetgever een beleidswijziging nodig acht, hij vermag te oordelen dat die beleidswijziging met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en hij er in beginsel niet toe gehouden is in een overgangsregeling te voorzien. (...)*'²⁷. In het recht van de Europese Unie mag de wet van de veranderlijkheid het beginsel van gewettigd vertrouwen ook beperken²⁸.

²¹ HvJEU, arrest van 19/12/19, GRDF SA tgv. Eni Gas & Power France SA, C-236/18, point 42 ; HvJEU (5^e kamer) nr. C-798/18, C-799/18, 15 april 2021 (Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) e.a./Ministero dello Sviluppo economico, Gestore dei servizi energetici (GSE SpA); Athesia Energy Srl e.a./Ministero dello Sviluppo economico, Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA), punt 41.

²² Agreenergy, punt 30

²³ HvJEU, arrest van 19/12/19, GRDF SA tgv. Eni Gas & Power France SA, C-236/18, punt 46.

²⁴ Idem, punt 47.

²⁵ Brusse (afd. Marktenhof), 11 oktober 2017, punt 118.

²⁶ Pâques Michel, 'La confiance légitime en droit administratif belge', in 'La protection de la confiance légitime en droit administratif et en droit de l'Union européenne', seminar georganiseerd door de hoogste administratieve rechtbank van Litouwen en ACA-Europe op 21 en 22 april 2016, punt 2 in fine. https://www.aca-europe.eu/seminars/2016_Vilnius/Belgique.pdf

²⁷ Grondwettelijk Hof, 8 mei 2014, 80/2014, mot. B.28.3.2

²⁸ Pâques Michel, 'La confiance légitime en droit administratif belge', in 'La protection de la confiance légitime en droit administratif et en droit de l'Union européenne', seminar georganiseerd door de hoogste administratieve rechtbank van Litouwen en ACA-Europe op 21 en 22 april 2016, punt 9, voetnoot 71. https://www.aca-europe.eu/seminars/2016_Vilnius/Belgique.pdf We herhalen hier de aangehaalde jurisprudentie: 'Wat het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen betreft, is het van belang erop te wijzen dat uit vaste rechtspraak volgt dat een nieuwe regel onmiddellijk van toepassing is op de toekomstige gevolgen van een situatie die onder de oude regel is ontstaan en dat het toepassingsgebied van het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen niet zo ver kan worden uitgebreid dat over het algemeen wordt verhinderd dat een nieuwe regelgeving van toepassing is op de toekomstige gevolgen van situaties die onder de oude regelgeving zijn ontstaan

BRUGEL moet in de uitoefening van haar taken nieuwe regels kunnen aannemen om haar bevoegdheden ten volle te kunnen uitoefenen. Zoals vermeld in de preambule van Richtlijn (EU) 2019/944 is het met het oog op de goede werking van de elektriciteitsmarkt noodzakelijk dat de regulerende instanties besluiten kunnen nemen over alle relevante reguleringskwesties en dat zij volledig **onafhankelijk** zijn van andere publieke of particuliere belangen²⁹. De regulerende instanties beschikken over een beoordelingsmarge om te bepalen welke maatregelen binnen hun bevoegdheid vallen en welke nodig zijn om de hun door de wetsteksten toegewezen opdrachten te vervullen.³⁰

De regulator dringt aan op het voorschrift van artikel 60.1, van Richtlijn (EU) 2019/944, waarin het recht van de regulator om wijzigingen aan te brengen in tariefbesluiten als volgt is vastgelegd:

'De regulerende instanties zijn bevoegd om zo nodig van de transmissie- en distributiesysteembeheerders te verlangen dat zij de voorwaarden wijzigen, met inbegrip van de in artikel 59 van deze richtlijn bedoelde tarieven of methoden, om ervoor te zorgen dat deze evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast, overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2019/943. In geval van vertraging bij de vaststelling van transmissie- en distributietarieven hebben de regulerende instanties de bevoegdheid om transmissie- en distributietarieven en de berekeningswijzen hiervan voorlopig vast te stellen of goed te keuren en een besluit te nemen over passende vergoedingsmaatregelen indien de definitieve transmissie- en distributietarieven of berekeningswijzen afwijken van deze voorlopige tarieven of berekeningswijzen.' (eigen markering).

Bovendien tempert het **HvJEU dit beginsel** zelf door te stellen dat:

'op het beginsel van bescherming van het gewettigd vertrouwen een beroep kan worden gedaan door iedere marktdeelnemer bij wie een nationale autoriteit gegronde verwachtingen heeft gewekt. Wanneer een voorzichtige en bezonnen marktdeelnemer echter de vaststelling van een voor zijn belangen nadelige maatregel kon voorzien, kan hij zich niet op dit beginsel beroepen wanneer die maatregel wordt vastgesteld. Bovendien mogen de marktdeelnemers niet vertrouwen op de handhaving

(zie met name het arrest van 29 januari 2002, Pokrzeptowicz-Meyer, C-162/00, Rec. p. I-1049, punten 50 en 55)' (HvJEU, 14 januari 2010, STADT PAPENBURG tgv. Duitsland, C-226/08). 'Zoals het Hof reeds heeft geoordeeld, mag er niet op vertrouwd worden dat zich in het geheel geen wetswijziging zal voordoen, maar kan alleen de wijze van toepassing van een dergelijke wijziging ter discussie worden gesteld (zie met betrekking tot een wetswijziging tot afschaffing van het recht op aftrek van de belasting over de toegevoegde waarde voor bepaalde kosten in verband met de verhuur van onroerende goederen, arrest van 29 april 2004, zaak C- 487/01 en C-7/02, Gemeente Leusden en Holin Groep, Rec. I5368, pt 81). Evenzo vereist het beginsel van rechtszekerheid niet dat de wetgeving niet wordt gewijzigd, maar veeleer dat de wetgever rekening houdt met de bijzondere situaties van de ondernemers en zo nodig voorziet in aanpassingen aan de toepassing van nieuwe rechtsregels' (HvJ EG, 7 juni 2005, zaak C-17/03, Vereniging voor Energie, Milieu en Water e.a. tgv. Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht energie, mot. 80 en 81).

²⁹ Deze onafhankelijkheid laat eventuele algemene richtlijnen van de overheid onverlet. Dergelijke algemene richtlijnen mogen echter geen betrekking hebben op de opdrachten of de reguleringsbevoegdheden. De regulerende instanties nemen hun besluiten autonoom, uitsluitend op basis van het algemeen belang, om ervoor te zorgen dat de door de richtlijn nagestreefde doelstellingen worden nageleefd, zonder onderworpen te zijn aan externe instructies van andere publieke of particuliere organen. Arrest HvJEU, C-718/18, Europese Commissie tgv. Duitsland.²⁹

³⁰Zie naar analogie HvJEU (5^e kamer) nr. C798/18, C-799/18, 15 april 2021 (Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) e.a./Ministero dello Sviluppo economico, Gestore dei servizi energetici (GSE SpA); Athesia Energy Srl e.a./Ministero dello Sviluppo economico, Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA), punt 28.

van een bestaande situatie die de nationale autoriteiten in het kader van hun beoordelingsbevoegdheid kunnen wijzigen.³¹

Het beginsel van gewettigd vertrouwen kan geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van de regulator om het reguleringsmodel aan te passen voor een nieuwe tariefperiode. Integendeel, de DNB mag terecht van de regulator verwachten dat hij zijn methodologie aanpast voor een nieuwe periode.

Tot slot vestigt BRUGEL de aandacht op het feit dat artikel 12bis van de federale elektriciteitswet (wet van 29/04/1999), waarop SIBELGA zich beroept, niet is opgenomen in de Brusselse gewestelijke wetgeving. Historisch gezien was het misschien van toepassing in Brussel, vóór de regionalisering van de bevoegdheden, maar dat is nu niet meer het geval, aangezien de wetgever er niet voor heeft gekozen om het te handhaven.

In die zin past BRUGEL het beginsel van voorspelbaarheid en gewettigd vertrouwen correct toe.

3.1.4 Met betrekking tot het beginsel van redelijkheid en evenredigheid

De regulerende instantie heeft discretionaire bevoegdheden die moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel, wat inhoudt dat hij geen kennelijk onredelijke beslissingen mag nemen (Marktenhof, 6 maart 2019, 2018/AR/1829).

In dit geval oefent BRUGEL haar discretionaire bevoegdheid uit met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

3.1.5 Met betrekking tot de richtlijn inzake de kapitaalsvergoeding en het voldoende stabiele rendement

Volgens SIBELGA zou het voornoemde arrest van het Grondwettelijk Hof betreffende artikel 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter} van de gasordonnantie, gelezen in samenhang met de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen, tot gevolg hebben dat BRUGEL niet alleen het rendementspercentage, maar ook de basis waarop dit percentage wordt berekend, niet mag wijzigen ten opzichte van wat werd aangenomen tijdens de vorige regulatoire periodes.

BRUGEL deelt deze interpretatie niet.

Zoals hierboven reeds werd uiteengezet, herinnerde het Grondwettelijk Hof eraan dat de 'algemene richtsnoeren' in de relevante wettelijke bepalingen in overeenstemming moeten worden gebracht met de eerbiediging van de volledige functionele onafhankelijkheid van de regulerende instantie en de aan deze instantie voorbehouden bevoegdheid om de tariefmethodologie vast te stellen, in het bijzonder met betrekking tot de vaststelling van de passende winstmarge van de netbeheerder tijdens een bepaalde regulatoire periode.

De eis van voldoende stabiliteit van het rendement moet daarom worden gewaarborgd, niet op statische, historische of nominale wijze, maar op toekomstgerichte en teleologische wijze met betrekking tot de normale en billijke vergoeding die nodig is om te voldoen aan de langetermijnverplichtingen van de distributienetbeheerder, die in de loop van de tijd evolueren,

³¹ HvJEU, arrest van 11/07/19, Agreenergy tgv. Ministero dello Sviluppo Economico, gevoegde zaken C-180/18, C-286/18 en C-287/18, punt 31.
HvJEU (5^e kamer) nr. C798/18, C-799/18, 15 april 2021, punt 42.

rekening houdend met de door de overheid nagestreefde energiebeleidsdoelstellingen, de gebruiksmogelijkheden van de distributienetgebruikers en hun belangen, zoals de levensvatbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van de energiemarkt.

De netbeheerders moeten langetermijninvesteringen kunnen doen en bijgevolg verzekerd zijn van een zekere mate van stabiliteit of voorspelbaarheid in prijzen en tariefmethodologieën. Deze behoefte aan voorspelbaarheid rechtvaardigt de onaantastbaarheid van de tarieven tijdens de regulatoire periode, en deze onaantastbaarheid is zelf van dien aard dat het de consument zal beschermen. Behalve in speciale gevallen kan deze methodologie tijdens de periode dus niet worden gewijzigd. De vereiste van voorspelbaarheid belet echter niet dat methodologische of prijswijzigingen van de ene periode op de andere worden doorgevoerd, op voorwaarde dat deze voldoende lang vóór het begin van een nieuwe regulatoire periode worden vastgesteld.

BRUGEL bevestigt dat het rendementspercentage, de berekeningsbasis van dit percentage en het daaruit voortvloeiende rendement op kapitaal, zoals gedefinieerd door het ontwerp van tariefmethodologie, voldoende zijn om SIBELGA in staat te stellen de nodige investeringen te doen en haar verplichtingen op lange termijn te blijven nakomen, rekening houdend met de reeds bestaande of nieuwe opdrachten die ze tijdens de regulatoire periode 2025-2029 op zich zal moeten nemen. Bijgevolg is het ontwerp van tariefmethodologie in overeenstemming met artikel 9^{quinquies}, 9°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 9°, van de gasordonnantie.

3.1.6 Met betrekking tot de richtlijn inzake de dekking van alle kosten voor de DNB met een gemiddeld efficiëntieniveau

Artikel 9^{quinquies}, 14°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 14°, van de gasordonnantie bepalen dat de tarieven de distributienetbeheerder waarvan de efficiëntie zich rond het marktgemiddelde situeert, in staat moeten stellen om al zijn kosten terug te verdienen.

Deze bepalingen moeten echter gelezen worden in samenhang met artikel 9^{quinquies}, 2°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 2°, van de gasordonnantie. Deze stellen dat de tariefmethodologie moet toelaten het geheel van de kosten op efficiënte wijze te dekken die noodzakelijk of doeltreffend zijn voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire verplichtingen die op de distributienetbeheerder rusten alsook voor de uitoefening van zijn activiteiten.

Bovendien moet BRUGEL, zoals reeds benadrukt in punt 3.1.1, via de rechtstreekse toepassing van artikel 14 van Verordening (EG) nr. 714/2009, ervoor zorgen dat de tarieven 'een afspiegeling vormen van de **werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder** en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.'

Een DNB moet daarom zowel effectief als efficiënt zijn. Hij is effectief als hij de doelstellingen bereikt die zijn vastgelegd in de wet- en regelgeving. Hij is efficiënt als er zo min mogelijk middelen worden gebruikt om deze doelen te bereiken.

Het doel van de nieuwe tariefmethodologie is om SIBELGA aan te moedigen haar kosten efficiënt te beheren, aangezien de efficiëntie van de noodzakelijke en effectieve kosten in het belang is van de netgebruikers die ze financieren via de energiefactuur.

Hieruit volgt dat een DNB met een gemiddelde efficiëntie al zijn kosten alleen kan terugverdienen via de tarieven als deze efficiënt worden gemaakt, in overeenstemming met de ter zake in de methodologie uiteengezette criteria.

Het is dus niet tegenstrijdig om ervan uit te gaan dat de efficiëntie van SIBELGA bij het vaststellen van de tarieven gemiddeld is en vooraf een efficiëntiefactor toe te passen in de methodologie.

3.1.7 Met betrekking tot de rol van de regulator in de energietransitie

Hoewel de regulator uiteraard de energietransitie moet bevorderen, in het bijzonder door zijn prijsmethodologie te ontwikkelen, kan dit niet ten koste van alles gaan. Zowel in zijn bevoegdheid om tarieven goed te keuren als in zijn bevoegdheid met betrekking tot het ontwikkelingsplan moet de regulator immers niet alleen rekening houden met de energietransitie, maar ook met de algemene efficiëntie van het systeem. Er wordt immers verwacht dat de tarifieringsmethoden de netwerkbeheerders zullen aanmoedigen om 'de efficiëntie te verbeteren, met inbegrip van energie-efficiëntie' en om 'efficiënte investeringen te ondersteunen'³². In dit verband benadrukt de CEER dat kostenreflectiviteit noodzakelijk en fundamenteel is voor de energietransitie, in die zin dat het een efficiënt gebruik van het bestaande netwerk³³ moet bevorderen, en benadrukt in dit verband dat de **regulerende instanties de bestaande tariefstructuren moeten herzien met als doel 'sterke stimulansen te creëren voor een efficiënt gebruik van het netwerk'**³⁴. Richtlijn (EU) 2019/944 bepaalt met name dat de regulerende instanties de bevoegdheid hebben om van de distributienetbeheerder te verlangen dat hij de tarieven of de berekeningsmethoden waarop ze gebaseerd zijn, wijzigt om ervoor te zorgen dat ze evenredig zijn³⁵. Bovendien benadrukt ACER dat, om inefficiënte investeringen te vermijden, 'A cost reflective tariff design will consequently be fundamental for the energy transition, promoting efficient utilization of the existing network and signalling the cost of expanding the network further' (nationale regulatoire kaders moeten streven naar de invoering van passende regulatoire maatregelen, met inbegrip van de identificatie van de behoeften aan nieuwe transmissiecapaciteit, **de beoordeling van de kosten en baten van projecten, risicobeperking, eerlijke vergoeding en, waar nodig, aanvullende stimulansen**)³⁶.

Bovendien mag de energietransitie niet ten koste gaan van de consument. Het is essentieel dat alle consumenten kunnen profiteren van betaalbare tarieven³⁷ teneinde ervoor te zorgen dat de energietransitie niet ten koste gaat van de meest kwetsbare consumenten. Dit betekent met name dat we ervoor moeten zorgen dat bij deze overgang de kosten onder controle

³² Art. 18 van Verordening (EU) 2019/943

³³ 'A cost reflective tariff design will consequently be fundamental for the energy transition, promoting efficient utilization of the existing network and signalling the cost of expanding the network further' (Een tariefontwerp dat de kosten weerspiegelt, zal bijgevolg van fundamenteel belang zijn voor de energietransitie, omdat het een efficiënt gebruik van het bestaande net bevordert en de kosten voor de verdere uitbreiding van het net signaleert), CEER Paper on Electricity Distribution Tariffs Supporting the Energy Transition, blz. 24.

³⁴ Vrije vertaling van 'CEER emphasises the need for NRAs to review the current tariff structures to identify how they can be improved, for example to create stronger incentives for efficient usage of the grid'. CEER Paper on Electricity Distribution Tariffs Supporting the Energy Transition, blz. 30.

³⁵ Art. 59 en 60 van Richtlijn (EU) 2019/944.

³⁶ ACER - Report on Investment Evaluation, Risk assessment and Regulatory Incentives for Energy Network Projects, juni 2023, blz. 3.

³⁷ Art. 1 van Richtlijn (EU) 2019/944, overweging (2) van Verordening (EU) 2019/943;

worden gehouden, zodat ze geen negatieve gevolgen hebben voor de meest kwetsbare klanten³⁸.

In het algemeen vereist Richtlijn (U) 2019/944 ook dat bij de meeste beleidsmaatregelen rekening wordt gehouden met de kosten-batenverhouding van de ingevoerde maatregelen³⁹.

³⁸ CEER Paper on Electricity Distribution Tariffs Supporting the Energy Transition

³⁹ Over de invoering van slimme meters (art. 19, §2), over gedeeld gebruik (art. 16, §3).

3.2 In verband met de hoogte van de vergoeding

BRUGEL heeft kennis genomen van alle bijlagen van SIBELGA in verband met de vergoeding en de opmerkingen over de vaststelling van de WACC en de verschillende parameters.

In het ontwerp van methodologie werd het Wacc-percentage vastgesteld op 4,5%.

Het doel van BRUGEL in dit overlegverslag is niet om een gedetailleerde kritische analyse op te stellen van alle analyses, conclusies, argumenten of aanbevelingen die in detail (en soms tegenstrijdig) werden geformuleerd door de consultants die door SIBELGA werden gekozen, maar om de kwestie van de vergoeding te bekijken op basis van de essentiële opmerkingen.

BRUGEL heeft dit tarief vastgesteld op basis van de redenen vastgelegd in het motiveringsverslag en in overeenstemming met het wettelijk kader dat in punt 3.1 is uiteengezet. Toch zijn bepaalde parameters aangepast naar aanleiding van opmerkingen van SIBELGA tijdens het overleg.

3.2.1 Wat betreft gearing

De elementen die SIBELGA naar voren brengt, zijn volgens haar niet van dien aard dat ze de berekening en de motivering van de gearing, die op 55% wordt gehandhaafd, wijzigen (zie 4.4.5.1).

3.2.2 Met betrekking tot de kostprijs van het eigen vermogen

3.2.2.1 De risicovrije rente

In haar ontwerpmethodologie had BRUGEL haar risicovrije rentevoet vastgesteld op 1,85%, wat overeenstemde met een gemiddelde op 15 jaar van de OLO-rentevoet. Alle door SIBELGA gevraagde externe adviezen betwistten de keuze van BRUGEL en stelden andere methodes voor om een risicovrije rentevoet vast te stellen (3,59% voor Tandem, 3,75% voor OXEXA en 2,9% voor KPMG⁴⁰).

Voor deze tariefperiode is BRUGEL het eens met het argument dat de risicovrije rentevoet die wordt gebruikt om de kostprijs van de schuld te bepalen, identiek moet zijn aan de risicovrije rentevoet die wordt gebruikt om de kostprijs van het eigen vermogen te bepalen.

BRUGEL stelt de risicovrije rentevoet voor eigen vermogen vast op 2,91% voor de periode 2025-2029⁴¹.

Dit percentage zal tijdens de periode niet worden herzien. Net als bij het bepalen van de risicovrije rentevoet voor de kostprijs van de schuld, vormt deze uitzonderlijke maatregel geen garantie voor het bepalen van het percentage voor toekomstige tariefperiodes.

⁴⁰ 3,28% waarde high

⁴¹ Deze waarde is ook consistent met de gemiddelde OLO-rente op 10 jaar over de laatste 6 maanden.

3.2.2.2 *De marktrisicopremie*

De elementen die SIBELGA in haar advies voorstelt, zijn niet van dien aard om de berekening en de motivering van de risicopremie die BRUGEL in haar ontwerpmethodologie heeft vastgelegd, te wijzigen. De marktrisicopremie wordt gehandhaafd op 4,5%⁴².

3.2.2.3 *De Beta-factor.*

De elementen die SIBELGA in haar advies voorstelt, zijn niet van dien aard om de berekening en de motivering van de Beta-factor die BRUGEL in haar ontwerpmethodologie heeft vastgelegd, te wijzigen.

3.2.3 *In verband met de kostprijs van de schuld*

3.2.3.1 *In verband met de risicovrije rente*

De elementen die SIBELGA in haar advies voorstelt, zijn niet van dien aard om de berekening en de motivering van de risicovrije rente die BRUGEL in haar ontwerpmethodologie heeft vastgelegd, te wijzigen.

Rekening houdend met het feit dat SIBELGA in de volgende tarifaire periode nieuwe schulden zal moeten aangaan en met de recente verhoging van de tarieven, is BRUGEL niettemin bereid om een mechanisme te overwegen voor de herziening van deze parameter voor de periode 2025-2029.

3.2.3.2 *Schuldpremie*

De schuldpremie wordt berekend op basis van een steekproef. In haar ontwerpmethodologie heeft BRUGEL een berekende schuldpremie van 0,88% gebruikt. De verschillende analyses die door externe consultants voor SIBELGA werden uitgevoerd, tonen sterk variërende percentages (1,15% voor Oxera, 0,80% voor Tandem, 1,08% voor KPMG).

In deze context, zonder een nieuwe steekproef te willen samenstellen of deze schuldpremie opnieuw te willen laten berekenen door een consultant die in elk geval tot een nog ander resultaat zou zijn gekomen, waarschijnlijk dicht bij de reeds bekende waarden, heeft BRUGEL beslist om deze parameter zodanig vast te leggen dat deze het gemiddelde van de verschillende schattingen benadert.

Deze parameter is vastgesteld op 1% voor de periode 2025-2029.

3.2.3.3 *Transactiekostprijs*

De elementen die SIBELGA in haar advies voorstelt, zijn niet van dien aard om de berekening en de motivering van het transactietarief dat BRUGEL in haar ontwerpmethodologie heeft vastgelegd, te wijzigen.

⁴² De door de consultants gerechtvaardigde premies zijn globaal hoger dan die welke BRUGEL in haar ontwerpmethodologie voorstelt, hoewel een van de consultants een marktrisicopremie van 4,12% aanbeveelt.

3.2.4 Berekening van de WACC

Met het oog op de hierboven gepresenteerde wijzigingen van de parameters is de **Wacc vastgesteld op 5,04%**. De methodologie is dienovereenkomstig aangepast.

3.3 In verband met de herwaarderingsmeerwaarden

Volgens SIBELGA is de afschaffing van de meerwaarde (zowel wat betreft de dekking van de afschrijvingen als de vergoeding) een breuk met het historische kader en gaan de door BRUGEL voorgestelde maatregelen verder dan wat de andere Belgische regulatoren hebben ingevoerd en zijn ze niet in overeenstemming met het Brusselse wettelijke kader.

BRUGEL neemt deze maatregelen in strikte overeenstemming met de Brusselse wetgeving en past haar precieze verplichtingen toe op het vlak van tariefregulering zoals uiteengezet in punt 3.1 en hieronder kort samengevat.

Ten eerste moet eraan herinnerd worden dat er momenteel op Belgisch niveau een convergentie bestaat over de noodzaak om de parameter die gekoppeld is aan de RAB-meerwaarde te herbekijken. Het is echter aan elke regulator om te beslissen, middels een duidelijke motivering, over de wijzigingen die moeten worden doorgevoerd.

De VREG en de CWAPE hebben beiden de vergoeding van de herwaarderingsmeerwaarde al afgeschaft. De VREG had dit element al opgenomen in haar methodologie voor 2021-2024.

De twee regulatoren hebben tot nu toe de afschrijving van de meerwaarde ongemoeid gelaten, maar er is nog niets bepaald voor de volgende tariefmethodologie. In haar tariefmethodologie 2025-2029⁴³ stelde de CWAPE: 'Anderzijds zullen de DNB's tijdens de huidige regulatoire periode de jaarlijkse desaffectatie van 2% van de iRAB-meerwaarde (...) kunnen blijven opnemen in hun toegestaan inkomen (...)' (eigen markering).

Op federaal niveau had de CREG, die zelf betrokken was bij de creatie van de herwaarderingsmeerwaarde, met de publicatie van de koninklijke besluiten in 2008, zich al in 2013 sterk verzet tegen de wijzigingen van de federale wetgeving in 2012, met de invoering van artikel 12bis §9⁴⁴ in de elektriciteitswet en een gelijkwaardig artikel in de federale gaswet:

'Het wetsontwerp poogt om de regulator te binden aan beslissingen die hij in vorige regulatoire periodes heeft genomen, en dit op een zodanig specifieke manier dat men er zelfs een verbod tot wijziging van de "regulated asset base" (RAB)-waarde in kan lezen. Nochtans bepalen de richtlijnen uitdrukkelijk dat goedkeuringen van een regulator geen afbreuk doen aan een naar behoren gemotiveerd toekomstig gebruik van zijn bevoegdheden'⁴⁵.

⁴³ Décision CD-23°31-CWAPE-0773- Motivation de la méthodologie applicable aux gestionnaires de réseau de distribution d'électricité et de gaz actifs en région wallonne pour la période régulatoire 2025-2029- 31/05/2023'.

⁴⁴ § 9. De commissie stelt een tariefmethodologie op en oefent haar tariefbevoegdheid uit om aldus een stabiele en voorzienbare regulering te bevorderen die bijdraagt tot de goede werking van de vrijgemaakte markt en die de financiële markt in staat stelt om met een redelijke zekerheid de waarde van de distributienetbeheerders te bepalen. Ze waakt over het behoud van de continuïteit van de beslissingen die zij heeft genomen in de loop van de voorgaande gereguleerde periodes, onder andere inzake de waardering van de gereguleerde activa.

⁴⁵ Parl. St., Kamer, gewone zitting 2011-2012, nr. 53-1725/008, p. 74

In 2013⁴⁶ was de CREG dan ook van mening dat, ondanks de koninklijke besluiten van 2008 die de herwaarderingsmeerwaarde vastlegden, de waarde van de RAB een element was waarop ze invloed had moeten kunnen blijven uitoefenen.

Ondanks het arrest van het Grondwettelijk Hof van 7 augustus 2013 en artikel 12bis, §9 van de elektriciteitswet heeft de CREG de afschrijving van de RAB-meerwaarde op het toegestane inkomen van de TNB's afgeschaft, volgens verschillende procedures voor Elia en Fluxys.

Het was dus voor SIBELGA voorzienbaar dat BRUGEL op haar beurt in haar tariefmethodologie rekening zou houden met het probleem van de RAB-meerwaarde, door specifieke modaliteiten vast te leggen. Deze aanpak is volledig in overeenstemming met het wettelijke kader, zoals hieronder wordt uitgelegd:

- Deze aanpak is op geen enkele manier in strijd met het beginsel van voorspelbaarheid en regulatorische stabiliteit.

Zoals reeds uiteengezet in punt 3.1, kan het beginsel van gewettigd vertrouwen geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van de regulator om het reguleringsmodel aan te passen voor een nieuwe tariefperiode. Integendeel, de DNB mag terecht van de regulator verwachten dat hij zijn regulatorische aanpak aanpast voor een nieuwe periode. Er werd hierboven al aangehaald dat artikel 12bis van de federale elektriciteitswet (wet van 29/04/1999), waarop SIBELGA zich beroept, niet is opgenomen in de Brusselse gewestelijke wetgeving. Historisch gezien was het misschien van toepassing in Brussel, vóór de regionalisering van de bevoegdheden, maar dat is nu niet meer het geval, aangezien de wetgever er niet voor heeft gekozen om het te handhaven. Bijgevolg kunnen de historische overwegingen met betrekking tot de iRAB-meerwaarde die SIBELGA in haar standpunt aanhaalt, niet bindend zijn voor de Brusselse regulator, die haar aanpak kan aanpassen om het belang van de consument te behartigen en situaties te vermijden waarin de consument meerdere keren 'voor hetzelfde' zou betalen.

- In tegenstelling tot wat SIBELGA beweert, is deze aanpak volledig in overeenstemming met de rol van de regulator om te zorgen voor kostenefficiëntie, zoals opgelegd door de Brusselse wetgever (zie punt 3), en belet ze de DNB niet om de nodige investeringen te doen.

Vanuit economisch oogpunt merkt BRUGEL op dat de meerwaarde van de iRAB niet overeenstemt met de werkelijk door SIBELGA gemaakte kosten. Bijgevolg is het niet gerechtvaardigd om in het toegestane inkomen een vergoeding voor deze waardevermindering op te nemen. BRUGEL is dus van mening dat het, in tegenstelling tot de andere gewesten, coherent is om af te zien van de meerwaarde, zowel op het vlak van de vergoeding van de aandeelhouder als op het vlak van de dekking van de afschrijving ervan door de distributietarieven. Zoals reeds uitgelegd in punt 3.1, voert BRUGEL deze maatregel uit in overeenstemming met:

- Artikel 14 van Verordening (EG) nr. 714/2009, dat de regulator verplicht om de DNB toe te staan de werkelijk gemaakte en effectieve kosten te dekken;
- Artikel 9quinquies, 14° van de elektriciteitsordonnantie gelezen in samenhang met artikel 9quinquies, 2° in die zin dat BRUGEL in haar tariefmethodologie verzekert dat de DNB doeltreffend en efficiënt is;
- Artikel 9quinquies, 9° van de elektriciteitsordonnantie voor zover de vergoeding toegekend aan SIBELGA beschouwd in het globale evenwicht van de verschillende bronnen van financiering van de investeringen voldoende stabiel is en SIBELGA over

⁴⁶ Arrest van het Grondwettelijk Hof van 7 augustus 2013, nr. 771/2013.

alle nodige middelen beschikt om de nodige investeringen uit te voeren (zie in het bijzonder punt 3.1). BRUGEL heeft verschillende mechanismen voorzien waarmee de DNB de investeringen kan financieren:

- In het bijzonder heeft BRUGEL voorzien in een mechanisme voor de heropening van de maximaal toegestane inkomsten om het mogelijk te maken gerechtvaardigde behoeften te behandelen bij een evolutie in de kosten die niet voorzien waren bij de opstelling van het tariefvoorstel;
- het WACC-percentage wordt naar boven bijgesteld. Bovendien heeft BRUGEL, zich ervan bewust dat de maatregel een potentiële impact zou kunnen hebben op de interesse van de investeerders, de schuldpremie naar boven herzien tot 1%, in overeenstemming met de door SIBELGA verstrekte informatie.
- BRUGEL heeft ook gekozen voor een geleidelijke invoering met voldoende voorafgaande kennisgeving voor zowel de netbeheerder als haar aandeelhouder. Daarnaast zijn de maatregelen in Vlaanderen bijvoorbeeld eerder van start gegaan dan de geplande maatregelen in Brussel.
- Afgezien van het motiveringsverslag bevat de bijlage bij dit verslag een analyse van de kasstromen die SIBELGA genereert om enerzijds de afschrijvingen te dekken die gekoppeld zijn aan de meerwaarde en anderzijds de meerwaarde te vergoeden. Tegen het einde van 2024 zal de kasstroom gegenereerd door de meerwaarden min of meer gelijk zijn aan de verkoopprijs.

BRUGEL is van mening dat de impact van de afschaffing van de afschrijving van de meerwaarde op het zelffinancieringsvermogen van SIBELGA beperkt is. Rekening houdend met de compenserende maatregelen, handhaaft BRUGEL voor de methodologie 2025-2029 een spreiding over 6 jaar vanaf 2029.

3.4 Wat betreft de beheersbare kostenenveloppe

Het door BRUGEL voorgestelde ontwerp van tariefmethodologie is gebaseerd op de principes voor de berekening van de beheersbare kostenenveloppe, waardoor de dekking van de efficiënte kosten van SIBELGA die nodig zijn om haar opdrachten uit te voeren en in het bijzonder deze die nodig zijn voor de energietransitie, kan worden gegarandeerd, zowel op het vlak van de werkingskosten als op het vlak van de kosten verbonden aan de investeringen. In feite werd het mechanisme van de meerkosten (dat door SIBELGA in haar antwoord wordt gehekelde omdat het haar verplicht om een gedetailleerde rechtvaardiging te geven van haar geraamde kosten, wat nochtans het minste is van haar verplichtingen tegenover de regulator en de DNB's), en dat zelfs wordt weggelaten in haar bijlage 9 in een poging om, ten onrechte, te rechtvaardigen dat de toekomstige afschrijvingskosten die in haar MOP zijn opgenomen, niet zouden worden gedekt, werd juist opgesteld om SIBELGA in staat te stellen om, naast haar 'Business As Usual' kosten (die de exploitatie, het onderhoud en de vernieuwing van het net dekken aan de constante perimeter van het eerste jaar van de regulatoire periode), de efficiënte bijkomende kosten, OPEX en CAPEX, te dekken die voortvloeien uit de uitbreiding van haar net, de energietransitie en de nieuwe verplichtingen van de DNB.

BRUGEL is dus niet van plan om de basisprincipes van haar tariefmethodologie voor de berekening van de beheersbare kosten in vraag te stellen, opgesplitst tussen de beheersbare BAU kosten berekend op basis van de historische kosten en de bijkomende kosten voorgesteld en gerechtvaardigd door de DNB, maar is van plan rekening te houden met de relevante opmerkingen van SIBELGA om dit systeem te verbeteren door aanpassingen en verduidelijkingen aan te brengen, in het bijzonder met betrekking tot de methode voor de vaststelling en de omvang van de bijkomende kosten en de informaticakosten,

de rechtvaardigingen van deze kosten die door SIBELGA moeten worden geleverd en de criteria voor de beoordeling van deze kosten door BRUGEL.

3.4.1 De IT-kosten

De IT-kosten hebben het voorwerp uitgemaakt van talrijke opmerkingen in het overlegverslag van SIBELGA. Samengevat haalt SIBELGA aan:

- 1) Dat het incoherent is om historische IT-kosten te herzien om toekomstige kosten te bepalen
- 2) Dat de herziening van de historische kosten en de vaststelling van de gesloten enveloppe zoals geformuleerd in de ontwerpmethodologie arbitrair en onvoldoende gerechtvaardigd waren
- 3) Dat op de IT-kosten, die zijn vastgesteld op basis van herzieningen van historische kosten, geen efficiëntiefactor mag worden toegepast
- 4) Dat de IT-kosten het voorwerp zouden moeten kunnen uitmaken van bijkomende kosten
- 5) Dat de IT-kosten het voorwerp zouden moeten kunnen uitmaken van een activering van de kosten
- 6) Dat de reporting gekoppeld aan de IT-roadmap redundant is met ontwikkelingsplannen.

Bovendien deelt SIBELGA in haar advies de vaststelling dat het 'Smartrias'-project een uitzonderlijk karakter heeft tijdens de referentie jaren (2018-2022).

Wat het verzoek tot activering van de IT-kosten betreft, verwijst BRUGEL naar punt 5.3 van het motiveringsverslag, waarin de redenen worden gerechtvaardigd die BRUGEL ertoe hebben gebracht deze keuze te maken. Dit punt is niet gewijzigd in de methodologie.

Met het oog op deze verschillende elementen heeft BRUGEL de methodologie herzien met betrekking tot de volgende elementen:

- a) BRUGEL zal de IT-kosten niet langer vastleggen op basis van een gesloten enveloppe. De BAU IT-kosten zullen vastgesteld worden overeenkomstig punt 3.4.1.1 hieronder en kunnen het voorwerp uitmaken van een aanvraag om bijkomende kosten tijdens de periode.

Dit punt maakt het mogelijk om de verschillende punten van kritiek van SIBELGA aangehaald in de punten 1 tot 4 hierboven te beantwoorden en op te lossen.

- b) Wat de IT-reportings betreft, heeft BRUGEL de systematische indiening van de IT-roadmap afgeschaft om redundantie ten opzichte van het ontwikkelingsplan te vermijden, evenals de afschaffing van de IT-audit op de historische kosten.

Niettemin zullen details van de verschillende projecten of IT-kosten moeten worden verstrekt door SIBELGA in het geval van een verzoek om bijkomende kosten, evenals de rapportering van IT-kosten die wordt uitgevoerd op basis van hetzelfde template⁴⁷ als dat gebruikt tijdens de periode 2020-2024.

⁴⁷ Excel-bestand

3.4.1.1 Vastlegging van de IT-kosten

Het traject van de BAU IT-kosten is vastgesteld om rekening te houden met het uitzonderlijke karakter van het Smartrias-project in de periode 2018-2022, terwijl er tegelijkertijd middelen worden vrijgemaakt voor de financiering van nieuwe IT-ontwikkelingen, waaronder SmartGrid-gerelateerde projecten.

SIBELGA wordt uitgenodigd om, in het kader van haar tariefvoorstel, elk verschil te verantwoorden tussen enerzijds de kosten uit het verleden (gewogen gemiddelde van 2018-2022 geïndexeerd aangepast aan de kosten van Smartrias) en anderzijds de kosten die zij raamt voor 2025.

De rechtvaardiging voor dit verschil is gebaseerd op details van alle IT-kosten van SIBELGA voor 2025 en een waarschijnlijke trend voor de periode 2026-2029.

Bij het onderzoek van de aanvraag van SIBELGA zal BRUGEL bijzondere aandacht besteden aan het evenwicht tussen de aanvraag voor 2025, de duur van de geplande projecten en het gewicht van elk project in de totale enveloppe.

Bovendien zal een groot project zoals de gezamenlijke uitrol van een nieuwe MIG door de Belgische DNB's in alle gevallen het voorwerp uitmaken van een specifieke aanvraag voor bijkomende kosten en kan het niet worden opgenomen in de BAU.

Met andere woorden, in vergelijking met de ontwerpmethodologie kent BRUGEL niet langer automatisch een bedrag van 3 miljoen euro toe, maar is het nu aan SIBELGA om dit verschil aan te vragen, te rechtvaardigen en te verantwoorden.

De methodologie werd in die zin aangepast.

4 Antwoorden van BRUGEL op de gedetailleerde opmerkingen van SIBELGA

De structuur van de punten hieronder is gebaseerd op het document dat SIBELGA heeft opgestuurd en dat overeenkomt met de structuur van de methodologie.

4.1 Juridische grondslag

4.1.1 SIBELGA

- BRUGEL stelt het volgende: 'De methodologie werd opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Elektriciteitsordonnantie en de Gasordonnantie, voor zover deze algemeen van aard zijn en geen invloed hebben op de onafhankelijkheid van de regulator'. BRUGEL behoudt zich dan ook uitdrukkelijk het recht voor om de richtlijnen geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing te laten en heeft dit recht uitgeoefend (zie hieronder). Door het wettelijk kader dat op haar van toepassing is bewust niet toe te passen, overschrijdt BRUGEL duidelijk haar bevoegdheden. En dit ondanks het feit dat het beroep van BRUGEL tegen de laatste ordonnantie tot wijziging van de elektriciteits- en gasordonnanties, met name wat de richtlijnen betreft, door het Grondwettelijk Hof werd verworpen in zijn arrest 105/2023 van 29 juni 2023.

4.1.2 BRUGEL

De artikelen 9quinquies van de elektriciteitsordonnantie en 10ter van de gasordonnantie leggen een reeks richtlijnen vast, bepaald door de wetgever, die BRUGEL moeten leiden in de uitoefening van haar bevoegdheden met betrekking tot de bepaling van de tariefmethodologieën en de distributietarieven. Deze richtlijnen streven verschillende doelstellingen na. BRUGEL waakt erover om ze op een redelijke manier met elkaar te verzoenen, binnen het kader van haar discretionaire bevoegdheden. Bijgevolg zullen deze richtlijnen niet noodzakelijk allemaal met dezelfde intensiteit worden nagestreefd, noch zullen ze allemaal volledig worden geïmplementeerd in het kader van de huidige tariefmethodologie en beslissing.

Voor de rest verwijst BRUGEL naar paragraaf 3.1.

4.1.3 CONCLUSIE

BRUGEL zal de nodige verduidelijkingen aanbrengen om haar bedoeling nader toe te lichten.

4.2 Procedure voor het opstellen van de tariefmethodologie

4.2.1 SIBELGA

- De lijst van uitwisselingen in paragraaf 2.2 bevat niet de uitwisselingen die betrekking hebben op 'stranded assets voor gas'. Deze uitwisselingen vonden plaats op 13 maart 2022 en 8 juni 2022 in aanwezigheid van SIBELGA, BRUGEL en haar adviseur (Haulogy).
- Zoals aangegeven door SIBELGA in antwoord op de brief van BRUGEL ontvangen op 29 juni en gezien het feit dat ons akkoord met betrekking tot de procedure voor de vaststelling van deze tariefmethodologie, ondertekend op 3 mei 2022, in de bijlage ervan vermeldde dat we tot 31 augustus 2023 de tijd zouden hebben om onze opmerkingen te formuleren, hebben we gevraagd om BRUGEL tot 31 augustus 2023 de tijd te geven om ons advies over te maken in

het kader van de officiële raadpleging met betrekking tot het voorstel van tariefmethodologie. Dit verzoek werd ingediend op 30 juni 2023 en door BRUGEL aanvaard op 11 juli 2023. Volgens de memorie van toelichting bij de goedkeuring van de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de elektriciteits- en gasordonnanties heeft het overleg van BRUGEL met SIBELGA tot doel 'de goedkeuring te verzekeren van een participatieve en onderling afgestemde tariefprocedure tussen de rechtstreeks betrokken partijen door de vaststelling van tariefmethodologieën'. Voor een constructieve discussie moet BRUGEL dus de keuzes die aan de basis liggen van de ontwerpen van tariefmethodologieën 2025-2029 motiveren en de resultaten meedelen van de voorlopige analyses die ze heeft uitgevoerd.

4.2.2 BRUGEL

Wat de deelname van SIBELGA aan de studie van de gestrande kosten betreft, hebben deze uitwisselingen plaatsgevonden op 18 maart (en niet op 13 maart) en 8 juni 2022. BRUGEL heeft deze data toegevoegd aan de methodologie.

BRUGEL heeft de datum van 31 augustus voor de ontvangst van de instemming van SIBELGA met het ontwerp van methodologie en de verschillende bijlagen effectief gevalideerd.

4.3 Reguleringsmodel

4.3.1 SIBELGA

- BRUGEL geeft aan dat de doelstellingen en hoofdlijnen van de tariefmethodologie onder meer rekening houden met het Europees en Brussels wettelijk en reglementair kader, met de algemene richtsnoeren of goede praktijken die werden gedefinieerd door het ACER en de CEER en met het strategisch plan van BRUGEL. BRUGEL herinnert eraan dat een van de doelstellingen van de tariefmethodologieën is om de winst van de netbeheerder redelijk te maken. Het lijkt ons noodzakelijk eraan te herinneren dat de ordonnanties eveneens bepalen dat de *'vergoeding een voldoende stabiel rendement waarborgt dat de distributienetbeheerder in staat stelt zijn verplichtingen op lange termijn na te komen'*
- BRUGEL geeft aan dat een van zijn doelstellingen is *om elke monopolistische prijsstelling te vermijden en om SIBELGA aan te moedigen om haar kosten efficiënt te beheren*. We willen eraan herinneren dat een rendement dat overeenstemt met de marktvoorwaarden niet als een monopolistische prijsstelling kan worden beschouwd.
- In haar motiveringsverslag merkt BRUGEL op dat een van haar hoofddoelstellingen is om de *'winst van de DNB te beperken'*. Die formulering is op zijn minst verrassend. Het door de ordonnanties vastgelegde kader bepaalt immers dat *'[De] vergoeding een voldoende stabiel rendement waarborgt dat de distributienetbeheerder in staat stelt zijn verplichtingen op lange termijn na te komen'*. De regulator mag er niet van uitgaan dat het zijn opdracht is om de winst van de DNB te beperken. Hij moet uiteraard vermijden dat de DNB een abnormaal hoge winst maakt, maar moet ook garanderen dat de winst voldoende is zodat die laatste zijn verplichtingen op lange termijn kan nakomen.
- Zonder de keuze van BRUGEL om te evolueren naar een Revenue cap-model (TOTEX) wezenlijk ter discussie te stellen, en zoals al besproken met BRUGEL tijdens de voorbereidingsfase, wil SIBELGA eraan herinneren dat
 - Een intrinsiek zwak punt van het Revenue cap-model (TOTEX) is dat er vooraf een traject moet worden bepaald voor de kosten (waaronder de investeringskosten). Het cost+-model, waarvoor BRUGEL niet heeft gekozen voor de periode 2025-2029, zou geschikter kunnen zijn voor een omgeving in verandering zoals de energiesector, die momenteel grote

wijzigingen doormaakt en waarin het bijzonder ingewikkeld is om een toekomstig kostentraject uit te tekenen.

- In een dergelijk systeem van ex ante vastlegging van een kostentraject moeten aanpassingsmechanismen worden ingevoerd om bij te sturen in geval van onverwachte omstandigheden waarop de DNB geen invloed heeft. Het lijkt ons dat hierin onvoldoende voorzien is in het kader van de door BRUGEL voorgestelde methodologie.
- De stelling dat het voorgestelde model 'door zijn ontwerp garandeert dat er geen ondeugdelijke arbitrages zullen zijn tussen OPEX en CAPEX' lijkt gedurfd; het voorgestelde model sluit een verschuiving naar de CAPEX niet uit, onder meer omdat:
 - de stimulans voor optimalisatie van de CAPEX enkel een stimulans is in verband met de afschrijvingskosten van die CAPEX tijdens de lopende tariefperiode, terwijl die soms maar een heel klein deel uitmaken van de totale CAPEX (2%);
 - de CAPEX worden vergoed tegen kapitaalkost, een parameter die zelf onderworpen is aan schattingsonzekerheden: als die overschat wordt, is er een stimulans voor overinvestering (wat in ieder geval wenselijker is dan een stimulans voor onderinvestering in het tegenovergestelde geval);
 - Bij een ander Revenue cap-model (TOTEX), dat ons meer gangbaar lijkt en waarmee ondeugdelijke arbitrages tussen OPEX en CAPEX beter uit te sluiten zijn, wordt de TOTEX opgenomen in de investeringen zelf (en niet in de afschrijvingen zoals in het door BRUGEL voorgestelde model).
- Een intrinsiek zwak punt van het Revenue cap-model (TOTEX) is het gevaar voor onderinvestering gekoppeld aan het feit dat het traject van de toegelaten kosten voor de afschrijvingen ex ante wordt vastgelegd. Dat risico is des te kritieker doordat de energietransitie de komende jaren forse investeringen zal vergen. De uitvoering van een Revenue cap-model (TOTEX) zou, indien het niet goed is opgezet, de energietransitie in gevaar kunnen brengen.
- Wat het mechanisme van bijkomende kosten betreft: BRUGEL geeft aan dat 'BRUGEL als enige bevoegd is om de aanvraag voor bijkomende investeringen te aanvaarden of te verwerpen', maar die uitspraak moet worden genuanceerd, in die zin dat de beslissing om de bijkomende kosten te aanvaarden of te verwerpen inderdaad door BRUGEL wordt genomen, maar niet de beslissing over de eigenlijke 'investeringen' (die volgens de voorwaarden van de ordonnanties door de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt genomen). Bovendien mag BRUGEL de bijkomende kosten voor investeringen die zijn goedgekeurd in de aanpassingsplannen niet verwerpen.
- Het lijkt ons dat de zin '*De niet-financiële prestatiestimulans die momenteel wordt geïmplementeerd via de regulering per doel van de tariefmethodologieën 2020-2024 wordt op verschillende niveaus versterkt, met name door [...] de toevoeging aan de reeks stimulansindicatoren die van kracht zijn op 31/12/2024 [...]*' moet worden gecorrigeerd. Die is immers in strijd met de bepalingen van hoofdstuk 12.1 (de reeks indicatoren van kracht op 31/12/2024 wordt flink vereenvoudigd zodat alleen de indicatoren met betrekking tot onderbreking van de bevoorrading overblijven).

De opmerkingen van SIBELGA over de keuzes voor de uitvoering van het reguleringsmodel worden in detail beschreven in de volgende hoofdstukken.

4.3.2 BRUGEL

In het algemeen verwijst BRUGEL naar punt 3.1. en bevestigt dat het voorgestelde mechanisme in overeenstemming is met de elektriciteitsordonnantie en de gasordonnantie en de DNB

toelaat over voldoende middelen te beschikken om toekomstige investeringen op een efficiënte manier te financieren, waarbij de efficiëntie van de kosten van de DNB wordt verzekerd.

De eerste twee alinea's geven geen aanleiding tot extra opmerkingen naast die welke reeds zijn gemaakt, met name in punt 3.1.6.

Met betrekking tot de derde alinea is de toelichting gewijzigd in 'de vergoeding van de DNB redelijk maken'.

Met betrekking tot de vierde alinea en de punten die er deel van uitmaken, verwijst BRUGEL enerzijds naar het motiveringsverslag en anderzijds naar de andere delen van dit document die deze kwesties behandelen, met name punt 3.4.

Het vierde subpunt verplicht ons echter om te vermelden dat BRUGEL bijkomende voorzieningen plant om de gekende zwakke punten van het TOTEX-model te compenseren, met name een mechanisme van meerkosten (zie methodologiepunten 6.2.3 en 7.2.2) dat in principe geen maximum vastlegt voor de te financieren uitgaven, op voorwaarde dat ze gerechtvaardigd zijn. De financiering van de transitie is dus goed verzekerd. BRUGEL herinnert er ook aan dat een specifieke stimulans (gebonificeerde WACC) is voorzien in de tariefmethodologieën om de ontplooiing van slimme meters aan te moedigen, die BRUGEL beschouwt als een essentieel element van de energietransitie.

Het risico van onderinvestering, dat enerzijds wordt beperkt door het feit dat de vergoeding wordt berekend op de werkelijke RAB en anderzijds door het feit dat deze vergoeding een niet-beheersbare kost vormt (zie punt 4.2.1 van de methodologieën), wordt ook opgevangen via de mogelijkheid die aan BRUGEL wordt geboden om specifieke audits uit te voeren (zie punt 11.2 van de methodologieën).

In de vijfde alinea is de term 'bijkomende investeringen' vervangen door 'bijkomende kosten'. Voor het overige verwijst BRUGEL naar de punten die specifiek betrekking hebben op het mechanisme van de meerkosten.

Wat de laatste alinea betreft, is BRUGEL het eens met de opmerking van SIBELGA.

4.3.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.4 Toegestane inkomsten

4.4.1 Beheersbare kosten

SIBELGA

In overeenstemming met paragraaf 6.3.10 moet in 6.2.1 ii worden gespecificeerd dat, in tegenstelling tot alle andere beloningskosten, uitgaven met betrekking tot jubileumuitkeringen niet terugvorderbaar zijn.

BRUGEL

BRUGEL is het eens met de opmerking van SIBELGA.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

SIBELGA betwist ten stelligste de geleidelijke vermindering van de afschrijving van de herwaarderingswinst zoals gespecificeerd in §6.2.1 iv. Dit punt komt aan bod in onze belangrijkste opmerkingen en wordt verder uitgewerkt in de andere bijlagen.

BRUGEL

BRUGEL verwijst naar punt 3.3 over de behandeling van de afschrijving van de meerwaarde.

SIBELGA

Het is onjuist om te stellen dat in de tariefmethodologie 2020-2024 de beheersbare kosten werden vastgesteld op basis van de budgettaire kosten voor één jaar voorafgaand aan de regulatoire periode (§6.2.2). De toegestane inkomsten voor het eerste jaar waren namelijk niet alleen gebaseerd op de begrote kosten, maar ook op de werkelijke kosten, door op de aanvankelijke toegestane inkomsten de stimulans voor beheersbare kosten in mindering te brengen, die het verschil weergeeft tussen de begroting en de werkelijke kosten die al aan SIBELGA waren toegekend.

BRUGEL

Voor de periode 2020-2024 was de vaststelling van beheersbare kosten inderdaad gebaseerd op de begroting, ook al was die, zoals SIBELGA aangeeft, aan correctie onderhevig. Omdat deze passage echter niet van belang is voor de periode 2025-2029, is deze uit de methodologie verwijderd.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

§ 6.2.2 behandelt het OPEX-gedeelte van de beheersbare BAU kosten, maar laat het CAPEX-gedeelte buiten beschouwing.

BRUGEL

BRUGEL is het eens met de opmerking van SIBELGA.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

- SIBELGA heeft een groot aantal opmerkingen over het mechanisme van 'bijkomende kosten' dat in §6.2.3 wordt geïntroduceerd. Deze worden in algemene termen behandeld in onze belangrijkste opmerkingen en verder uitgewerkt in de andere bijlagen. De volgende punten moeten echter nog worden gemaakt.
 - *'Alvorens tariefvoorstellen in te dienen, moet de DNB de business cases voor deze projecten over de periode 2025-2029 indienen'*. SIBELGA verzet zich tegen dit verzoek van BRUGEL. In mei 2022 zijn BRUGEL en SIBELGA namelijk een procedure overeengekomen voor het opstellen van de methodologie en het tariefvoorstel voor 2025-2029. In deze procedure was het niet de bedoeling dat SIBELGA business cases met betrekking tot bijkomende kosten zou voorstellen vóór het tariefvoorstel. In het specifieke geval van de business case voor slimme meters had SIBELGA aangegeven dat het een business case zou kunnen voorleggen voor 1 januari 2024, gebaseerd op de bijkomende kosten en baten voor SIBELGA over de regulatoire periode 2025-2029. Aangezien BRUGEL echter sterk afwijkt van het oorspronkelijke voornemen om deze business cases zoveel mogelijk te vereenvoudigen (zie de door BRUGEL opgelegde vereisten in 7.2.2 en de reactie van SIBELGA op dit punt) en om ze te beperken tot het toepassingsgebied van SIBELGA voor de tariefperiode, kunnen wij niet langer instemmen met de invoering van deze business case voor slimme meters vóór het tariefvoorstel.

BRUGEL

BRUGEL kan de verandering van standpunt van SIBELGA alleen maar betreuren. De initiële positie maakte het mogelijk om alle kosten te objectiveren die verbonden zijn aan de implementatie van het stappenplan voor slimme meters, dat meermaals werd besproken met de BRUGEL-teams.

BRUGEL herinnert eraan dat SIBELGA over dit onderwerp al verschillende kosten-batenanalyses heeft uitgevoerd, waarvan de eerste dateert van 2008. Volgens BRUGEL kan er geen sprake van zijn dat SIBELGA niet in staat zou zijn om binnen de voorziene termijn een actualisering van de laatste bekende kosten-batenanalyse voor te leggen.

Indien dit niet mogelijk is, zal BRUGEL deze kosten analyseren bij de indiening van het tariefvoorstel en, indien nodig, bijkomende aanpassingen vragen om te garanderen dat de door de tarieven gedekte kosten efficiënt zijn. Deze vertraging kan betekenen dat deze kosten niet zijn opgenomen in het oorspronkelijke tariefvoorstel.

Gezien de wijzigingen die BRUGEL in het kader van deze raadpleging heeft aangebracht (om SIBELGA gerust te stellen over de aard van de bijkomende kosten en de procedures voor het indienen van aanvragen voor bijkomende kosten), verwacht BRUGEL meer medewerking van SIBELGA.

Zoals reeds uitvoerig aangetoond in punt 3.2, moet BRUGEL over voldoende informatie beschikken om haar tariefbevoegdheid te kunnen uitoefenen door ervoor te zorgen dat enkel de efficiënte kosten die werkelijk werden gemaakt, worden doorgerekend in de tarieven.

Om dit te kunnen doen, heeft de toezichthouder business plannen nodig.

Bijgevolg verkort SIBELGA, door te weigeren om het businessplan in te dienen vóór het tariefvoorstel, bewust de analysetijd van de regulator, wat zijn wettelijke taken complexer maakt.

BRUGEL zal in de definitieve methodologie meer details verstrekken over de inhoud van dit businessplan en verwacht dat SIBELGA het aan BRUGEL voorlegt vóór het tariefvoorstel, bij gebreke waarvan BRUGEL zich het recht voorbehoudt om gebruik te maken van haar bevoegdheden zoals voorzien in de elektriciteitsordonnantie om de nuttige informatie te verkrijgen die zij nodig acht om haar bevoegdheden in het belang van de netgebruiker uit te oefenen.

SIBELGA

- De beschrijving in 6.2.3. is onduidelijk of onaanvaardbaar:
 - BRUGEL geeft aan dat projecten die bijkomende kosten met zich meebrengen alleen zullen worden aanvaard als deze 'projecten niet kunnen worden gefinancierd door het budget voor BAU kosten [...]'. Moeten we ervan uitgaan dat bijkomende projecten die tijdens de periode worden ingevoerd, worden geweigerd als SIBELGA erin slaagt een marge op de efficiëntie te genereren? Dit zou onaanvaardbaar zijn, omdat het volledig in strijd zou zijn met de logica van een inkomstenplafond. Hoe zal BRUGEL überhaupt kunnen vaststellen of er een efficiëntiemarge werd bereikt dankzij 'het verdwijnen of de wijziging van wettelijke verplichtingen die leiden tot een vermindering van de beheersbare BAU kosten, ten gevolge van de vervanging van BAU kosten die bijvoorbeeld verouderd zijn, ten gevolge van vertragingen in de uitgaven om welke reden dan ook, of ten gevolge van de proratering van de uitgaven in de tijd'? Deze bepaling introduceert een grote onzekerheid voor SIBELGA in het regelgevende kader.
 - BRUGEL kan 'na overleg met de DNB richtsnoeren en, in voorkomend geval, een minimum rapportmodel vastleggen dat tot doel heeft de elementen te specificeren die de DNB moet voorleggen om niet alleen de financiering van de bijkomende kosten aan te vragen [...]'. SIBELGA is gekant tegen het feit dat een belangrijk deel van het regulatoire kader voor tariefmethodologieën zo laat en buiten de procedure voor de ontwikkeling van tariefmethodologieën om kan worden vastgelegd. Dit is duidelijk in strijd met richtsnoer I van artikel 9quinquies van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10 ter van de Gasordonnantie, die het exhaustiviteitsbeginsel van de tariefmethodologieën vastleggen, inclusief de definitie van rapporteringsmodellen die door de distributienetbeheerder moeten worden gebruikt.

BRUGEL

- Met betrekking tot de opmerkingen van SIBELGA over paragraaf 6.2.3 van het ontwerp van tariefmethodologie, kan de reële efficiëntie die SIBELGA tijdens de periode heeft behaald, niet door BRUGEL worden gebruikt als argument om een bijkomend project tijdens de periode te weigeren, omdat de hele stimulerende logica van het inkomstenplafondmodel verloren zou gaan, zoals SIBELGA aangeeft (met reële efficiëntie wordt een reële productiviteitswinst bedoeld die SIBELGA heeft behaald en niet een winst die voortvloeit uit een meevaller). Dit punt zal worden gespecificeerd in de definitieve tariefmethodologie. Dit is echter niet waarnaar wordt verwezen in paragraaf 6.2.3 die SIBELGA niet volledig citeert. In paragraaf 6.2.3 staat

dat projecten die bijkomende kosten met zich meebrengen, alleen worden aanvaard als deze 'projecten niet kunnen worden gefinancierd door het budget voor BAU kosten ten gevolge van het verdwijnen of de wijziging van wettelijke verplichtingen die leiden tot een vermindering van de beheersbare BAU-kosten, ten gevolge van de vervanging van BAU kosten die bijvoorbeeld verouderd zijn, ten gevolge van vertragingen in de uitgaven om welke reden dan ook, of ten gevolge van de proratering van de uitgaven in de tijd (zie punten 8 en 17).¹ De hier aangehaalde gevallen hebben geen betrekking op de reële efficiëntie die door SIBELGA wordt gegenereerd, maar op meevallers waarbij SIBELGA winst maakt zonder dat er sprake is van een reële productiviteitswinst. Het is volkomen logisch en in het belang van de DNG's, zonder af te wijken van het beginsel van de dekking van de kosten van SIBELGA, dat als SIBELGA tijdens de periode een winst op de inkomstenlimiet genereert op basis van een meevaller (d.w.z. een onrechtmatige extra winst genereert bovenop de winst die wordt gegenereerd door de WACC) en tegelijkertijd de financiering van bijkomende kosten vraagt, deze winst in dezelfde mate moet worden gebruikt voor de financiering van bijkomende projecten die SIBELGA tijdens de periode indient.

- BRUGEL is ook van mening dat ze voldoet aan het exhaustiviteitsbeginsel zoals uiteengezet in punt 4.13.2.

SIBELGA

- § 6.2.5 vraagt om een aantal opmerkingen
 - Er zij aan herinnerd dat het ontwikkelingsplan (MOP) in zijn huidige vorm alleen geplande investeringen in de infrastructuur van SIBELGA omvat. Sommige IT-ontwikkelingen (naast vele andere bij SIBELGA) worden vermeld in het MOP. Dit zijn toepassingen die rechtstreeks verband houden met de ontwikkeling van gas- of elektriciteitsnetwerken (bijvoorbeeld toepassingen die verband houden met dispatching, waarmee netwerkstudies zoals de 'digital twin' kunnen worden ondersteund).
 - BRUGEL preciseert dat alle IT-kosten zijn opgenomen in de beheersbare BAU kosten en daarom uitgesloten zijn van de bijkomende kosten. Dit is deels een antwoord op een verzoek van SIBELGA tijdens de voorbereidende fase van de tariefmethodologie. Dit verzoek was gebaseerd op het feit dat het onmogelijk is om IT-projecten over zo'n lange tijdshorizon nauwkeurig te voorspellen. SIBELGA heeft dan ook gevraagd om een constante enveloppe van informaticakosten (RUN en CHANGE) te kunnen behouden die overeenstemt met de referentie jaren en om, in overleg met BRUGEL, de functionaliteiten te definiëren die met deze enveloppe moeten worden vastgesteld, in plaats van de projectkosten van de vorige jaren in te trekken en de bijkomende kosten voor de volgende 5 jaar opnieuw te ramen. BRUGEL heeft echter slechts een deel van het verzoek aanvaard, namelijk het feit dat de informaticakosten niet meer in de bijkomende kosten zijn opgenomen, maar heeft ook (zie 7.7) de informaticakosten geherformuleerd, wat tot een vermindering van de enveloppe heeft geleid. SIBELGA betwist dus dit punt, in samenhang met de punten vermeld in 7.7, voor zover deze twee punten volgens SIBELGA nauw met elkaar verbonden zijn.

BRUGEL

Wat het eerste en het tweede punt betreft, herinnert BRUGEL eraan dat het SIBELGA was die, tijdens de overlegfase, het mechanisme van de bijkomende IT-kosten heeft geweigerd waarmee het de IT-kostenenveloppe kon voorstellen die SIBELGA nodig heeft in de vorm van bijkomende kosten, om de eenvoudige reden dat SIBELGA in het algemeen weigerde om deze enveloppe te rechtvaardigen. SIBELGA vroeg om een blanco cheque, wat niet aanvaardbaar is

voor BRUGEL. SIBELGA heeft immers de plicht om de aangerekende kosten te verantwoorden, net als alle andere DNB's in België en andere EU-landen. Elke andere houding is in strijd met de belangen van de DNG's.

Zoals elders in dit overlegverslag (3.4.1) wordt uitgelegd, keert BRUGEL voor alle IT-projecten terug naar de aanpak van de bijkomende kosten, met verantwoording van de kosten door SIBELGA.

SIBELGA

- Tijdens de verschillende contacten in het kader van de opstelling van het MOP 2024-2028, heeft BRUGEL haar vraag geformuleerd betreffende de IT-kosten die in het MOP moeten worden opgenomen en gepreciseerd dat ze de IT-projecten in verband met de ontwikkeling van het smart grid wil opnemen, namelijk de kosten in verband met
 - (1) de investeringen in IT voor netwerkbeheer (SCADA enz.),
 - (2) de investeringen in IT ter ondersteuning van de werking van de markt (marktinterfaces: CMS, flexhub, NRT), en
 - (3) de investeringen in IT om gegevens beschikbaar te maken voor de markt ('traffic light' en geaggregeerde gegevens).

Tijdens deze besprekingen was SIBELGA het eens met het eerste en derde punt, maar verzette ze zich tegen het tweede punt, dat niet in de geest is van artikel 12, §1, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10, §1, van de gasordonnantie. De IT-ontwikkelingen die nodig zijn om de werking van de markt te ondersteunen, staan namelijk los van het doel van een ontwikkelingsplan voor de gas- en elektriciteitsnetten. Dit standpunt geldt ook voor de Smart Grid note, waarin (2) dus niet zal worden opgenomen. Ook moet worden opgemerkt dat (3) betrekking heeft op de informatie die moet worden verstrekt over de toestand van het netwerk, d.w.z. potentiële congesties en toegestane flexibilitiediensten, en niet op gegevens met betrekking tot de energiemarkt in het algemeen en de MIG in het bijzonder.

BRUGEL

Wat betreft de opname van IT-kosten met betrekking tot het SmartGrid in de MOP's, wenst SIBELGA geen IT-investeringen ter ondersteuning van de werking van de markt in deze MOP's op te nemen. Bovendien wil SIBELGA in haar opmerkingen over het SmartGrid-stimulansmechanisme de data-interfaces met de markt (uitwisseling met het CMS en FlexHub) niet opnemen in haar stappenplan. Dus noch de visie van SIBELGA voor het SmartGrid houdt rekening met de uitwisselingen met de markt, noch zullen de MOP's rekening houden met de aanzienlijke investeringen die nodig zijn voor deze interfaces, die essentieel zijn voor de goede werking van de markt en het succes van de energietransitie. BRUGEL is van mening dat dit standpunt onhoudbaar is en dat SIBELGA in haar stappenplan ten minste de vereisten van deze interfaces en, in voorkomend geval, de gerelateerde IT-kosten moet voorstellen.

SIBELGA

- De verstrekte beschrijving geeft het volgende aan: *'De IT-kosten omvatten IT-kosten (exclusief projecten) en alle IT-projecten die verband houden met de ontwikkeling en het beheer van geïntegreerde netwerken [...]'*. Is deze zin niet tegenstrijdig? Welke IT-uitgaven worden volgens BRUGEL beschouwd als een project (en komt deze definitie in deze paragraaf overeen met die in §7.2.1.1 'BKITProjecten')?

BRUGEL

BRUGEL is van mening dat deze benadering voldoende wordt toegelicht in de voetnoot bij punt 6.2.5.

SIBELGA

In elk geval lijken de definitie(s) van BRUGEL van 'IT-project' niet overeen te stemmen met de definitie van SIBELGA. Voor SIBELGA vertegenwoordigen de projecten (ook bekend als CHANGE) een budget van ongeveer 30 miljoen euro en omvatten ze projecten zoals SAP4Hana, de ontwikkeling van toepassingen die nodig zijn voor het beheer van slimme meters enz.

Bovendien omvatten de kosten die volgens ons in het MOP moeten worden opgenomen niet alle IT-kosten, maar alleen de kosten van bepaalde ontwikkelingen (zie hierboven). Het lijkt ons daarom onjuist om te stellen dat alle IT-kosten in de ontwikkelingsplannen worden gerapporteerd. We willen er ook op wijzen dat het opstellen van IT-ontwikkelingsbudgetten met een tijdschhorizon van meer dan twee of drie jaar een echte uitdaging is.

Dat er door BRUGEL verder een specifieke rapportering is voorzien, vormt echter geen punt van zorg. Wij zijn daarom van mening dat het gedeelte 'als onderdeel van de monitoring van de ontwikkelingsplannen van de netwerken (zie ook punt 23.1.1)' uit de 4^e alinea moet worden geschrapt.

BRUGEL

Naar aanleiding van de wijzigingen die in het kader van het overleg aan de methodologie werden aangebracht, heeft BRUGEL de methodologie gewijzigd door voor te stellen om een initiële IT-enveloppe (BASU en projecten) vast te stellen op basis van een gedetailleerde raming door SIBELGA van haar IT-kosten voor 2025. Met betrekking tot de opmerking over ontwikkelingsplannen is de methodologie dienovereenkomstig aangepast.

SIBELGA

Hoewel reeds besproken in de voorbereidende fase, blijft SIBELGA het ongepast vinden om de kapitalisatie van IT-ontwikkelingen de facto uit te sluiten. De kapitalisatie van bepaalde IT-ontwikkelingskosten zou het mogelijk maken om bepaalde kosten in de tijd te spreiden (en zo hun impact op de tarieven af te vlakken).

BRUGEL

Dit punt wordt besproken in punt 5.3 van het motiveringsverslag. BRUGEL wenst deze historische benadering niet te wijzigen voor de periode 2025-2029.

SIBELGA

We begrijpen de zin '*Bovendien behoudt BRUGEL zich het recht voor om een specifieke audit uit te voeren op de historische IT-kosten om te certificeren dat de volledige enveloppe bestemd voor de financiering van de IT-kosten daadwerkelijk aan deze kostencategorie wordt besteed*' niet. Wat zou het nut zijn van een dergelijke audit tijdens de tariefperiode in een 'revenue cap'-systeem waarbij de DNB verantwoordelijk is voor het uitvoeren van zijn gereguleerde taken binnen een door de regulator goedgekeurde kostenenveloppe?

BRUGEL

Aangezien BRUGEL ervoor heeft gekozen om een initieel budget vast te leggen en bijkomende kosten voor IT heeft toegestaan, is deze paragraaf niet langer relevant.

4.4.2 Niet-beheersbare kosten

4.4.2.1 Algemeen

4.4.2.1.1 SIBELGA

- Het einde van de zin '*De niet-beheersbare kosten waarnaar wordt verwezen in paragraaf 6.3 mogen niet worden verhoogd of verlaagd met algemene kosten of kosten die verband houden met het administratief of technisch beheer van de onderliggende activiteiten, met uitzondering van ODV-kosten.*' moet als volgt worden aangevuld: '*De niet-beheersbare kosten waarnaar wordt verwezen in sectie 6.3 mogen niet worden verhoogd of verlaagd met overheadkosten of kosten die verband houden met het administratief of technisch beheer van de onderliggende activiteiten, met uitzondering van ODV-kosten, de kosten van netwerkverliezen en bodemsaneringskosten*'. Dit komt omdat ze al indirecte kosten dragen in overeenstemming met de kostenfactoren die worden gebruikt om indirecte kosten op te splitsen.

4.4.2.1.2 BRUGEL

Aangezien de categorisering van deze kosten ongewijzigd blijft voor de volgende periode, is BRUGEL niet gekant tegen de opname van deze bepaling.

4.4.2.1.3 CONCLUSIE

De methodologie is in die zin aangepast.

4.4.2.2 Vergoeding van het geïnvesteerd kapitaal

4.4.2.2.1 SIBELGA

Zie de onderstaande opmerkingen over dit onderwerp en de kritiek die in dit verband wordt geuit in de bijlagen bij het formele advies van SIBELGA.

4.4.2.2.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst voor de uitwerking en conclusie naar punt 3.2 hierboven.

4.4.2.3 Kosten van netwerkverliezen

4.4.2.3.1 SIBELGA

- BRUGEL vraagt om een jaarlijks verslag over de verliezen en de aankoopstrategie. Op basis hiervan geeft BRUGEL aan dat de redelijkheid van de kosten voor de compensatie van netverliezen zal worden beoordeeld. Het is echter niet duidelijk welke criteria zullen worden gebruikt om de redelijkheid te beoordelen.

4.4.2.3.2 BRUGEL

Wat de redelijkheidscriteria betreft, deze worden beschreven in punt 26 van de methodologie. De behandeling van deze kostenpost is ongewijzigd ten opzichte van de twee vorige regulatoire periodes, waarbij BRUGEL in het bijzonder verwijst naar de uitwisselingen over dit onderwerp tijdens de verschillende controles achteraf, evenals naar de analyse die werd uitgevoerd tijdens de voorbereidende fase en die wordt beschreven in punt 4.2.2.1 van het motiveringsverslag.

De analyse van de redelijkheid heeft betrekking op zowel de omvang van de verliezen als de kosten ervan.

De verplichting om een jaarverslag in te dienen werd eveneens verlicht.

4.4.2.3.3 CONCLUSIE

Deze alinea is niet gewijzigd.

4.4.2.4 *Facturering voor niet-gemeten energie*

4.4.2.4.1 SIBELGA

- In de mate dat het niet-gemeten verbruik (zoals CHC of verbroken zegels) rechtstreeks beïnvloed wordt door het werk dat SIBELGA uitvoert om deze gevallen op te sporen, lijkt het ons logisch om in de niet-beheersbare uitgaven waarnaar in deze paragraaf wordt verwezen, de personeelskosten en de administratieve kosten op te nemen van de personen die het verbruik buiten het contract om beheren. Wij zijn van mening dat het consistent zou zijn om alle kosten en opbrengsten van dezelfde activiteit op dezelfde manier te behandelen. We stellen daarom voor om deze paragraaf als volgt te herformuleren: *'De opbrengsten en lasten, inclusief de kosten voor detectiebeheer, administratieve opvolging en de minder- en meerwaarden op de realisaties van handelsvorderingen die rechtstreeks voortvloeien uit de facturering van niet-gemeten energie, zoals het verbruik buiten contracten om of door het verbreken van meterzegels, worden als niet-beheersbaar beschouwd'*. Bovendien, als BRUGEL het eens is met onze analyse, zal de zin betreffende de toeslagen voor indirecte kosten ook voor deze kosten moeten worden aangevuld.

4.4.2.4.2 BRUGEL

In overeenstemming met het motiveringsverslag zijn alle personeelskosten opgenomen in de beheersbare kosten. BRUGEL is van mening dat er geen reden is om een uitzondering te maken voor deze kosten.

4.4.2.4.3 CONCLUSIE

De methodologie werd op dit punt niet gewijzigd.

4.4.2.5 *Belastingen op bedrijven en rechtspersonen en andere belastingen of heffingen*

4.4.2.5.1 SIBELGA

- BRUGELT geeft het volgende aan: *'Alleen de daadwerkelijk door de DNB te betalen belasting wordt beschouwd als een niet-beheersbare kost, d.w.z. dat deze niet kan worden verhoogd als de niet-gereguleerde activiteiten van SIBELGA verlieslatend zouden blijken.'* Ook al zijn de niet-gereguleerde activiteiten van SIBELGA momenteel verwaarloosbaar en negatief, dan nog is deze bepaling niet aanvaardbaar: de fiscale lasten die daadwerkelijk door de gereguleerde activiteiten verschuldigd zijn, moeten door de tarieven worden gedragen. Indien de niet-gereguleerde activiteiten van SIBELGA zich in de toekomst zouden ontwikkelen en/of aanzienlijke gevolgen zouden ondervinden in verband met de nieuwe methodologie (met name door de uitsluiting van de voorzieningen uit de toegestane beheersbare inkomsten):
 - Ofwel zijn ze winstgevend, en het zou dan onbegrijpelijk zijn als de gas- en elektriciteitsdistributietarieven de belastingdruk van deze niet-gereguleerde activiteiten zouden dragen,

- Ofwel zijn ze verlieslatend, en gelet op de symmetrie zou het dan niet aanvaardbaar zijn dat de belastingdruk op tarieven wordt verminderd door de impact van deze niet-gereguleerde activiteiten.
- Elke andere bepaling zou kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten creëren, wat in tegenspraak is met punt 25.1 van de ontwerpmethodologie, dat kruissubsidiëring tussen de gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten van de DNB uitdrukkelijk verbiedt. Dit verbod dat voortvloeit uit de Europese wetgeving is ook opgenomen in artikel 9^{quinquies}, 15°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 15°, van de gasordonnantie, die expliciet bepalen dat '*kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten niet is toegestaan*'.
- Bovendien is voorbijgegaan aan het algemene beginsel dat bestuurshandelingen moeten worden gemotiveerd. BRUGEL voert geen enkele reden aan om te rechtvaardigen dat de fiscale druk niet kan worden verhoogd als de niet-gereguleerde activiteiten van SIBELGA verlieslatend zouden zijn (pagina 42 van het Motiverings- en positioneringsverslag van 23 juni 2023).

4.4.2.5.2 BRUGEL

BRUGEL is het op dit punt eens met SIBELGA en is van mening dat er geen kruissubsidiëring kan zijn, ook niet op fiscaal gebied.

4.4.2.5.3 CONCLUSIE

Paragraaf 6.3.5 van de methodologie werd in die zin aangepast.

4.4.2.6 *Kosten in verband met de ODV's*

4.4.2.6.1 SIBELGA

Zie opmerkingen hieronder.

4.4.2.6.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst ook naar de onderstaande opmerkingen.

4.4.2.7 *Kosten in verband met de herfacturering van elektriciteitstransmissiekosten*

4.4.2.7.1 SIBELGA

- SIBELGA neemt nota van het verzoek van BRUGEL om een jaarlijks verslag voor te leggen '*met een beschrijving van alle maatregelen die zijn genomen om de transmissiekosten te optimaliseren*'. We zetten echter vraagtekens bij de relevantie en evenredigheid van dit verzoek. Immers:
 - Enerzijds zijn wij van mening dat dit verzoek niet relevant is omdat SIBELGA niet over veel middelen beschikt om de transmissiekosten te optimaliseren en deze optimalisatiemiddelen niet regelmatig worden aangepast. De transportkosten, gebaseerd op de tarieven van Elia, vallen uiteen in drie grote rubrieken, die elk overeenkomen met ongeveer 30% van het bedrag:
 - Een tarief gebaseerd op de beschikbaar gestelde capaciteit en apparatuur waarop geen actie mogelijk is.
 - Een tarief gebaseerd op verbruik (MWH) waarop geen actie mogelijk is.

- Een tarief gebaseerd op de piekvraag (per onderstation en per zak sinds 2022). Indien nodig past SIBELGA de typologie van haar net aan om deze component te verbeteren, maar altijd met prioriteit voor de kwaliteit van de bevoorrading, d.w.z. rekening houdend met het aantal en het type van de betrokken klanten, het al dan niet vanop afstand kunnen bedienen van de MS-uitschakelapparatuur, de herziening van de instellingen van zeer complexe beveiligingssystemen, de actualisering van de dispatchingsystemen enz. Met andere woorden, dit type analyse is omslachtig en wordt alleen uitgevoerd wanneer een grote klant vertrekt of zich vestigt, of wanneer Elia haar eigen typologie herziet.

(Merk op dat het saldo van de transmissiekosten laag is en de kosten voor onbalansbeheer (+/-7%) en reactieve energie (minder dan 1%) dekt).

Er worden regelmatig overlegvergaderingen gehouden met Elia om de behoeften van beide partijen te verduidelijken en de nodige investeringen te plannen.

SIBELGA is uiteraard bereid om al deze elementen aan BRUGEL uit te leggen en, indien nodig, een jaarverslag op te stellen waarin de interacties met Elia worden samengevat, maar het lijkt ons niet relevant om gevraagd te worden een jaarverslag op te stellen over specifieke acties om de transmissiekosten te optimaliseren.

- Ten tweede zijn wij van mening dat het verzoek van BRUGEL niet proportioneel is. Een dergelijk rapport zou immers een aanzienlijke inspanning betekenen voor een voordeel voor BRUGEL dat wij niet gerechtvaardigd achten.

4.4.2.7.2 BRUGEL

BRUGEL neemt nota van de opmerking van SIBELGA en stemt ermee in om de aanvankelijk voorziene rapportering te verlichten. BRUGEL is van mening dat het jaarverslag waarin de interacties met Elia worden uiteengezet, voldoende is.

Aangezien dit een niet-beheersbare kost betreft, kan BRUGEL bijkomende informatie vragen tijdens de controles ex post of tijdens de jaarlijkse analyse van het geactualiseerde tariefvoorstel.

4.4.2.7.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.4.2.8 Niet-terugvorderbare kosten in verband met energieleveranciers

4.4.2.8.1 SIBELGA

- BRUGEL vraagt dat elk jaar, de DNB een verslag indient 'waarin met name de maatregelen voor het beheer van het kredietrisico worden beschreven die door de DNB geïmplementeerd werden (evaluatie van het kredietrisico per leverancier, aan de leveranciers gevraagde garanties, opvolging en actualisering van de garanties enz.), de bedragen van de aan de leveranciers gevraagde garanties en de wijzigingen van deze bedragen voor het volgende jaar'. Wat BRUGEL hier vraagt, wordt al jaarlijks gerapporteerd in het non-discriminatieverslag (punten 2.10 en in bijlage 6 van dit verslag). SIBELGA is van mening dat een bijkomend verslag dubbelop zou zijn en bijgevolg een onnodige en onevenredige bijkomende last zou vormen. SIBELGA vraagt BRUGEL dan ook om de tweede alinea van dit punt te schrappen.

4.4.2.8.2 BRUGEL

Om de aanvankelijk vereiste rapportering te verlichten, schrapt BRUGEL deze bepaling. Aangezien dit een niet-beheersbare kost betreft, kan BRUGEL bijkomende informatie vragen tijdens de controles ex post.

4.4.2.8.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.4.2.9 Jubilarispremies

4.4.2.9.1 SIBELGA

- Er dient opgemerkt dat de uitgaven waarnaar in deze paragraaf wordt verwezen, alle uitgaven zijn die verband houden met jubilarispremies (inclusief de RSZ) en niet alleen de premies zelf. We stellen dan ook voor om de eerste zin als volgt te herformuleren: 'De met de jubilarispremies verband houdende lasten, betaald conform het Paritair Comité (PC) dat van toepassing is op de SIBELGA-werknemers, zijn een niet-beheersbare kost.'

4.4.2.9.2 BRUGEL

BRUGEL treedt SIBELGA op dit punt bij.

4.4.2.9.3 CONCLUSIE

De methodologie is in die zin aangepast.

4.4.3 Kosten opgelegd door de evolutie van het wettelijk kader, de marktregels of uitzonderlijke omstandigheden

4.4.3.1 SIBELGA

Zie de onderstaande opmerkingen over dit onderwerp en de kritiek die in dit verband wordt geuit in de bijlagen bij het formele advies van SIBELGA.

4.4.3.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar het motiveringsverslag over dit onderwerp.

4.4.4 Elementen die expliciet zijn uitgesloten van de toegestane inkomsten

4.4.4.1 Boetes en schadevergoedingen ten laste van de DNB

4.4.4.1.1 SIBELGA

- Wat de boetes betreft, wenst SIBELGA, naar het voorbeeld van de vorige periode en in overeenstemming met de praktijk, dat de term boete wordt verduidelijkt om aan te geven dat het enkel om administratieve boetes gaat en niet om alle boetes. Bepaalde boetes zijn inderdaad soms noodzakelijk voor de goede werking van de DNB (bv. verkeersboetes waarvoor SIBELGA aan BRUGEL al haar procedure voor herfacturering en/of tenlasteneming heeft gedetailleerd) en andere boetes zijn onderhevig aan verschillende interpretaties tussen

de administratie en de DNB (bv. fiscale boetes omdat bepaalde uitgaven al dan niet als ontvankelijk werden beschouwd).

- Met betrekking tot de door de distributienetbeheerder verschuldigde vergoedingen zoals bepaald in hoofdstuk VIbis van de elektriciteitsordonnantie en het equivalent ervan voor gas, zoals voor de vorige tariefperiode, betwist SIBELGA de afwijzing van deze kosten omdat ze niet specifiek en systematisch het gevolg zijn van een fout van de DNB, maar het gevolg zijn van de mechanische toepassing van de Ordonnanties, met als hoofddoel de bescherming van de verbruikers en niet de verbetering van de prestaties van SIBELGA. In een context van inkomstenmaxima moet de afweging tussen uitgaven die deze kosten vermijden en deze kosten de exclusieve verantwoordelijkheid van de DNB blijven. Het kan financieel gezien immers onredelijk zijn om grote investeringen te doen om louter deze vergoedingen te vermijden. Bovendien, in de context van een 100% deling voor de DNB, als de vergoedingen deel uitmaken van de beheersbare kosten van de DNB, heeft het verwerpen ervan ex post geen impact, aangezien dit uiteindelijk zou betekenen dat de efficiëntie van de DNB wordt verbeterd door zijn beheersbare kosten te verlagen.

4.4.4.1.2 BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, zal BRUGEL in de methodologie preciseren dat het enkel gaat om administratieve boetes.

Rekening houdend met de elementen die SIBELGA in dit advies naar voren brengt en met de besprekingen in het kader van een eventuele wijziging van de ordonnantie met het oog op de automatisering van de vergoedingen van meer dan 6 uur en met het oog op de overgang naar een model van het type revenue cap, is BRUGEL van mening dat deze vergoedingen vanaf 2025 voor de periode 2025-2029 als niet-beheersbare kosten kunnen worden beschouwd (behalve in het geval van een vergoeding voor de fout van Sibelga).

4.4.4.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.4.4.2 VOORZIENINGEN

4.4.4.2.1 SIBELGA

- Hoewel SIBELGA tijdens de voorbereidende fase van het opstellen van de tariefmethodologieën al uitvoerig heeft gepleit voor coherente bepalingen die het mogelijk maken om rekeningen op te stellen die de werkelijke kosten met betrekking tot een bepaalde periode beter weerspiegelen (ongeacht of er al dan niet een uitbetaling van de gemaakte kosten heeft plaatsgevonden), begrijpt SIBELGA dat BRUGEL van deze logica wenst af te wijken.
- Om tegemoet te komen aan de wensen van BRUGEL en om het beheer van twee verschillende systemen zoveel mogelijk te vermijden (boekhouding die bepaalde voorzieningen oplegt en reglementering die elke vorm van voorziening uitsluit), zijn wij van mening dat
 - **Wat de voorzieningen voor jubilarispremies, sanering van de sites, WKK en Rest Term betreft: als de revisoren ermee instemmen om ook deze voorzieningen uit de rekeningen te verwijderen, hebben wij er geen bezwaar tegen om het verzoek van BRUGEL te volgen.** Het huidige standpunt van de auditors van SIBELGA is dat deze voorzieningen noodzakelijk zijn en geboekt

moeten worden. Als de kosten die aan deze voorzieningen ten grondslag liggen echter niet-beheersbare kosten worden, zou SIBELGA kunnen proberen om de auditors ervan te overtuigen om ermee in te stemmen om niet langer voorzieningen voor deze kosten aan te leggen. Er is echter geen garantie dat de auditors dit zullen accepteren.

- **Wat de andere bepalingen betreft (geclassificeerd als beheersbaar voor beperkte bedragen): wij dringen erop aan dat BRUGEL ermee instemt om de verordening in overeenstemming te brengen met de fiscale regels.** In feite zijn deze voorzieningen zeer laag (in hoeveelheid en bedrag), aangezien sinds de laatste belastinghervorming (2018) de voorwaarden voor de fiscale subsidiabiliteit van voorzieningen aanzienlijk zijn verhoogd. Vanaf nu moet een voorziening worden gebruikt om kosten te dekken die voortvloeien uit een contractuele, wettelijke of regelgevende verplichting anders dan boekhoudkundige voorschriften die bestaan op de balansdatum. Deze voorwaarde vermindert de mogelijkheid om in aanmerking komende bepalingen vast te stellen aanzienlijk.

Op 31/12/2022 waren er naast de 4 bovenvermelde voorzieningen enkel voorzieningen voor geschillen ten gevolge van afvloeiingen opgenomen in onze rekeningen voor een bedrag van 157.000 euro. Verwerping van deze bepalingen zou leiden tot veel opvolgwerk voor onbeduidende bedragen. Vanuit boekhoudkundig oogpunt zullen deze voorzieningen opgenomen moeten blijven worden, aangezien ze voortvloeien uit een wettelijke verplichting.
- Als SIBELGA verschillende boekhoudregels voor voorzieningen zou volgen om aan de verschillende vereisten te voldoen, zouden we verplicht zijn om de voorzieningen als niet-gereguleerde activiteiten te boeken, wat de boekhouding en de controle complexer zou maken voor zowel SIBELGA als BRUGEL.
- De volgende paragraaf vereist verdere verduidelijking: *'Alle voorzieningen die voorkomen op de balans van SIBELGA voor 2024 (met inbegrip van de voorziening voor de jubilarispremie) en die dus overeenstemmen met dotaties en terugnemingen van voorzieningen opgenomen in de maximaal toegestane inkomsten uit het verleden en die geen aanleiding hebben gegeven tot werkelijk gedragen kosten, zullen worden gecrediteerd aan de reguleringsfondsen voor elektriciteit en gas als een schuld aan de DNG's en zullen worden aangezuiverd tijdens de reguleringsperiode 2025-2029 en uiterlijk in 2026. Dit betekent dat het totale bedrag van de bovengenoemde bestaande voorzieningen zal worden afgetrokken van de maximaal toegestane inkomsten 2025-2029, uiterlijk in 2026.'* Aangezien
 - de vereffening van het reguleringsfonds wordt geregeld door de regels die zijn gedefinieerd in hoofdstuk 13, vinden we het gepast om te specificeren dat de voorzieningen die zullen worden overgedragen naar de tarifaire saldi zullen worden vereffend over twee tarifaire periodes (2025-2034) (via de term $SR_{t,Pré}$).
 - Waarom staat er in de laatste zin 'uiterlijk in 2026' als het de bedoeling is om het tariefsaldo (via een aftrek van de MTI) over twee (of één?) tariefperiodes weg te werken?

4.4.4.2.2 BRUGEL

BRUGEL neemt kennis van het standpunt van SIBELGA over de voorzieningen voor jubilarispremies, sanering van de sites, WKK en Rest Term. BRUGEL verwijst naar punt 4.2.3 van het motiveringsverslag. Voor BRUGEL vraagt deze opmerking geen enkele wijziging.

Wat de bestaande bepalingen voor geschillen naar aanleiding van ontslagen betreft, stemt BRUGEL ermee in om de regulering in overeenstemming te brengen met de fiscale regels.

Ter herinnering: alle nieuwe voorzieningen zijn uitgesloten van het toegestane inkomen.

Met betrekking tot de gevraagde verduidelijking is de methodologie gewijzigd.

4.4.4.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.4.5 Vergoeding van het geïnvesteerd kapitaal

SIBELGA

- Globaal verwijst SIBELGA naar haar belangrijkste opmerkingen en naar de verschillende bijlagen bij dit document (met inbegrip van de juridische bezwaren): het door BRUGEL voorgestelde rendement op het geïnvesteerde kapitaal en de geleende middelen ligt ver onder wat het zou moeten zijn om als 'redelijk' te worden gekwalificeerd, is niet gemotiveerd en is in strijd met verschillende richtlijnen van de elektriciteits- en gasordonnanties en met verschillende algemene principes.

BRUGEL

BRUGEL hierover in punt 3.2 van dit document.

SIBELGA

Wat de formulering van dit hoofdstuk betreft, willen we de volgende elementen specificeren:

- Bij §6.7.2 wordt aangegeven '*Wat gas betreft, kunnen vanaf 2025 geen operationele kosten meer worden geactiveerd of opgenomen in de RAB.*'. Wij zijn van mening dat het beter zou zijn om de voorgestelde formulering af te stemmen op die van §6.5.4 door deze als volgt te wijzigen: '*Vanaf 2025 zijn, wat gas betreft, de kosten van de ondersteunende diensten overgedragen naar de vaste activa niet langer toegestaan.*'

BRUGEL

BRUGEL neemt nota van het verzoek van SIBELGA.

CONCLUSIE

Omwille van de consistentie werd de methodologie in die zin aangepast.

SIBELGA

- De tabel in §6.7.3 moet als volgt worden aangepast.
 - Er moet worden aangegeven dat de tweede kolom indicatief is. In feite komt het afschrijvingspercentage nooit precies overeen met de duur (3% afschrijving komt bijvoorbeeld niet overeen met 33 jaar, maar met 33,33333... jaar).
 - De mogelijkheid om 'Specifieke software- of IT-ontwikkelingen' af te schrijven lijkt in strijd met wat wordt aangegeven in §6.2.5.

BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, heeft BRUGEL omwille van de nauwkeurigheid een voetnoot toegevoegd om het indicatieve karakter van deze kolom te preciseren.

Wat de afschrijving van software of IT-ontwikkelingen betreft, is BRUGEL van mening dat een correctie nodig is voor zover BRUGEL de immobilisatie van deze kosten niet toestaat. Bovendien heeft BRUGEL de tabel in punt 6.7.3 aangevuld om de afschrijving van de kosten in verband met de kosten van IT-hardware toe te voegen.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

- Er moet worden opgemerkt dat de mogelijke aanpassing van de afschrijvingsperiode voor fietsen en voor *'bepaalde werkzaamheden in administratieve gebouwen'* ook zal moeten worden gecorrigeerd in de referentie jaren voor het bepalen van de BAU kosten.

BRUGEL

BRUGEL ziet de relevantie van deze opmerking niet in. Aangezien de afschrijvingskosten gebaseerd zijn op de periode 2024, lijkt volgens BRUGEL geen correctie nodig.

Indien nodig kan dit punt worden besproken wanneer het tariefvoorstel wordt ingediend.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

- Voor gas is de mate van extra afschrijving van activa niet gespecificeerd. SIBELGA leidt er daarom uit af dat het aanvullende afschrijvingspercentage gelijk zal zijn aan het normale afschrijvingspercentage, maar alleen van toepassing zal zijn op de boekwaarde van het actief na 'normale' afschrijving. Als de interpretatie van SIBELGA correct is, moet er niets worden veranderd. Als dit niet het geval is, vraagt SIBELGA aan BRUGEL om de bijkomende afschrijvingspercentages te specificeren die per actief moeten worden toegepast.

BRUGEL

De interpretatie van SIBELGA is correct.

CONCLUSIE

De methodologie moet op dit punt niet worden gewijzigd.

SIBELGA

- Door het bedrag van de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal voor de periode 2025-2029 drastisch te verlagen en door de waarde van SIBELGA aanzienlijk te vernietigen, schendt het project artikel 9^o quinquies, 2^o, 4^o, 9^o en 14^o van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 2^o, 4^o, 9^o en 14^o van de gasordonnantie, alsook de beginselen van rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen, stabiliteit en regulatoire voorspelbaarheid en de motiveringsplicht.

BRUGEL

BRUGEL deelt het standpunt van SIBELGA niet en is van mening dat het volledig in overeenstemming is met het Brusselse wettelijke kader, zoals reeds uiteengezet in punt 3.1 hierboven.

Naar aanleiding van de officiële raadpleging heeft BRUGEL niettemin bepaalde parameters voor de berekening van de vergoeding herzien (zie punt 3.2) om de DNB meer te ondersteunen bij de financiering van de nodige investeringen.

SIBELGA

- De definitie van de kost van de schuld is noch stabiel, noch voorspelbaar voor SIBELGA en is bijgevolg in strijd met (i) de artikelen 9^{quinquies}, 2° en 14° van de elektriciteitsordonnantie en 10^{ter}, 2° en 14° van de gasordonnantie, alsook (ii) de beginselen van regulerende stabiliteit en voorspelbaarheid.

BRUGEL

BRUGEL verwijst hiervoor naar punt 3.2 hierboven en voor het overige naar het motiveringsverslag.

SIBELGA

- Naast de opmerkingen die hierboven en in de andere bijlagen bij het advies van SIBELGA over de beslissing 20230627-232 van BRUGEL werden geformuleerd, geven het motiveringsverslag en de bijlage met de berekening van de WACC aanleiding tot enkele aanvullende opmerkingen
 - Zoals reeds aan BRUGEL gesignaleerd tijdens de voorbereidende fase, is SIBELGA van mening dat de reële gearing (zoals aangegeven in de tabellen 2 en 3 van het motiveringsverslag over de vergoeding) de reguleringsfondsen moet omvatten in de rubriek 'schuld' voor zover die overeenstemt met een schuld (weliswaar een regulatoire schuld, maar toch een schuld).
 - Zoals BRUGEL tijdens de voorbereidende fase al heeft aangegeven, lijkt de rechtvaardiging op basis van de Europese taxonomie voor het behoud van één WACC voor gas en elektriciteit ons verkeerd. De bewering dat *'de [gas]activiteiten nu zijn opgenomen in de lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten die onder de taxonomie van de EU vallen'* is namelijk niet helemaal correct. Wij hebben begrepen dat alleen gasgestookte elektriciteitsopwekking (en alleen onder bepaalde voorwaarden, met name dat de emissies onder bepaalde drempelwaarden liggen) als duurzaam voor het milieu kan worden beschouwd. Volgens deze taxonomie kan gasdistributie, vooral voor behoeften die hoofdzakelijk verband houden met verwarming, niet als ecologisch duurzaam worden beschouwd.
 - Sommige informatie die in de benchmarks van het motiveringsrapport wordt genoemd, is niet langer actueel. In het bijzonder houdt de 'Evaluatiemethode van de risicovrije rente' voor Wallonië geen rekening met de laatste beslissing van de CWaPE, die aanpassingen doorvoert in verband met Quantitative Easing.
 - Afgezien van het feit dat wij de berekening van de schuldpremie op basis van ondernemingen *'die minstens een even hoge rating hebben als België (d.w.z. AA)'* fundamenteel betwisten, lijkt ons deze bewering in tegenspraak met de berekening die

daadwerkelijk wordt uitgevoerd in bijlage 7 (berekening van de WACC) waar ook rekening wordt gehouden met bedrijven met een A-rating en waar wordt gespecificeerd dat de berekening gebaseerd is op 'het verschil tussen een referentierentevoet en de termijnrendementen op obligaties met een looptijd van 10 tot 12 jaar uitgegeven in euro door Europese energiebedrijven met minstens een A rating van S&P of Moodys ¹.

4.4.5.1 BRUGEL

Reële gearing: de reële gearing van SIBELGA wordt berekend volgens een gevestigde definitie van gearing. Bovendien heeft de reële gearing van SIBELGA geen enkele invloed op de berekening van de WACC, die gebaseerd is op een normatieve gearing die door de regelgever is vastgesteld.

Benchmark van het motiveringsrapport: de definitieve 2025-2029 methodologie van de CWaPE werd uitgebracht nadat het motiveringsrapport was opgesteld, dus het is normaal dat dit laatste geen verwijzing naar dit document bevat. Er moet worden opgemerkt dat SIBELGA niet vermeldt dat de WACC van de CWaPE ⁴⁸in haar definitieve methodologie 2025-2029 aanzienlijk lager is dan de WACC voorgesteld door BRUGEL in haar ontwerpmethodologie die rond dezelfde tijd werd gepubliceerd.

Berekening van de schuldpremie: na besprekingen tussen BRUGEL en SIBELGA heeft BRUGEL de beperking van de rating van de ondernemingen in de benchmark die wordt gebruikt voor de berekening van de schuldpremie (minimum A) in de eigenlijke berekening van de WACC daadwerkelijk versoepeld, ten voordele van SIBELGA, maar dit punt werd niet conform gemaakt in het motiveringsverslag. Dit zal worden gedaan.

4.4.5.2 CONCLUSIE

Het motiveringsverslag zal op dit punt worden aangepast.

4.4.6 Vergoeding van de reguleringsfondsen

4.4.6.1 SIBELGA

- In de formule voor de vergoeding van het bedrijfskapitaal vraagt SIBELGA zich af waarom de SFR enkel het saldo op het einde van de periode is en niet een gemiddelde tussen het saldo van het reguleringsfonds op het einde van de periode en dat op het einde van de vorige periode.

4.4.6.2 BRUGEL

De methodologie voorziet niet in een vergoeding van bedrijfskapitaal, maar eerder van reguleringsfondsen.

In tegenstelling tot wat SIBELGA aangeeft, wordt de SFR elk jaar berekend en vergoed, niet op het einde van de regulatoire periode.

In haar werkzaamheden en besprekingen met SIBELGA tijdens de voorbereidende fase gaf dit punt geen aanleiding tot specifieke opmerkingen.

⁴⁸ Sibelga voert aan dat het normaal is dat de benchmarks niet up-to-date zijn, aangezien het werk van BRUGEL op dit punt al was voltooid toen CWaPE zijn methodologie 2025-2029 publiceerde.

Niettemin is BRUGEL, na beraad en om rekening te houden met de opmerking van SIBELGA, van mening dat het gemiddelde tussen het begin en het einde van het jaar de realiteit beter zou kunnen weerspiegelen.

4.4.6.3 CONCLUSIE

De methodologie is in die zin aangepast.

4.5 Bepaling van de initiële toegestane inkomsten

4.5.1 Beheersbare kosten

4.5.1.1 Algemene principes

4.5.1.1.1 SIBELGA

SIBELGA verwijst naar haar belangrijkste opmerkingen en naar de andere bijlagen voor een algemene argumentatie over de vaststelling van de MTI. De specifieke opmerkingen die hier worden gemaakt, zijn aanvullend.

4.5.1.1.2 BRUGEL

Wat de algemene opmerkingen van SIBELGA betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.4 hierboven.

4.5.1.2 Bepaling van de initiële beheersbare BAU kosten BBAUK2025

SIBELGA

- De formulering van §7.2.1.1 is verwarrend wat betreft de gebruikte benamingen en overeenkomsten. Zoals aangegeven in onze opmerkingen in §6.2.5, wenst SIBELGA inderdaad dat BRUGEL specificeert wat wordt bedoeld met 'IT-project'.
 - In de hoofdstukken §7.2.1.1 en §7.8.2 lijkt het begrip 'IT-project' alleen betrekking te hebben op wat voorheen werd gedekt door het Smartrias-project (dat een aanzienlijke kost vertegenwoordigde van gemiddeld ongeveer 12 miljoen euro/jaar in 2018-2022 en waarvan BRUGEL voorstelt om het in de toekomst te dekken door een verminderde enveloppe van 6,4 miljoen euro/jaar plus een forfaitaire enveloppe van 3 miljoen euro/jaar).
 - In hoofdstuk 6.2.5 lijkt het begrip 'IT-project' een uitgebreider gamma van projecten te bestrijken (die welke verband houden met de ontwikkeling en het beheer van geïntegreerde netwerken als onderdeel van de ontwikkelingsplannen [...] inclusief alle specifieke IT-kosten die verband houden met de ontwikkeling van het slimme netwerk en de verwerking en communicatie van gegevens van slimme meters).
 - Voor SIBELGA omvatten de IT-projecten een reeks bredere projecten dan die welke BRUGEL overweegt⁴⁹, zoals SAP4Hana, toepassingen voor het beheer van slimme meters enz. voor een enveloppe van ongeveer 30 MEUR/jaar.

BRUGEL

⁴⁹ Zie Bijlage 7A, deze projecten staan ook bekend als CHANGE.

De verschillende categorieën zijn vastgesteld in overeenstemming met de bestaande rapportage voor de regulatoire periode 2020-2024. IT-kosten worden behandeld in paragraaf 3.4.1.

SIBELGA

- In §7.2.1.2 stelt BRUGEL voor om $BKBAUCAPEX_{2025}$ een ex ante berekening te maken op basis van 'de verwachte dotaties voor afschrijvingen voor 2025 van de aanschaffingswaarde (zonder subsidies en tussenkomsten van derden), die gelijk worden gesteld aan de verwachte dotaties voor afschrijvingen voor 2024 die voortvloeit uit het tariefvoorstel 2020-2024'. Aangezien het tariefvoorstel voor 2020-2024 in 2019 werd opgesteld, hebben we nu betere ramingen voor 2024. We zijn van mening dat het beter zou zijn om deze betere ramingen te gebruiken die momenteel beschikbaar zijn.

BRUGEL

BRUGEL is het eens met SIBELGA, met dien verstande dat deze raming zal worden gecorrigeerd door de reële afschrijvingen in 2024. De methodologie werd in die zin aangepast.

SIBELGA

- In §7.2.1.3 moet rekening worden gehouden met het effect van het versneld afschrijven van nieuwe gasinvesteringen, door
 - dit te specificeren bij het 1^e punt van de 1^e paragraaf (bijvoorbeeld: '1. Aan de ene kant, naar aanleiding van de denkoefening over het risico op stranded assets voor gas, het einde van de praktijk (vanaf 2025) van kosten overgedragen naar de vaste activa, waarbij de OPEX worden opgenomen in de RAB en afgeschreven (netto effect dat leidt tot een onderschatting van de toegestane inkomsten); en de versnelde afschrijving van nieuwe investeringen.');
 - dit te specificeren bij het 1^e punt van de 2^e paragraaf (bijvoorbeeld: 'Op een overschatting van de $BBAUCAPEX_{2025}$ die de afschrijvingen van investeringen minus toeslagen en versneld voor de nieuwe investeringen vanaf 01/01/2025 vertegenwoordigen. Deze overschatting zal in 2025 waarschijnlijk laag zijn, maar gestaag stijgen.');
 - dit te specificeren bij de 3^e paragraaf (bijvoorbeeld 'SIBELGA zal bij de indiening van haar tariefvoorstel vragen om een toewijzing van de gasreguleringsfondsen ter compensatie van de verhoging van de toegestane inkomsten 2025-2029 die voortvloeien uit de stopzetting van de praktijk van overdracht van operationele kosten naar de vaste activa en de versnelling van de nieuwe gasinvesteringen, verminderd met het buitenkanseffect op de $CGAPEXBAU_{2025}$ ').

BRUGEL

Versnelling van de afschrijving van de nieuwe gasactiva (paragraaf 7.2.1.3): de opmerking van SIBELGA is relevant en betreft de versnelde afschrijving van activa van categorie 3 zoals gedefinieerd in het rapport over het risico van gestrande activa in het gasdistributienet tot 2050 (BRUGEL-STUDIE 44-20230113). De overeenkomstige paragraaf van de tariefmethodologie zal worden aangevuld in functie van de aanbevelingen van de studie over gestrande activa.

SIBELGA

- Zoals elders aangegeven in de andere bijlagen bij dit document en in haar hoofdopmerkingen, heeft SIBELGA grote bezwaren tegen de volgende voorstellen van BRUGEL. Minimaal moeten de volgende punten worden gecorrigeerd in de tariefmethodologie:

- Het gewogen gemiddelde van de referentie jaren weerspiegelt slechts gedeeltelijk de opwaartse trend in onze kosten.
- De herberekening van de IT-kosten houdt geen rekening met de groeiende behoefte aan investeringen in digitalisering om te voldoen aan de behoeften van de markt, de klanten enz. en wat de facto neerkomt op het opleggen van een extra efficiëntiefactor aan SIBELGA.
- De gedifferentieerde behandeling tussen de BAU afschrijvingen op gas, die niet gewoon gebaseerd kunnen worden op het geïndexeerde referentiejaar (herbehandeling van het 'buitenkanseffect'), en de BAU afschrijvingen op elektriciteit, die geen natuurlijke opwaartse trend kunnen bevatten (elke stijging van de afschrijvingen moet het voorwerp uitmaken van een aanvraag voor bijkomende kost, een mechanisme dat gepaard gaat met onzekerheid over de latere aanvaarding door BRUGEL van de bijkomende kosten).
- De geleidelijke schrapping van de afschrijving van de herwaarderingsmeerwaarde tussen 2029 en 2034 moeten worden afgeschaft.

BRUGEL

- Gewogen gemiddelde van de referentie jaren: de door BRUGEL voorgestelde methode op basis van het gewogen gemiddelde is veel gunstiger voor de DNB dan de methoden van de CWaPE, Duitsland, Luxemburg en Oostenrijk, die gebaseerd zijn op één referentiejaar (Duitsland, Luxemburg, Oostenrijk) of meerdere referentie jaren (CWAPE) met een eenvoudig gemiddelde. Het gewogen gemiddelde werd voorgesteld rekening houdend met de opmerkingen van SIBELGA tijdens de overlegperiode die leidde tot het ontwerp van tariefmethodologie.

Wat het gewogen gemiddelde van de referentie jaren betreft, zijn de methoden die traditioneel worden gebruikt om de OPEX-enveloppe vast te stellen, gebaseerd op historische gegevens. Na besprekingen met SIBELGA tijdens de voorbereidende fase en op vraag van SIBELGA, heeft BRUGEL ermee ingestemd om de laatste jaren zwaarder te wegen.

- Volgens SIBELGA wordt dit mechanisme ontsierd door talrijke onzekerheden over de latere aanvaarding van de bijkomende kosten door BRUGEL: het is perfect normaal dat de DNB onzeker is over de aanvaarding van zijn aanvragen door de regulator. Dit is zelfs het minste wat kan worden verwacht, aangezien de regulator de verantwoordelijkheid heeft om de efficiëntie en de geldigheid van de door de DNB voorgestelde kosten te controleren. Ook hier eist SIBELGA blanco cheques. BRUGEL zal echter de criteria voor de evaluatie van de bijkomende kosten die SIBELGA in haar tariefvoorstel zal indienen, nader preciseren.
- We zetten vraagtekens bij het vermeende gebrek aan motivatie om een historische basis te gebruiken voor het berekenen van beheersbare BAU OPEX-kosten, maar ook BAU CAPEX-kosten. In haar antwoord ziet SIBELGA over het hoofd dat paragraaf 5.2 van het motiveringsverslag een brede benchmark bevat die aantoonde dat het gebruik van een historische basis voor de berekening van BAU, OPEX- en CAPEX-kosten een wijdverspreide praktijk is in Europa: in Duitsland, het Waals Gewest en Vlaanderen, voor OPEX en CAPEX (in het kader van een 'revenue cap TOTEX'-reguleringsmodel), in Oostenrijk en Luxemburg voor OPEX (in het kader van een 'revenue cap OPEX'-reguleringsmodel). Hieronder volgt een samenvatting van de tabel over dit onderwerp op pagina 64 van het motiveringsverslag:

Land	Tariefmethodologie	Belangrijkste principes voor het bepalen van de initiële inkomsten	Referentieperiode	Herziening van de kostenbasis
Waalse Gewest	Revenue cap TOTEX	Historische kosten met toepassing van inflatie- en efficiëntiefactoren	2 jaar	Aanpassingen van voorzieningen en bepaalde afschrijvingskosten met betrekking tot bepaalde meters
Vlaams Gewest	Revenue cap TOTEX	Initiële inkomsten bepaald op basis van een trend (lineaire regressie) rekening houdend met inflatie en efficiëntie	5 jaar	Eliminatie van onredelijk geachte kosten Specifieke correctie in verband met de fusie van Infrax en Eandis
Duitsland	Revenue cap TOTEX	Historische kosten met herberekening van kapitaalkosten, verwijdering van inefficiënties (door benchmarking) en toepassing van inflatie- en productiviteitsfactoren	1 jaar	Herziening van kapitaalkosten Eliminatie van buitengewone kosten
Oostenrijk	Revenue cap OPEX	Historische kosten met toepassing van inflatie- en doeltreffendheidsfactoren (benchmark)	1 jaar	Uitvoeren van plausibiliteitstests om kostenuitstellen te identificeren en buitengewone kosten te elimineren
Luxemburg	Revenue cap OPEX	Historische kosten met toepassing van inflatie- en netwerkexpansiefactoren	1 jaar	Correctie van personeelskosten gemaakt voor de energietransitie na het referentiejaar

- Deze Belgische landen en regio's hebben gekozen voor een aanpak op basis van historische kosten om voor de hand liggende redenen van objectiviteit, in vergelijking met de alternatieve methode om alle kosten te berekenen op basis van een business plan dat toekomstige kosten projecteert. De aanpak die BRUGEL voorstelt in haar ontwerp van tariefmethodologie op dit punt is dus eerder de norm en een best practice, en men kan zich afvragen waarom het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het enige gewest in België zou zijn dat er geen gebruik van zou maken.

- Er moet ook worden opgemerkt dat tijdens het overleg tussen BRUGEL en SIBELGA dat heeft geleid tot het ontwerp van tariefmethodologie van BRUGEL, SIBELGA enerzijds algemeen akkoord ging met de voorgestelde historische benadering van de OPEX, en anderzijds de berekeningsmethode van de BBAUCAPEXK specifiek werd gewijzigd in overeenstemming met de verzoeken van SIBELGA om de dekking van de afschrijvingen te garanderen die overeenstemmen met alle investeringen tot en met eind 2024.

BRUGEL wijst er ook op dat het OPEX-traject rekening houdt met de reële inflatie en dat de bijkomende kosten extra OPEX kunnen omvatten. Deze verschillende elementen zullen het risico van SIBELGA waarschijnlijk verminderen.

- Wat de informaticakosten betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.4.1. Ter herinnering, tijdens het overleg heeft SIBELGA het door BRUGEL voorgestelde mechanisme van de extra informaticakosten geweigerd, dat haar toeliet om alle informaticakosten te vragen die zij nodig achtte en deze te rechtvaardigen, waarbij SIBELGA het argument gebruikte dat het voor haar niet mogelijk was om haar verzoeken voor extra IT-kosten over een zo lange periode te rechtvaardigen. SIBELGA vraagt dus om IT-kosten te dekken die het niet kan verantwoorden, met andere woorden een blanco cheque, wat duidelijk onaanvaardbaar is. De opmerking van SIBELGA dat de IT-enveloppe die BRUGEL voorstelt in het ontwerp van tariefmethodologie te beperkt is, is echter begrijpelijk en er zal rekening mee worden gehouden bij het voorstellen van een aanpassing van de methode voor het bepalen van de IT-kosten in de maximaal toegestane inkomsten ex ante.
- Voor BRUGEL zou een identieke behandeling van de afschrijvingen op elektriciteit en gas de objectieve verschillen in de ontwikkeling van deze infrastructuren tenietdoen (structurele daling van de investeringen en van de RAB voor gas, in tegenstelling tot elektriciteit enz.) Deze verschillen worden erkend door SIBELGA.
- Bovendien lijkt het voor BRUGEL logisch dat de DNB niet zeker is dat zijn aanvragen door de regulator zullen worden aanvaard: anders zou de hele regulering nietig worden (waarbij SIBELGA een 'blanco cheque' zou krijgen ten nadele van de DNG's).
- Wat de geleidelijke afschaffing van de meerwaarden betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.3.

SIBELGA

- BRUGEL is haar motiveringsplicht niet nagekomen (geen of onvoldoende motivering):
 - door de werkelijke kosten van het SMARTRIAS-project te vervangen door 'het forfaitair bedrag van 3 miljoen euro in 2025' (blz. 69 van de ontwerpen van tariefmethodologieën 2025-2029), zonder verdere rechtvaardiging van de hoogte van dit bedrag;
 - door te kiezen voor het gebruik van een historische basis voor de berekening van beheersbare BAU OPEX-kosten door simpelweg te schrijven dat 'deze *aanpak de meest objectieve is*' (pagina 18 van het motiverings- en positioneringsverslag van 23 juni 2023), zonder verdere details te verstrekken; en
 - door de keuzes die zijn gemaakt bij de methode voor de berekening van de als beheersbare kosten geherkwalificeerde afschrijvingen (BBAUCAPEXK) niet uitdrukkelijk te rechtvaardigen (blz. 56 van het motiverings- en positioneringsverslag van 23 juni 2023).

BRUGEL

- Met betrekking tot de herziening van de Smartrias-kosten verwijst BRUGEL naar punt 3.4.1.
- Wat betreft het gebruik van een historische basis voor de berekening van beheersbare BAU OPEX-kosten. Met het oog op het nastreven van efficiëntie en in overeenstemming met de beginselen van de revenue cap, gebruikt BRUGEL, zoals tal van regulatoren, de historiek van de reële kosten om de cap te bepalen, zonder SIBELGA te beletten om nieuwe operationele kosten in te voeren via het mechanisme van de bijkomende kosten, maar door ze te rechtvaardigen.
- Wat betreft de redenen voor de keuze van de berekeningsmethode van de BBAUCAPEXK, worden op pagina 56 van het motiveringsverslag de elementen uiteengezet die aan de basis liggen van de keuzes van BRUGEL. Deze keuzes zijn het resultaat van besprekingen met SIBELGA tijdens de voorbereidende fase, zoals uitgelegd op deze pagina.

4.5.1.3 Bepaling van de bijkomende beheersbare kosten $BIJKBK_t$

4.5.1.3.1 Berekening van de bijkomende beheersbare kosten ex ante

4.5.1.3.1.1 Kwalificatie van bijkomende beheersbare kosten

4.5.1.3.1.1.1 SIBELGA

Het mechanisme van de 'meerkosten' zoals voorgesteld door BRUGEL roept een aantal vragen op. Deze worden globaal behandeld door SIBELGA in haar nota met de belangrijkste opmerkingen, in bijlage 2 en in bijlage 8. Daarnaast vermelden we hier ter informatie de specifieke punten die moeten worden gecorrigeerd of verduidelijkt, met dien verstande dat SIBELGA dit mechanisme, zoals het wordt voorgesteld, ongeschikt acht:

SIBELGA

- Met betrekking tot het minimumbedrag van 3 MEUR gaan we ervan uit dat dit cumulatieve uitgaven zijn (in OPEX of investeringen) over de gehele tariefperiode 2025-2029. Elke andere interpretatie zou volgens SIBELGA immers overdreven zijn. SIBELGA vraagt echter om dit punt expliciet te specificeren.

BRUGEL

Minimumbedrag van 3 MEUR: deze drempel is van toepassing op het bedrag van de totale cumulatieve uitgaven over de periode 2025-2029 voor het project in kwestie (OPEX en/of CAPEX afhankelijk van het project, overeenkomstig paragraaf 7.2.2.1.1 van het ontwerp van methodologie). Dit punt zal worden gespecificeerd in de definitieve tariefmethodologie om elke ambiguïteit te vermijden.

SIBELGA

- SIBELGA betwist de beperking van projecten die bijkomende kosten kunnen genereren tot een uitputtende lijst. Naar onze mening is het voorzichtiger om de mogelijkheid open te laten om andere soorten bijkomende kosten te introduceren, gezien de onvoorspelbaarheid van de toekomst (en de mogelijkheid om nieuwe bijkomende kosten te introduceren tijdens de tariefperiode). Deze beperking tot bepaalde uitgaven lijkt ons ook te beperkt en houdt geen

rekening met alle nieuwe uitgaven waarmee SIBELGA wordt geconfronteerd. SIBELGA verbaast zich erover dat, hoewel ze BRUGEL tijdens de voorbereidingsfase een niet-exhaustieve lijst van bijkomende kosten had bezorgd die ze in overweging had genomen om te verduidelijken wat al dan niet als bijkomende kosten kon worden beschouwd (zie bijlage 7B), een groot aantal hiervan niet is opgenomen in de exhaustieve lijst van BRUGEL, zonder dat BRUGEL enige reden of rechtvaardiging heeft gegeven waarom bepaalde kosten niet zijn opgenomen of waarom deze lijst exhaustief zou moeten zijn en beperkt tot de elementen die in het ontwerp van methodologie zijn opgenomen.

BRUGEL

Beperking van projecten die aanleiding kunnen geven tot bijkomende kosten tot een exhaustieve lijst: het ontwerp van tariefmethodologie bevat in feite 5 categorieën van projecten die aanleiding kunnen geven tot het opnemen van bijkomende kosten, waardoor een zeer breed scala van projecten in aanmerking kan worden genomen:

1. het project voor de uitrol van slimme elektriciteitsmeters;
2. de projecten als gevolg van nieuwe wettelijke verplichtingen;
3. de projecten in verband met het delen van energie. In de context van deze projecten hebben de in aanmerking komende bijkomende kosten echter betrekking op de operationele kosten en kunnen ze geen kosten in verband met de installatie van de slimme meter omvatten;
4. de projecten in verband met het netwerk, aangaande de versterking en de uitbreiding van het elektriciteitsdistributienetwerk. SIBELGA moet haar verzoek indienen in overeenstemming met de richtlijnen en het model in paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** van de methodologie;
5. de investeringsprojecten exclusief IT in verband met de ontwikkeling van SmartGrid-functionaliteiten (automatisering van cabines enz.);

Wat betreft de niet-uitputtende lijst van bijkomende kosten die SIBELGA in bijlage 7B heeft beschreven:

- De bijkomende kosten met betrekking tot de investeringen die SIBELGA vermeldt (cf. pagina's 2 en 3 van bijlage B van SIBELGA) zijn opgenomen in de 5 hierboven vermelde toegestane categorieën, met uitzondering van de kosten met betrekking tot de vergroening van voertuigen:
 - De bijkomende kosten voor 'Smart Meters' zijn opgenomen in categorie 1.
 - De vermelde kosten voor 'Netwerk: uitgezonderd smart grid' maken deel uit van categorie 4, van het type versterking.
 - De bijkomende kosten voor 'Smart grid' zijn opgenomen in categorie 5.
 - BRUGEL is van mening dat de kosten voor de vergroening van de vloot bedrijfsvoertuigen van SIBELGA geen bijkomende kosten vormen, aangezien deze vergroening kan worden uitgevoerd in het kader van de vernieuwing van de bestaande vloot zonder bijkomende kosten ten opzichte van het BAU-kostenbudget, vooral omdat de totale kosten voor het gebruik van elektrische voertuigen voor een aantal modellen al lager zijn dan die van verbrandingsvoertuigen en dat dit fenomeen in de periode 2025-2029 zal toenemen met de massale verkoop van elektrische voertuigen.

- Sommige van de bijkomende werkingskosten die SIBELGA aanhaalt (cf. pagina's 3 en 4 van bijlage B) maken ook deel uit van de 5 hierboven vermelde toegestane categorieën, zoals de bijkomende kosten verbonden aan het delen van energie (categorie 3), terwijl andere niet rechtstreeks aan een van de 5 categorieën kunnen worden toegewezen: dit zijn de kosten voor de begeleiding van de energietransitie en de kosten voor gegevensbeheer, die zoals beschreven zeer vage contouren hebben en een bijkomend karakter dat nog moet worden aangetoond.
- BRUGEL is echter gevoelig voor het argument van SIBELGA en is het ermee eens dat het mogelijk is dat bijkomende kosten van een andere aard dan die opgesomd in de 5 categorieën die in dit stadium werden weerhouden, noodzakelijk kunnen zijn, hetzij bij de vaststelling van de maximaal toegestane inkomsten ex ante, hetzij tijdens de periode. BRUGEL is dus van plan om in de tariefmethodologie een zesde categorie van bijkomende kosten op te nemen, 'Eventuele andere projecten' genaamd, die de aanvragen voor mogelijke bijkomende kosten (OPEX en afschrijvingen) zal groeperen die niet onder de 5 andere categorieën vallen, naar behoren gemotiveerd door SIBELGA.

Bijgevolg werd het mechanisme van de bijkomende kosten herzien in overeenstemming met de opmerkingen die SIBELGA in zijn advies maakte. Aangezien het aan BRUGEL is om deze bijkomende kosten te valideren voordat ze in de MTI worden opgenomen, zou een beperking tot een exhaustieve lijst bepaalde bijkomende projecten over het hoofd kunnen zien die momenteel niet worden overwogen.

SIBELGA

- Met betrekking tot de geplande uitrol van slimme meters zijn de bepalingen in §7.2.2.1.1 onduidelijk. In feite lijken bepaalde kosten in verband met de uitrol van slimme meters te worden uitgesloten, zonder dat duidelijk is of deze kosten volledig zijn uitgesloten of dat ze niet kunnen worden geactiveerd (*Voor het project voor de uitrol van slimme meters worden de kosten (afschrijvingskosten) van investeringen als bijkomend beschouwd als ze voldoen aan de hieronder genoemde cumulatieve voorwaarden: [...]*); waarbij in gedachten moet worden gehouden dat in §6.2.3 wordt gespecificeerd: *'De bijkomende kosten omvatten de exploitatie- en afschrijvingskosten'*).
 - BRUGEL geeft aan dat de bijkomende kosten *'alleen betrekking' kunnen 'hebben op de meetapparatuur die is geïnstalleerd bij de DNG's'*. Deze definitie moet worden uitgebreid tot de bijkomende werkzaamheden die bij de klant moeten worden uitgevoerd om slimme meters te kunnen installeren (bv. aanpassing van de aansluiting, het schakelbord enz.). Deze vormen namelijk een integraal onderdeel van het project en zouden niet worden uitgevoerd in de periode 2025-2029 als het project niet zou doorgaan. Dit is een anticipatie op investeringen. Bovendien maken deze werkzaamheden integraal deel uit van de installatie en kunnen deze kosten niet los worden gezien van de investering zelf.
 - BRUGEL lijkt enkel de kosten te aanvaarden die verband houden met de uitrustingen (investeringen) bij de klant, zonder rekening te houden met de bijkomende kosten voor administratief of ander beheer bij SIBELGA, die aanzienlijke bedragen kunnen bedragen. In het bijzonder en niet uitputtend, het beheer en de opvolging van werken en aannemers, logistiek, promotie en proactieve plaatsingscampagnes voor klanten die niet betrokken zijn bij de niches, klantenrelatiebeheer, bijwerken van databases, de meer complexe validatie en/of correctie van specifieke situaties (bijv. een klant die lid is van een ACC met eigen accu's, een EV en actief in een flexdienst) evenals alle mogelijke combinaties (bijv. de diensten die een DNG contracteert op een

leveringspunt tijdens een verhuizing, de PV's blijven maar niet per se de flexibiliteitsdienst). Niet al deze gevallen kunnen worden geautomatiseerd en vereisen in ieder geval nieuwe controle- en analysetaken. Belastingsprofielen zijn ook veeleisender in termen van beheer, zoals de ervaring van de AMR-klanten heeft aangetoond.

- De geïnstalleerde slimme meters hebben de functionaliteiten die zijn gedefinieerd in bijlage 6 van de Elektriciteitsordonnantie. Zoals BRUGEL echter weet, zal SIBELGA ze niet allemaal kunnen activeren vanaf 01/01/2025. Er wordt aangenomen dat dit geen invloed heeft op de aanvaardbaarheid van de bijkomende kosten (maar wel op de KPI_2 die SIBELGA aanmoedigt om deze meters communicerend te maken, ten onrechte zoals aangegeven in de opmerkingen bij §12.2.3).
- Het is onaannvaardbaar dat *'de kosten voor het repatriëren en verwerken van gegevens van dienstverleningspunten' 'uitgesloten' zijn*; Dit zijn immers geen IT-kosten, maar terugkerende, niet-samendrukbare en lineaire communicatiekosten, die geleidelijk significant zullen worden naarmate het aantal geïnstalleerde meters toeneemt. Ze vormen een essentiële schakel in de slimme-meterketen. Op welke basis zal BRUGEL ons hiervoor geen bijkomende kosten toekennen?
- Wat wordt er beoogd met de uitsluiting van de kosten die betrekking hebben op *'de vervanging van reeds geplaatste slimme meters die niet verouderd zijn of repareerbare storingen vertonen'*; BRUGEL heeft vernomen dat SIBELGA van plan is om de 20.000 meters van de eerste generatie die op het net zijn geïnstalleerd (T210's) te vervangen door meters van de tweede generatie (T211's). De oudere modellen voldoen namelijk niet volledig aan de kwaliteitseisen en in de toekomst zal het goedkoper zijn om ze te vervangen dan om beheersystemen te onderhouden die met deze oudere modellen kunnen communiceren. Het zou niet aanvaardbaar zijn om de kosten van deze vervanging uit te sluiten.
 - (omdat ze niet strikt voldoen aan het criterium van *'alleen betrekking' kunnen 'hebben op de meetapparatuur die is geïnstalleerd bij de DNG's'*).
- Wat betreft de projecten om het elektriciteitsdistributienetwerk te versterken en uit te breiden, zoals goedgekeurd in het ontwikkelingsplan, is SIBELGA verbaasd over de formulering van de drie cumulatieve voorwaarden. Deze laten namelijk niet toe om duidelijk te weten wat in de toekomst wel of niet als bijkomende kosten wordt geaccepteerd.
 - Wat dienen we te begrijpen onder *'De projecten komen tegemoet aan een behoefte die na de referentieperiode ontstaat'*? Het is al lang bekend dat het gebruik in toenemende mate geëlektrificeerd zal worden (in het kader van de 'taskforce energie' werkt SIBELGA samen met BRUGEL aan energiescenario's en dit onder leiding van Leefmilieu Brussel). Beschouwen we de investeringen die voortvloeien uit deze toenemende elektrificatie als een behoefte die al bekend was ten tijde van de referentieperiode? In dat geval zouden ze worden uitgesloten van de bijkomende kosten, wat ondenkbaar zou zijn (SIBELGA zou niet langer over de middelen beschikken om de investeringen te doen die in het ontwikkelingsplan zijn voorzien). Waarom verwijst BRUGEL bovendien naar §6.2.2 voor de definitie van de referentieperiode voor de afschrijvingen, terwijl BRUGEL voorstelt de afschrijvingen te baseren op het referentiejaar 2024?
 - Wat betreft de voorwaarde *'De bijkomende kosten houden geen rekening met investeringsprojecten die al gepland zijn of geheel of gedeeltelijk geïntegreerd zijn in de referentieperiode'*, moeten we daaruit opmaken dat elke versterking van het netwerk

- waarmee vóór 2025 wordt begonnen, wordt uitgesloten? Dit is onaanvaardbaar aangezien deze versterkingen automatisch leiden tot een verhoging van de reeds geboekte afschrijvingen, die over lange periodes moeten worden berekend (zie de door BRUGEL bepaalde afschrijvingsperiodes).
- *'Projecten waarvan de ermee verband houdende stappen (bestellen van materieel, factureren van voorbereidende diensten enz.) niet zijn afgerond tijdens deze referentieperiode.'* Waarom zouden deze projecten worden uitgesloten? Wat is de logica en wat is het doel? Infrastructuurwerk vereist planning en anticipatie. Overheidsopdrachten, met name voor aannemers en bepaalde kritieke onderdelen (kabels, transformatoren), vereisen voorbereidingen en zelfs bestellingen die twee jaar van tevoren moeten worden geplaatst. Het negeren van deze beperking zou leiden tot uitsluiting van deze projecten.
 - BRUGEL behoudt zich het recht voor om de financiering van bepaalde kosten van SIBELGA, in strijd met de elektriciteits- en gasordonnanties, om verschillende redenen te aanvaarden of te weigeren.
 - Artikel 9quinquies, 14°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10ter, 14°, van de gasordonnantie bepalen dat SIBELGA het recht heeft om al haar kosten te recupereren zolang niet is aangetoond dat de efficiëntie van SIBELGA niet in overeenstemming is met het marktgemiddelde. BRUGEL voert deze demonstratie echter niet uit en het systeem van meerkosten dat ter goedkeuring aan BRUGEL wordt voorgelegd, impliceert per definitie dat SIBELGA niet al haar kosten zal kunnen recupereren.
 - Door zich het recht voor te behouden om bijkomende kosten met betrekking tot investeringen goed te keuren, schendt BRUGEL de exclusieve bevoegdheid van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om het ontwikkelingsplan van SIBELGA goed te keuren en het arrest van 29 juni 2023 van het Grondwettelijk Hof dat dit bevestigt.
 - Door zich het recht voor te behouden om bepaalde extra beheersbare kosten te aanvaarden of te weigeren zonder een duidelijk kader met voorspelbare criteria vast te stellen, schendt BRUGEL ook de beginselen van voorspelbaarheid, rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen en transparantie.
 - Door ervoor te kiezen om de specifieke projecten die als bijkomende beheersbare kosten kunnen worden gekwalificeerd, te beperken tot een exhaustieve lijst van projecten, beperkt in aantal, en van een aanzienlijk minimumbedrag, zonder enige materiële motivering ter ondersteuning, negeert BRUGEL het algemene motiveringsbeginsel dat op haar rust; BRUGEL zou kosten kunnen verwerpen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van opdrachten die SIBELGA wettelijk of reglementair verplicht is te respecteren, noodzakelijk in het bijzonder voor de energietransitie, in strijd met de richtlijnen n^{rs}. 2, 5, 7 en 14 van de elektriciteits- en gasordonnanties.

4.5.1.3.1.1.2 BRUGEL

In het algemeen verwijst BRUGEL naar haar analyse met betrekking tot de verdeling van de bevoegdheden zoals uiteengezet in punt 3.2. hierboven. Kortom, BRUGEL kan niet worden verhinderd om het algemeen belang van de consumenten te behartigen bij de uitoefening van haar tariefbevoegdheden.

De bijkomende kosten dekken alle kosten in de periode 2025-2029, OPEX en afschrijvingen (zoals gedefinieerd in de tariefmethodologie, d.w.z. inclusief buitengebruikstellingskosten), minus eventuele baten en inkomsten, die het project maakt om het 'smart meter'-systeem voor

elektriciteit in te voeren (implementatiekosten) en te exploiteren ('run costs'), d.w.z. alle bijkomende kosten in vergelijking met een situatie waarin het project niet zou worden uitgevoerd, met uitzondering van de IT-kosten exclusief hardware, waarmee rekening wordt gehouden in het elders beschreven IT-kostenbepalingsmechanisme.

De gedekte OPEX omvatten alle terugkerende en niet-terugkerende exploitatiekosten die worden gemaakt voor het opzetten en exploiteren van het slimme meetsysteem. Ze omvatten in het bijzonder de niet-vaste activa die het project maakt voor administratief beheer, klantenbeheer (callcenter) en backofficebeheer, terugkerende communicatiekosten voor het repatriëren van gegevens enz.

De gedekte afschrijvingen stemmen overeen met:

- De investeringen die tijdens de periode nodig zijn voor de hele slimme meetketen, van het meetpunt (materieel en installatie) tot het IT-systeem voor het beheer van meetgegevens, voor het hardwaregedeelte (het enige deel van de IT-kosten dat wordt geactiveerd), inclusief de kosten voor projectbeheer, die normaal gesproken ook worden geactiveerd. Alleen slimme meters die voldoen aan de eisen van bijlage 6 van de elektriciteitsordonnantie en die op de toegangspunten zijn geïnstalleerd, mogen in aanmerking worden genomen.
- De investeringen die nodig zijn tijdens de periode voor de sanering die nodig is vóór de installatie van slimme meters op bepaalde toegangspunten en die betrekking hebben op de directe omgeving van de meter (met name de aanpassing van het schakelbord en de aansluiting).
- De vervanging van reeds geïnstalleerde slimme meters die niet verouderd zijn of defecten vertonen die kunnen worden hersteld.'

De baten omvatten alle verlagingen van OPEX en afschrijvingen (in het bijzonder de vermeden CAPEX: wanneer bijvoorbeeld een slimme meter wordt geïnstalleerd voor een nieuwe aansluiting of om een conventionele meter te vervangen die defect is geraakt of het einde van zijn nuttige levensduur heeft bereikt, zijn de vermeden kosten gelijk aan de kosten voor het installeren van een conventionele meter, inclusief materieel).

4.5.1.3.1.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.5.1.3.1.2 Vereisten van het aanvraagdossier

4.5.1.3.1.2.1 SIBELGA

- De meervoudige rapporteringsverplichtingen die aan SIBELGA worden opgelegd door de ontwerpen van tariefmethodologieën 2025-2029 zijn niet in overeenstemming met de motivatie van BRUGEL om te kiezen voor een 'Revenue Cap'-model, zodat de motivatie achter het voorstel van BRUGEL niet adequaat is.
- Tijdens de eerste interacties tussen BRUGEL en SIBELGA, in het kader van de voorbereidende fase, begrepen we dat het de wederzijdse bedoeling was om het proces zo eenvoudig mogelijk te maken. Vooral voor de business cases die met bijkomende kosten gepaard gaan, leek het beide partijen belangrijk om het eens te worden over het principe van vereenvoudiging van deze business cases. De eisen die hier door BRUGEL worden gesteld aan de aanvragen voor

bijkomende kosten staan ver af van deze oorspronkelijke bedoeling: de hoeveelheid gevraagde informatie lijkt ons in strijd met het evenredigheidsbeginsel.

- In het bijzonder omdat bepaalde elementen die BRUGEL vereist zeer subjectief zijn, vinden wij het niet nodig om SIBELGA te verplichten om hierover gedetailleerde informatie te verstrekken:
 - De berekening van de rentabiliteit: dit lijkt ons zeer riskant om uit te voeren aangezien alle bijkomende kosten die tot nu toe zijn voorzien (bv. smart meter, versterking van het netwerk enz.) worden uitgevoerd met het doel om extra diensten aan de markt en/of aan de DNG's te leveren. De business case, alleen vanuit het standpunt van de DNB, heeft dus geen zin, en zoals hieronder aangegeven, zou een maatschappelijke business case (die de investeringen in slimme meters rechtvaardigt, bijvoorbeeld op basis van de voordelen voor de consument) ook geen zin hebben, gezien de verplichting van SIBELGA op grond van de elektriciteitsordonnantie om deze investeringen uit te voeren.
 - De tariefimpact van een project kan ook alleen worden beoordeeld op basis van sterk vereenvoudigde veronderstellingen.
 - Wat bedoelt BRUGEL met 'inkomsten per jaar' gekoppeld aan de bijkomende kosten? Voor slimme meters zal SIBELGA bijvoorbeeld geen bijkomend tarief aanrekenen voor de installatie of de werking van slimme meters. Anderzijds zullen investeringen in deze slimme meters, indien aanvaard als bijkomende kosten, gereguleerde inkomsten genereren (via een verhoging van de MTI). Dezelfde redenering geldt voor andere mogelijke bijkomende kosten.
- Specifiek voor slimme meters:
 - Waarom wordt er om informatie over de *'digitale infrastructuur die nodig is voor de verwerking van de gegevens van de dienstverleningspunten actief op de toegangspunten en de communicatie van deze gegevens aan de markt'* verzocht? De bijkomende IT-kosten zijn inderdaad uitgesloten van de perimeter en BRUGEL lijkt zelfs de kosten voor gegevensoverdracht uit te sluiten (wat wij resoluut betwisten, zie hierboven).
 - De inaanmerkingneming in de business cases van de *'daadwerkelijke diensten die reeds ter plaatse zijn, aangeboden worden en vooral gebruikt worden door de DNG's in andere gewesten/landen'* doet vragen rijzen. Waarom moet dit worden opgenomen in de business case? Welk verschil zal deze informatie maken voor de beslissing van BRUGEL om de bijkomende kost al dan niet goed te keuren? In feite is het principe zelf van de invoering van slimme meters vastgelegd in de verordening, en we zien niet echt het nut in van het opnieuw rechtvaardigen van de noodzaak.
 - Evenzo voor *'Realistische scenario's voor de uitrol van de infrastructuur en de technologie van de energietransitie (FV, EV, WP enz.) en de begeleidende diensten (flexibiliteit, efficiëntie enz.)'*. Welke impact zal dit hebben op de beslissing van BRUGEL om de bijkomende kost al dan niet goed te keuren?
- Kortom, de verzoeken van BRUGEL staan niet in verhouding tot wat nodig zou moeten zijn om de bijkomende kosten te valideren of te verwerpen. Enkel de aan SIBELGA toegekende bedragen voor de uitvoering van de uitrol en de bijbehorende beheerskosten zouden het voorwerp moeten uitmaken van het onderzoek en de beslissing van BRUGEL (en het dossier ter rechtvaardiging van de bijkomende kosten voor de slimme meters zou zich dus enkel op dit deel moeten richten).
- In het geval van slimme meters kan de beslissing om deze meters uit te rollen niet afhankelijk worden gemaakt van het feit of BRUGEL ze al dan niet goedkeurt als een specifiek project dat

bijkomende kosten met zich meebrengt. SIBELGA heeft een wettelijke verplichting om slimme meters uit te rollen, zoals bepaald in artikel 26octies van de Elektriciteitsordonnantie, die het toepassingsgebied en de principes ervan definieert. Door SIBELGA te vragen om zelf de noodzaak van de uitrol te rechtvaardigen en door zichzelf de mogelijkheid te geven om het specifieke budget in verband met de ontplooiing van de slimme meters te kunnen schrappen, garandeert BRUGEL SIBELGA niet langer de financiering van haar wettelijke verplichtingen en schendt ze dus artikel 9quinquies, 2°, van de Elektriciteitsordonnantie.

- Alleen al op deze basis (de bijkomende kosten van SIBELGA over de periode 2025-2029) stemde SIBELGA er tijdens de voorbereidingsfase mee in om een eerste business case voor 1 januari 2024 in te dienen. Er zij aan herinnerd dat deze business cases per definitie integraal deel uitmaken van het tariefvoorstel en dat artikel 9quater, § 6, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10bis, § 6, van de gasordonnantie voorzien in een periode van 6 maanden tussen de vaststelling van de tariefmethodologie en de indiening van het tariefvoorstel. Het spreekt dan ook voor zich dat de uitbreiding van het toepassingsgebied die werd vastgesteld in het kader van de besprekingen in de voorbereidingsfase, indien bevestigd, SIBELGA niet langer in staat zou stellen om deze business case op 1 januari 2024 voor te leggen.

4.5.1.3.1.2.2 BRUGEL

'De meervoudige rapporteringsverplichtingen die aan SIBELGA worden opgelegd door de ontwerpen van tariefmethodologieën 2025-2029 zijn niet in overeenstemming met de motivatie van BRUGEL om te kiezen voor een 'Revenue Cap'-model, zodat de motivatie achter het voorstel van BRUGEL niet adequaat is.'

BRUGEL deelt deze mening niet. De 'rapportage'-verplichtingen zijn op geen enkele manier in tegenspraak met een 'revenue cap'-model, integendeel. Het vaststellen van een echt efficiënt ex ante MTI-traject en het beheersen van de kosten tijdens en aan het einde van de periode om meevallers te voorkomen, zijn kritieke punten in een 'revenue cap'-model dat rapportage vereist. Het is dus onontbeerlijk dat SIBELGA haar aanvragen voor bijkomende kosten rechtvaardigt in voldoende gedetailleerde aanvraagdossiers. BRUGEL wijst erop dat dit een normale en gangbare praktijk is in de andere gewesten van België en in andere EU-landen. De motivering achter het voorstel van BRUGEL is dus adequaat.

Verzoeken om de rechtvaardigingsdossiers van ex ante bijkomende kosten te vereenvoudigen:

De verzoeken van BRUGEL zijn niet bijzonder onevenredig ten opzichte van de praktijken die op dit gebied worden toegepast door de regulatoren van de andere gewesten van België en andere EU-landen. In het bijzonder hebben de VREG, de CWaPE, de CRE en de ILR van DNB's in Vlaanderen, het Waalse Gewest, Frankrijk en Luxemburg geëist dat er bijzonder gedetailleerde en onderbouwde business cases worden ingediend, die meermaals worden verfijnd tot ze zijn goedgekeurd, om de opname van de gevraagde kosten te rechtvaardigen, wat in overeenstemming is met een goede reguleringspraktijk om de kostenefficiëntie van bijzonder dure projecten met een grote impact op de DNG's te garanderen. We mogen niet vergeten dat het doel van de regulator bij deze aanpak niet is om de kosten van deze projecten niet te dekken, maar eerder om ervoor te zorgen dat deze kosten efficiënt en redelijk zijn, door zo nodig aanpassingen aan te brengen.

BRUGEL begrijpt echter de behoefte van SIBELGA om de rechtvaardiging van de meerkosten niet al te complex te maken en zal in dit opzicht vereenvoudigingen van de tariefmethodologie voorstellen.

BRUGEL handhaaft echter de vereiste om rekening te houden met 'daadwerkelijke diensten die reeds ter plaatse zijn, aangeboden worden en vooral gebruikt worden door de DNG in andere gewesten/landen' en begrijpt niet waarom deze vereiste een probleem vormt voor SIBELGA. De slimme meters die op de markt beschikbaar zijn, zijn standaarduitrusting en het komt aan elke DNB toe om zijn meter aan te passen aan de extra functionaliteiten die hij wil integreren. Het is dus belangrijk om ervoor te zorgen dat de slimme meters die SIBELGA zal aankopen, rekening houden met de diensten die al beschikbaar zijn in de andere Gewesten. Het gaat er dus niet om het principe van het installeren van slimme meters ter discussie te stellen, maar eerder om ervoor te zorgen dat de kosten rekening houden met de functionaliteiten die nuttig zijn voor klanten.

Onder 'inkomsten per jaar' verstaat BRUGEL alle inkomsten die zouden kunnen worden gegenereerd uit diensten die door de DNB worden gefactureerd in het kader van het project wanneer het zich in de operationele fase bevindt. Het feit dat SIBELGA geen inkomsten verwacht uit het 'smart meter'-project betekent niet dat deze parameter niet moet worden opgenomen in de beschrijving van de business cases.

4.5.1.3.1.3 Specifieke procedure voor slimme meters voor het onderzoek naar de ontvankelijkheid en de goedkeuring van de business case van de DNB

4.5.1.3.1.3.1 SIBELGA

- De datum van invoering van het tariefvoorstel (26/05/2024) is de enige datum waarop wij ons kunnen verbinden tot het verstrekken van informatie met betrekking tot de business case voor bijkomende kosten (alle informatie die eventueel vóór deze datum wordt verstrekt, zal worden verstrekt op basis van onze beste inspanningen, maar zonder garantie dat de termijnen zullen worden gehaald of dat het antwoord volledig zal zijn). Richtlijnen 1° en 5° van de elektriciteits- en gasordonnanties vereisen dat de tariefmethodologieën en de criteria voor het verwerpen van bepaalde kosten exhaustief en transparant zijn. BRUGEL stelt weliswaar afwijzingscriteria voor, maar legt op geen enkel moment uit wanneer SIBELGA mag verwachten dat deze criteria al dan niet zullen worden nageleefd. Daarmee voldoen de criteria voor het beoordelen van de redelijkheid van specifieke projecten niet aan de noodzakelijke voorwaarden van transparantie, voorspelbaarheid en rechtszekerheid.

4.5.1.3.1.3.2 BRUGEL

Zie 4.13.2.2 voor de planning.

Wat de aanvaardingscriteria betreft, onderzoekt BRUGEL de informatie over de aanvragen voor bijkomende kosten in het licht van:

- de richtsnoeren en het kader/minimaal rapportmodel zoals hierboven uiteengezet;
- de doelstellingen van de regulator zoals uiteengezet in punt 4.3;
- de doelstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁵⁰;
- de overeenkomstige historische kosten;
- de door de markt in 2023 gehanteerde prijzen voor het materieel en de plaatsing;

⁵⁰ Met name in het LKEP: <https://leefmilieu.brussels/burgers/onze-acties/gewestelijke-plannen-en-beleid/brussel-brengt-lucht-klimaat-en-energie-samen-ee-geintegreerde-visie-bwlke-en-gewestplan-lkep>

- alsook op basis van vergelijkingen met andere DNB's in België en internationaal, of elke andere methode die relevant wordt geacht.

BRUGEL beoordeelt de relevantie van de voorgestelde netto bijkomende kosten op basis van de volgende criteria:

- de coherentie van de gebruikte hypothesen met de doelstellingen bepaald door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de regulator;
- de kwaliteit, nauwkeurigheid en volledigheid van de rechtvaardiging van de voorgestelde kostenberekening in termen van kosten, baten en mogelijke inkomsten;
- de redelijkheid van de veronderstellingen voor de kostenberekening en de bijbehorende kosten, baten en mogelijke inkomsten;
- de efficiëntie van de kosten.

De methodologie specificeert ook andere minimale elementen die in de aanvraagdossiers moeten worden opgenomen.

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.5.1.3.2 Jaarlijkse stand van zaken

4.5.1.3.2.1 SIBELGA

- Tijdens de voorbereidende fase van de opmaak van de tariefmethodologieën heeft BRUGEL aangegeven dat ze niet meer zou terugkomen op de goedgekeurde dossiers van bijkomende kosten. Dit was in overeenstemming met het 'revenue cap'-beginsel (in grote lijnen: het vooraf bepalen van een kostentraject en geen controle achteraf, aangezien elk verschil tussen de MTI en de gemaakte kosten ten laste of ten gunste komt van de DNB). We merken hier op dat BRUGEL terugkomt op dit principe (met name door jaarlijkse inventarissen te vragen) en we vragen ons af of het door BRUGEL voorgestelde reguleringsmodel nog kan worden omschreven als 'revenue cap'.
- Bovendien kan het, zoals reeds aan BRUGEL werd uitgelegd tijdens de voorbereidende fase, onnodig ingewikkeld of zelfs onmogelijk zijn om bepaalde bijkomende kosten in verband met de energietransitie af te zonderen.
- Waarom vraagt BRUGEL een jaarlijkse stand van zaken in verband met de bijkomende kosten op 15 maart? Naar onze mening zou het consistenter zijn om deze datum af te stemmen op de datum van indiening van het ex post verslag ('jaarlijkse controle' op 30 maart, volgens §15.3). Wat meer bepaald de vorderingsstaat van de uitrol van de slimme meters betreft, bepaalt artikel 26octies, §8, van de elektriciteitsordonnantie bovendien dat SIBELGA uiterlijk op 30 oktober jaarlijks aan BRUGEL en aan de Regering verslag moet uitbrengen over de voortgang van de uitrol van de slimme meters. Het voorstel van BRUGEL is dus in strijd met de Elektriciteitsordonnantie.

4.5.1.3.2.2 BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, is de jaarlijkse inventaris van inrichtingen niet langer nodig. BRUGEL behoudt zich echter het recht voor om SIBELGA vragen te stellen over bepaalde specifieke projecten. Niettemin moet BRUGEL de Brusselse verbruikers beschermen tegen eventuele misbruiken door de DNB in geval van niet-uitvoering van bijkomende projecten en handhaaft ze haar herzieningsmechanisme in geval van stopzetting en/of substantiële wijziging (+/- 30%) ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag.

Wat dit tweede punt betreft, is het de extra aard die moet worden gerechtvaardigd. BRUGEL vraagt niet om de specifieke kosten in verband met de energietransitie te isoleren.

Voor het overige verwijst BRUGEL naar punt 3.1.

4.5.1.3.2.3 CONCLUSIE

4.5.1.4 Bepaling van de kosten van innovatieve O&O-projecten BKO&Ot

4.5.1.4.1 SIBELGA

- Het door BRUGEL voorgestelde kader voor de financiering van O&O-projecten roept de volgende vragen en opmerkingen op.
 - Gezien het onzekere kader van dit type project (een innovatief project heeft altijd tot doel een product of dienst te testen waarvan de omvang, de modellering of de integratie onzeker zijn), vinden we de door BRUGEL voorgestelde procedure tegenstrijdig met deze realiteit. Het opleggen van een precieze berekening van de baten, gedetailleerde informatie over de bedragen van de bijkomende lasten enz. laat niet langer de nodige flexibiliteit en de dynamiek toe die essentieel zijn voor innovatie (test & try). In plaats daarvan stellen we voor om een bedrag of drempel vast te stellen waarboven aanvullende financiering moet worden aangevraagd. Er moet regelmatig worden gerapporteerd over en een stand van zaken gegeven van de voortgang van de initiatieven.
 - BRUGEL vraagt dat bij de invoering van het tariefvoorstel de beheersbare kosten met betrekking tot de O&O-projecten ex ante worden berekend voor de volledige regulatoire periode 2025-2029. Dit lijkt ons onwenselijk en onrealistisch. Gezien de flexibele en dynamische aard van O&O, geloven we niet dat het realistisch is om de gevraagde details voor zo'n lange tijdshorizon te verstrekken.

4.5.1.4.2 BRUGEL

Op basis van de ervaring met innoverende projecten tijdens de periode 2020-2024 erkent BRUGEL de behoefte aan flexibiliteit die door SIBELGA wordt gevraagd en stelt ze voor om dit verzoek jaarlijks en gelijktijdig met de controle van de tariefsaldi in te dienen. BRUGEL is daarentegen geen voorstander van het vooraf valideren van een O&O-enveloppe om dezelfde redenen.

BRUGEL is het ermee eens dat deze O&O-projecten in een enveloppe moeten worden opgenomen, maar dat deze enveloppe moet worden berekend op basis van een evaluatie van alle kosten (en een beschrijving van de verwachte voordelen, bij voorkeur met een financiële raming).

Bovendien geeft BRUGEL in haar methodologie duidelijk aan dat deze voordelen nul kunnen zijn.

BRUGEL erkent dan ook dat het niet coherent is om te vragen dat alle ex ante O&O-kosten in het tariefvoorstel worden opgenomen, voor zover SIBELGA tijdens de periode nieuwe O&O-projecten kan introduceren. Deze bepaling kan worden geschrapt.

4.5.1.4.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.5.2 Bepaling van de niet-beheersbare kosten NBKt

4.5.2.1 SIBELGA

Zie de onderstaande opmerkingen over dit onderwerp en de kritiek die in dit verband wordt geuit in de bijlagen bij het formele advies van SIBELGA.

4.5.2.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar de punten betreffende de niet-beheersbare kosten, met name punt 4.4.2.

4.5.3 Bepaling van de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal

4.5.3.1 SIBELGA

Zie de bovenstaande opmerkingen over dit onderwerp en de kritiek die in dit verband wordt geuit in de bijlagen bij het formele advies van SIBELGA.

4.5.3.2 BRUGEL

Wat de opmerkingen over het rendement van het geïnvesteerde kapitaal betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.2 van dit verslag.

4.5.4 Bepaling van de initiële kwaliteitsfactor (Kt)

4.5.4.1 SIBELGA

Geen bijkomende opmerkingen met betrekking tot de kritiek in de bijlagen bij het formele advies van SIBELGA.

4.5.5 Verwerking van de IT-kosten

4.5.5.1 SIBELGA

- Zoals reeds aangegeven in de opmerkingen onder §6.2.5, vindt SIBELGA het jammer dat BRUGEL de mogelijkheid om IT-ontwikkelingskosten te kapitaliseren volledig heeft afgesloten.
- Zoals aangegeven in de opmerkingen bij §15.3, is SIBELGA van mening dat in een 'revenue cap'-logica de ex post rapportering over de gerealiseerde beheersbare kosten niet meer zo belangrijk zou mogen zijn als in het huidige reguleringsmodel. De IT-kostenrapportage waarom hier wordt gevraagd, lijkt de rapportagelast daarentegen eerder te vergroten dan te verlichten.
- Als BRUGEL echter toch dit detailniveau vereist in de ex post rapportering, lijkt het ons belangrijk om redelijk te blijven in het gevraagde detailniveau, in het bijzonder hier voor de IT-kosten, gezien de aanzienlijke werklast die met deze rapportering gepaard gaat.

4.5.5.2 BRUGEL

- Wat de kapitalisatie van de kosten voor IT-ontwikkeling betreft, verwijst BRUGEL naar punt 5.3 van de motivering van de keuze van BRUGEL.
- Voor de rapportering verwijst BRUGEL naar het algemene punt betreffende de IT-kosten en zal het de vereiste rapportering aanzienlijk vereenvoudigen. Dit punt van de methodologie wordt in die zin aangepast.

4.5.6 Herziening van de historische kosten

4.5.6.1 Herziening inzake IT-kosten

4.5.6.1.1 SIBELGA

De door BRUGEL voorgestelde herformulering van de IT-kosten is niet aanvaardbaar voor SIBELGA. De algemene argumentatie over dit onderwerp wordt uiteengezet in de belangrijkste opmerkingen en in de andere bijlagen bij dit document. Hier geven we wat specifieke informatie over de tekst die wordt voorgesteld in §7.8.2.

- BRUGEL geeft het volgende aan: *'De kosten van het Smartrias-project moeten herzien worden in de historische BAU kostenbasis (zie motiveringsdocument)'*. We delen de mening dat het 'Smartrias'-project een uitzonderlijk karakter heeft tijdens de referentie jaren. In feite was de implementatie van het CMS (Central Market System) een groot project, waarvan de uitgaven in het verleden een piek bereikten.
- Het door BRUGEL voorgestelde mechanisme om de kosten van het Smartrias-project te herzien, onderschat de toekomstige IT-projecten en rechtvaardigt ze geenszins. De
 - 6,4 miljoen euro (basis 2023) die werd toegekend om de exploitatiekosten van het Smartrias-project te dekken, omvat namelijk alleen de werking in gestabiliseerde toestand van het platform. Maar omdat dit al lang geleden is ontworpen, moet er de komende jaren worden nagedacht over een volledige update.
 - Er is geen rechtvaardiging voor de manier waarop het bedrag van 3 miljoen euro (basis 2025) is vastgesteld dat is toegekend voor alle andere toekomstige 'uitzonderlijke projecten', met inbegrip van projecten die betrekking hebben op het smart grid of het beheer van 'smart meter'-gegevens.
 - Tijdens de voorbereidende fase gaf SIBELGA aan dat het niet in staat was om een precieze schatting te geven van de IT-ontwikkelingsbehoeften tussen nu en 2029, gezien de aanzienlijke jaarlijkse variabiliteit van de te dekken projecten, maar het motiveerde dat de behoeften natuurlijk toenamen en dat het huidige budget ten minste gehandhaafd moest blijven (zie bijlage 7A).
 - Tijdens de jaren dat het Atrias-platform werd ontwikkeld, werd een aanzienlijk deel van de IT-middelen van SIBELGA ingezet voor dit project. Hierdoor moesten bepaalde andere prioriteiten uitgesteld worden, waarop SIBELGA zich de komende jaren zal moeten concentreren. We schatten daarom dat, ondanks de voltooiing van het Smartrias-implementatieproject, de toekomstige IT-kosten relatief stabiel zullen zijn vergeleken met die van de referentie jaren.
 - In haar recente tariefbeslissing heeft de CWaPE, die in het bijzonder de distributienetbeheerders ORES en RESA reguleert, die met dezelfde realiteit als SIBELGA en dezelfde geschiedenis als SIBELGA worden geconfronteerd, de Smartrias-kosten niet aangepast en is zij van mening dat de BAU IT-kosten moeten worden vastgesteld als het geïndexeerde gemiddelde van de werkelijke kosten voor de jaren 2019-2022. Volgens de CWaPE voorziet dit IT-budget deze DNB's van de nodige middelen voor IT-investeringen en operationele kosten. Integendeel, de CWaPE specificeert in haar motivering *'[...] de NBKK's die zijn begroot voor 2025-2029 zijn gebaseerd op de feitelijke NBKK's voor de jaren 2019-2022. De afschrijvingen van software werden verhoogd van 5 jaar naar 10 jaar, tussen de periode vóór 2019 en de reguleringsperiode 2019-*

2023, wat betekent dat de werkelijke IT-investeringskosten voor de jaren 2019-2022 de afschrijving omvatten van IT-systemen die vóór 2019 werden geactiveerd, d.w.z. afgeschreven over 5 jaar, en die vanaf 2025 zullen verdwijnen, waardoor aanzienlijke IT-investeringscapaciteit en bijbehorende exploitatiekosten vrijkomen voor de periode 2025-2029. De CWaPE raamt deze marge op ongeveer 110 miljoen euro voor ORES (elektriciteit en gas) en ongeveer 15 miljoen euro voor RESA (elektriciteit en gas) voor de periode 2025-2029, na aftrek van de geraamde IT-investeringen in 2023 en 2024, waardoor ORES en RESA alle extra IT-kosten (investeringen en OPEX) in verband met de energietransitie tijdens de regulatoire periode 2025-2029 kunnen dekken [...]. De CWaPE wijst erop dat de DNB's over budgetten voor IT-investeringen en voor 'Business As Usual' IT-exploitatiekosten beschikken die overeenstemmen met het geïndexeerde gemiddelde van deze reële kosten voor de jaren 2019-2022.' Door deze motivatie en beslissing om de kosten uit het verleden niet aan te passen, erkent de CWaPE een groeiende behoefte aan IT-kosten en biedt ze, door het afschrijvingspercentage te verhogen en de kosten uit het verleden niet aan te passen, de Waalse DNB's de middelen om de uitdagingen van de digitalisering aan te gaan.

- Globaal gezien legt de door BRUGEL voorgestelde herformulering van de IT-kosten een impliciete efficiëntie-inspanning op van 4,5 miljoen euro/jaar of 3,5% van de beheersbare OPEX (-13,7 miljoen euro in basis 2023 van de terugtrekking van de kosten van Smartrias uit de jaren 2018-2022, +6,4 miljoen euro/jaar in basis 2023 van de enveloppe bestemd om de werkingskosten van het Smartrias-project in de toekomst te dekken, +2,8 miljoen euro/jaar in basis 2023 om andere toekomstige projectkosten te dekken).
- Gezien de onzekerheden over de IT-ontwikkelingsbehoeften tussen nu en 2029, zijn wij van mening dat het gepast zou zijn om historische kosten niet aan te passen (zoals de CWaPE doet) om SIBELGA een toereikende enveloppe van toegestane kosten te geven.

4.5.6.1.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar het algemene punt over IT-kosten in dit verslag. De wijzigingen in de ontwerpen van methodologieën maken de opmerkingen van SIBELGA ongeldig.

4.6 Herziening van de maximaal toegestane inkomsten

4.6.1 Jaarlijkse herziening

4.6.1.1 SIBELGA

- BRUGEL stelt dat 'de jaarlijkse herziening van de toeslagen gekoppeld aan de wegenisretributies betreft, deze wordt op hetzelfde moment ingevoerd als de wijzigingen in verband met het transmissietarief'. §15.3 bepaalt echter dat het voorstel tot aanpassing van het transmissietarief moet worden aangevraagd op 30 maart of 30 september in geval van wijzigingen van de tarieven van de TNB. De wegenisretributies kunnen pas worden herzien als de index van juli bekend is. Dit kan niet voor 30 maart, maar zou voor 30 september moeten gebeuren, zoals nu het geval is. We zijn ook van mening dat het de voorkeur verdient om één tijdschema vast te stellen voor de tariefsaldi (inclusief ODV's en vervoer) en toeslagen (wegenbelasting en vennootschapsbelasting).

4.6.1.2 BRUGEL

BRUGEL begrijpt het verzoek van SIBELGA en, met het oog op de optimalisering van de middelen en het tijdschema, is de datum voor de indiening van de tarieven voor het herfactureren van het transport vastgesteld op 31 oktober van elk jaar.

4.6.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2 Eenmalige herziening

4.6.2.1 Mogelijke gevallen

4.6.2.1.1 Bij wijziging van een belasting, heffing, bijdrage of toeslag die aan de distributienetbeheerder wordt opgelegd

4.6.2.1.1.1 SIBELGA

- In dat opzicht is het afhankelijk maken van de herziening van de MTI van een onderzoek ten gronde of van voorwaarden zoals drempels in strijd met artikel 9^{quinquies}, 11°, van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 11°, van de Gasordonnantie, die voorzien in de automatische integratie in de tarieven van alle kosten verbonden aan nieuwe belastingen, bijdragen of toeslagen die aan SIBELGA worden opgelegd. Bovendien is er geen rechtvaardiging voor het niveau van de vastgestelde drempel (geen motivering).

4.6.2.1.1.2 BRUGEL

BRUGEL neemt kennis van SIBELGA's punt. Aangezien dit niet-beheersbare kosten zijn die aan SIBELGA worden opgelegd, zullen alle gerelateerde kosten worden gedekt door een verhoging van de tarieven of door tariefsaldi. SIBELGA kan dus afwijken van de drempel en de voorwaarden van de methodologie om een automatische tariefverhoging aan te vragen.

4.6.2.1.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2.1.2 In geval van wijzigingen van subsidies of andere vormen van overheidssteun die aan de netwerkbeheerder worden toegekend

Geen opmerkingen van SIBELGA

4.6.2.1.3 In het geval van een overstap naar nieuwe diensten of een aanpassing van een bestaande dienst

Geen opmerkingen van SIBELGA

4.6.2.1.4 Bij een evolutie van het wettelijk kader, de marktregels of uitzonderlijke omstandigheden

4.6.2.1.4.1 SIBELGA

- Zoals betoogd in bijlage 2, zijn wij van mening dat het algemene reguleringsmechanisme dat door BRUGEL werd uitgewerkt om de MTI vast te leggen, grote gebreken vertoont. Meer bepaald:

- een gebrek aan rechtvaardiging voor de regels die worden gebruikt om de kosten voor het referentiejaar vast te stellen (wegingsfactoren voor referentiejaar zonder degelijke rechtvaardiging, herformulering van kosten enz.);
- geen structurele overweging van de natuurlijke veranderingen in onze kosten (met name gekoppeld aan de toenemende complexiteit van marktregels, de energietransitie enz.).
- Wij zijn daarom van mening dat het mogelijke herzieningsmechanisme voor de MTI, '*mits deze bijkomende jaarlijkse kosten 2% of meer bedragen van de begrote maximaal toegestane inkomsten exclusief ODV en toeslagen*', veel te beperkend is. Aangezien de regels voor het vooraf vaststellen van de MTI niet erg robuust zijn, zijn wij namelijk van mening dat de mogelijkheden voor het herzien van de MTI moeten worden uitgebreid.
- Voor het overige garandeert BRUGEL, door zichzelf de mogelijkheid te geven om te weigeren de maximaal toegestane inkomsten voor kosten verbonden aan nieuwe wettelijke verplichtingen te herzien, SIBELGA niet langer de financiering van deze verplichtingen (in strijd met artikel 9^{quinquies}, 2°, van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 2°, van de Gasordonnantie), noch om al haar kosten te recupereren (in strijd met artikel 9^{quinquies}, 14°, van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 14°, van de Gasordonnantie), ook al heeft BRUGEL niet aangetoond dat de efficiëntie van SIBELGA niet in overeenstemming is met het marktgemiddelde. Bovendien is er geen rechtvaardiging voor het niveau van de vastgestelde drempel (geen motivering).

4.6.2.1.4.2 BRUGEL

- Met betrekking tot het algemene reguleringsmechanisme dat in het ontwerp van methodologie is uiteengezet, zijn bepaalde wijzigingen aangebracht als reactie op de opmerkingen van SIBELGA (herformulering van de IT-kosten, verduidelijking van het mechanisme voor bijkomende kosten enz.).
- De drempel van 2%⁵¹ is vastgesteld in overeenstemming met de methodologie die van toepassing is in het Waalse Gewest.
 - Voor de berekening van deze drempel van 2% heeft BRUGEL echter de ODV's en toeslagen uit de MTI verwijderd om SIBELGA in staat te stellen sneller een herzieningsaanvraag in te dienen.
 - Bovendien schrapt BRUGEL, in tegenstelling tot de methodologie die van toepassing is in het Waalse Gewest, de bonus van de DNB niet in geval van herziening van de MTI.
Deze twee factoren in het voordeel van SIBELGA illustreren dat BRUGEL niet te restrictief is.
- Er moet ook worden opgemerkt dat in het geval van een ontwikkeling die geen stijging maar eerder een daling van de door SIBELGA te dragen kosten veroorzaakt, deze voor SIBELGA gunstige ontwikkeling aanleiding zou geven tot een bonus voor SIBELGA.
- BRUGEL wijst erop dat SIBELGA de mogelijkheid heeft om projecten te groeperen in een aanvraag voor bijkomende kosten om de voorziene minimumdrempel te bereiken, wat haar de mogelijkheid biedt om nieuwe kosten in te voeren die *de facto* lager zijn dan deze drempel.

⁵¹ Op basis van de huidige cijfers voor 2022 zou dit overeen moeten komen met ongeveer 3 miljoen euro voor elektriciteit en 2 miljoen euro voor gas.

- Al deze bepalingen zijn in het voordeel van de DNB in vergelijking met een strikter gekalibreerd 'revenue cap'-model, waarbij de 'cap' niet zou kunnen worden herzien tijdens de periode.
- Voorts merkt BRUGEL op dat het laatste grote programma voor de herziening van de werkingsregels van de markt heeft geleid tot uitgaven die deze drempel ruim overschreden. In het licht van de verschillende hierboven uiteengezette factoren lijkt deze materialiteitsdrempel van 2% voor BRUGEL redelijk. Tot slot herhaalt BRUGEL haar in punt 3.1.6 toegelichte standpunt met betrekking tot haar rol in verband met de kostenefficiëntie en bevestigt zo dat ze voldoet aan het Brusselse wettelijke kader.

4.6.2.1.4.3 CONCLUSIE

De methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.

4.6.2.1.5 Als BRUGEL bijkomende kosten valideert tijdens de periode

4.6.2.1.5.1 SIBELGA

- BRUGEL legt niet uit waarom ze heeft beslist om de herzieningsmogelijkheden tot slechts twee keer te beperken (gebrek aan motivatie). En indien deze beperking SIBELGA niet toelaat de nodige of effectieve kosten te recupereren voor de uitvoering van haar wettelijke of reglementaire verplichtingen en voor de uitoefening van haar activiteiten, is ze in strijd met artikel 9^{quinquies}, 2°, van de Elektriciteitsordonnantie en met artikel 10^{ter}, 2°, van de Gasordonnantie.

4.6.2.1.5.2 BRUGEL

Het stimulerende karakter van het 'revenue cap'-model is gekoppeld aan het feit dat het inkomstenplafond ex ante wordt vastgesteld en stabiel is gedurende een voldoende lange periode, normaal gesproken de duur van de reguleringsperiode. Het aantal keren dat de MTI kan worden heropend in de loop van de regulatoire periode is daarom een compromis tussen enerzijds de kracht van de stimulans om de kosten te beheersen en anderzijds de behoefte aan flexibiliteit om rekening te houden met exogene gebeurtenissen tijdens de regulatoire periode die niet werden voorzien toen de ex ante MTI werd vastgesteld en die resulteren in bijkomende kosten die de DNB niet kan vermijden.

Het is daarom logisch om geen systematische herziening van het plafond te hebben, waardoor het mechanisme van bepaalde voordelen zou worden beroofd (vermindering van de stimulans enz.). Een systematische herziening zou het model ook gevaarlijk ingewikkeld maken en onevenredig veel personele middelen vereisen.

BRUGEL is ook van mening dat een performante en efficiënte operator over een voldoende gedetailleerd business plan op lange termijn moet kunnen beschikken om het aantal bijkomende projecten dat tijdens de periode wordt aangevraagd, te beperken.

Het aantal aanvragen voor bijkomende kosten moet daarom worden beperkt.

Verder moet ook worden opgemerkt dat het ontwerp van tariefmethodologie tevens voorziet in de mogelijkheid om de MTI te heropenen 'bij een evolutie van het wettelijk kader of de marktregels', zonder beperking van het aantal mogelijke heropeningen. De bewering van SIBELGA dat de MTI slechts twee keer kan worden herzien, is dus onjuist.

Overwegende bijgevolg:

- dat meerdere projecten kunnen worden gegroepeerd in een enkele aanvraag,
- dat deze drempel alleen betrekking heeft op bijkomende kosten en O&O-projecten (maar niet op andere herzieningen van de MTI),
- dat een aanvraag O&O-projecten en projecten voor bijkomende kosten kan omvatten,
- dat dit mechanisme op zich een evolutie van het 'revenue cap'-model is dat gunstig is voor SIBELGA

is BRUGEL van mening dat de drempel van 2 aanvragen tijdens de regulatoire periode redelijk is (gemiddeld één heropening van de MTI om de 2 jaar).

Wat echter de eerste regulatoire periode onder de 'revenue cap TOTEX'-limiet betreft, gaat BRUGEL akkoord met het verzoek van SIBELGA en verhoogt ze deze drempel tot 3 aanvragen.

Wat betreft de mogelijkheid om kosten terug te winnen, stelt de toevoeging van het mechanisme van de bijkomende kosten aan de BAU kosten SIBELGA in staat om de verschillende door BRUGEL toegestane kosten te recupereren.

4.6.2.1.5.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2.1.6 Als BRUGEL een O&O-project valideert tijdens de periode

4.6.2.1.6.1 SIBELGA

- In de volgende zin: *'Deze aanvraag moet betrekking hebben op budgetten die niet voorzien waren bij het opstellen van het tariefvoorstel en die niet gedekt zijn door een eerder aangehaald heropeningsmechanisme. Het aanvaarden of verwerpen van de aanvraag voor bijkomende investeringen valt daarbij onder de exclusieve bevoegdheid van BRUGEL en gebeurt in overeenstemming met de vastgelegde criteria'*, lijkt het ons dat het woord 'investering' vervangen dient te worden door het woord 'kost'. De reden hiervoor is dat O&O-projecten geen investeringen zijn in de strikte zin van het woord (met name omdat de activering van O&O-kosten wordt uitgesloten in §7.2.3).
- Zelfde opmerking in verband met de wettelijkheid als hierboven

4.6.2.1.6.2 BRUGEL

BRUGEL richt zich op de kosten in het algemeen en niet alleen op de investeringen.

Wat de wettelijkheid betreft, verwijzen we naar het vorige punt.

4.6.2.1.6.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2.2 Eenmalige herzieningsprocedures

4.6.2.2.1 Wat de herzieningen vermeld in de punten 4.6.2.1.1, 4.6.2.1.2, 4.6.2.1.3 en 4.6.2.1.4 betreft

4.6.2.2.1.1 SIBELGA

- SIBELGA moet BRUGEL 'zo snel mogelijk en ten laatste binnen de 30 kalenderdagen na de gebeurtenis (nieuwe wettelijke bepaling, optreden van uitzonderlijke omstandigheden enz.) waarop

haar herzieningsaanvraag is gebaseerd, per e-mail met ontvangstbevestiging op de hoogte brengen van haar voornemen om een specifieke herzieningsaanvraag in te dienen'.

- SIBELGA vraagt zich af wat de reden is voor zo'n vereiste.
- Dit lijkt ons op zich ongerechtvaardigd, onevenredig en onrealistisch. Binnen zo'n tijdsbestek zal het voor ons immers vaak onmogelijk zijn om de impact van de 'aanleidinggevende feiten' te kennen en dus of aan de voorwaarden voor het herzien van de tarieven is voldaan.
- Bovendien kan een 'aanleidinggevend feit' geen eenmalige gebeurtenis zijn, maar het resultaat van een reeks gebeurtenissen of een geleidelijke economische verandering (bv. daling van het verbruik, stijging van de vraag naar laadstations enz.). In dit geval zal het moeilijk zijn om te beoordelen of de 30 dagen al dan niet zijn gerespecteerd.

4.6.2.2.1.2 BRUGEL

BRUGEL erkent dat de termijn van 30 dagen te beperkend kan zijn, afhankelijk van de aard van het aanleidinggevende feit. SIBELGA wordt dus verzocht om BRUGEL zo snel mogelijk en liefst binnen 30 dagen op de hoogte te brengen van haar voornemen om bijkomende kosten in te voeren.

4.6.2.2.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2.2.2 Wat de herzieningen voorzien bij de punt 4.6.2.1.5 en 4.6.2.1.6 betreft

4.6.2.2.2.1 SIBELGA

- Volgens dit hoofdstuk moeten de aanvragen voor revisie *'uiterlijk 30 juni van het jaar N worden ingediend voor opname in de MTI voor het jaar N+1 en volgende'*. Zou het niet beter zijn om deze datum af te stemmen op de datum die is vastgesteld voor bijgewerkte tariefvoorstellen (in overeenstemming met de in §19 beschreven procedure)? Dit zou het makkelijker maken om aanvragen te verwerken door ze te groeperen.

4.6.2.2.2.2 BRUGEL

De punten die in de commentaar aan bod komen, hebben betrekking op nieuwe bijkomende kosten of O&O die BRUGEL tijdens de periode zou moeten valideren.

De indiening van een aanvraag voor bijkomende kosten of O&O op 31 oktober tegelijk met de bijgewerkte tariefvoorstellen zou BRUGEL te weinig tijd laten om een diepgaande analyse van deze nieuwe kosten uit te voeren en ze eind november te valideren zoals voorzien in de methodologie.

De datum van 30 juni wordt daarom gehandhaafd in de methodologie voor het indienen van aanvragen voor nieuwe bijkomende kosten of O&O. Deze kosten zullen echter in aanmerking worden genomen om de tarieven voor jaar N+1 te bepalen wanneer het bijgewerkte tariefvoorstel uiterlijk op 31 oktober van elk jaar wordt ingediend.

4.6.2.2.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.6.2.2.3 *Herziening en stopzetting van projecten waarvoor bijkomende beheersbare kosten werden goedgekeurd*

4.6.2.2.4 SIBELGA

- In tegenstelling tot wat BRUGEL had aangekondigd tijdens de voorbereidende fase voor het opstellen van de tariefmethodologieën, is het nu de bedoeling dat er een jaarlijkse herziening komt van de projecten waarvoor bijkomende beheersbare kosten werden toegestaan. Dit lijkt ons in strijd met het basisprincipe van 'revenue cap' dat door BRUGEL was bedacht en dat erin bestond dat SIBELGA gedocumenteerde en gerechtvaardigde aanvragen indiende, gevolgd door de goedkeuring (of niet) van de dossiers door BRUGEL. Het was vervolgens de verantwoordelijkheid van SIBELGA om de projecten die ten grondslag lagen aan de bijkomende kosten uit te voeren door de kosten te beperken tot wat was overeengekomen binnen de toegestane kostenenveloppe.
- In het kader van het nieuwe jaarlijkse herzieningsmechanisme (dat de lat erg laag legt, namelijk 10% van de totale projectinkomsten en -uitgaven) zullen waarschijnlijk alle projecten jaarlijks worden herbekeken. Dit roept de vraag op of het nog wel gepast is om alle omslachtige documentatie (via business cases enz.) vooraf op te leggen voor alle bijkomende projecten. Zou het niet beter zijn om het aantal verzoeken om bijkomende kosten te verminderen, aangezien de meeste afwijkingen van de prognoses toch al onderweg worden herzien?
- De door BRUGEL gevraagde termijn van 30 dagen voor *'de kennisgeving van elke wijziging van de informatie in de business case die een aanzienlijke impact heeft op de kosten of de inkomsten met betrekking tot de projecten'* is niet realistisch. In de praktijk zullen de business cases worden opgesteld op basis van projecties voor parameters die onbekend zijn op het moment dat ze worden opgesteld, en het is zeer waarschijnlijk dat de meeste parameters (licht of aanzienlijk) zullen afwijken. Het zou dus onmogelijk zijn om BRUGEL op de hoogte te brengen telkens bijvoorbeeld de materiaal- of arbeidskosten, het uitvoeringstempo enz. afwijken van de gemaakte prognoses.

4.6.2.2.5 BRUGEL

In zoverre de door BRUGEL toegekende meerkosten beheersbare kosten zijn die de bovengrens verhogen, en gezien het deelnemingspercentage van 100%, bestaat het risico dat de DNB een onterechte bonus (opportuïteitswinst) geniet als projecten worden opgegeven.

Het is dus logisch dat BRUGEL de DNG's beschermt tegen het risico dat niet-bestaande projecten worden gedekt door de tarieven.

Wat het eerste punt betreft, is het inderdaad aan SIBELGA om het goedgekeurde project uit te voeren, maar niets sluit de mogelijkheid uit dat projecten worden stopgezet (cf. de ervaring van de Waalse regulator met het 'smartmetering'-project).

Wat het tweede punt betreft, het autorisatieproces (ex ante) en het evaluatieproces (ex post) zijn twee aparte dingen: een project met een zeer (of zeer on)interessante business case kan nog steeds worden tegengehouden. Bovendien verwijst de drempel van 10% naar de totale kosten van het project, niet naar de jaarlijkse kosten.

BRUGEL erkent echter dat de drempel van 10% te laag zou kunnen zijn en een zware follow-up zou kunnen genereren die onvereenigbaar is met de 'revenue cap'-beginselen, waarbij het grootste deel van de analyse ex ante wordt uitgevoerd (op basis van realistische en niet al te voorzichtige veronderstellingen en kosten). De drempel is nu verhoogd naar 30%. Een absolute

afwijking van ~30% voor een bijkomend project dat een gedetailleerde beoordeling vooraf heeft moeten ondergaan, kan als onredelijk worden beschouwd.

Wat het derde punt betreft, begrijpt BRUGEL uit de opmerking van SIBELGA dat de termijn van 30 dagen te beperkend is en versoepelt deze beperking.

4.6.2.2.6 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.7 Evolutie van de toegestane inkomsten

4.7.1 Evolutieformule

4.7.1.1 SIBELGA

- Wat betreft de 'iRAB-afschrijvingscorrectie toegepast op BKt', en zoals uiteengezet in onze belangrijkste opmerkingen :
 - De niet-opname van de iRAB-meerwaarde in het mechanisme voor de jaarlijkse indexering van de beheersbare kosten kan slechts worden aanvaard indien de meerkosten die door BRUGEL zullen worden toegekend (in overeenstemming met de criteria gedefinieerd in hoofdstuk 7) het mogelijk maken om rekening te houden met de structurele stijging van de afschrijvingsbedragen.

Aangezien de criteria voor de aanvaardbaarheid van bijkomende kosten, zoals gedefinieerd in hoofdstuk 7, volgens SIBELGA erg vaag zijn, zijn wij van mening dat:

 - In de ontwikkeling van de afschrijvingskosten de verwachte ramingen in verband met de in het MOP geplande investeringen moeten worden opgenomen.
 - Zo niet moeten de criteria voor het aanvaarden van bijkomende kosten worden verduidelijkt om SIBELGA te garanderen dat de structurele stijging van de afschrijvingskosten voor elektriciteit wordt gedekt.
 - Anders moet de trend in afschrijvingskosten (ook voor 2025) de trend in kosten en hoeveelheden weerspiegelen die al in het verleden is waargenomen. Wij zijn daarom van mening dat de trend, naast de indexering, met name de sterke stijging van de aannemerskosten in 2020 en de stijging van de kosten in verband met de toenemende verplichtingen voor de nutsbedrijven in Brussel moet weerspiegelen, waarvan het effect slechts gedeeltelijk wordt weerspiegeld in de afschrijvingen voor 2024 en wordt toegevoegd aan het indexeringseffect.
 - We begrijpen ook niet waarom er, in tegenstelling tot in Wallonië, geen indexeringsmechanisme is voor de meerwaarde, die werd berekend op basis van de kosten voor het herbouwen van de activa als nieuw op het moment van de iRAB. SIBELGA begrijpt niet hoe dit een buitenkans-effect is (zie motivatie), gezien het mechanisme voor het bepalen van deze meerwaarde en het feit dat dit het ook mogelijk maakt om de vernieuwing van de activa tegen hun huidige reconstructiewaarde te financieren. Integendeel, wij zijn van mening dat een indexering van de iRAB moet worden toegepast om rekening te houden met de wijzigingen in de kosten sindsdien.

- De afschaffing van de afschrijving van de herwaarderingsmeerwaarde is voor SIBELGA niet aanvaardbaar. Een gedetailleerde uitleg van de argumenten is te vinden in de bijlagen 3, 5, 6 en 8.
- In de laatste alinea van paragraaf 10.1 moet ook melding worden gemaakt van de correctie voor de versnelde afschrijving van nieuwe gasinvesteringen, die een opwaarts effect zal hebben op de afschrijvingskosten.

4.7.1.2 BRUGEL

Het MOP kan als basis dienen voor het opstellen van het aanvraagdossier voor de bijkomende kosten, maar BRUGEL is niet van plan om terug te komen op het mechanisme van de bijkomende kosten.

Er moet worden opgemerkt dat het ontwerptarief voorziet dat de toekomstige afschrijvingskosten van SIBELGA worden gedekt door de som van de BAU afschrijvingen en de in de kosten geïntegreerde afschrijvingen, en niet alleen door de BAU-afschrijvingen, zoals SIBELGA impliceert in haar bijlage 9 en hier veronderstelt omwille van aanvaardbaarheidscriteria die SIBELGA als zeer vaag beschouwt.

BRUGEL heeft rekening gehouden met het verzoek van SIBELGA om de criteria voor de evaluatie en de aanvaarding van de bijkomende kosten te verduidelijken en zal op dit punt verbeteringen aanbrengen aan de tariefmethodologie.

Aanvullende opmerkingen over bijlage 9 van SIBELGA:

In haar bijlage 9 vergelijkt SIBELGA de geraamde elektriciteitsafschrijvingen voor 2025-2029 die voortvloeien uit de investeringen die zijn opgenomen in het MOP 2024-2028, exclusief LS-meters en warmtekrachtkoppeling, en vergelijkt ze met de BAU afschrijvingen die zijn geraamd volgens de methode die is gedefinieerd in het ontwerp van tariefmethodologie. SIBELGA merkt een totale kloof op over de periode 2025-2029 van ongeveer 7 miljoen euro en laat haar ongerustheid over deze kloof blijken door vraagtekens te zetten bij het vermogen van het mechanisme van bijkomende kosten om dit gat te dekken.

Het is heel normaal dat BAU afschrijvingen de afschrijvingen van het MOP niet dekken, aangezien de omvang van de kosten niet dezelfde is. Volgens het ontwerp van tariefmethodologie worden de totale netafschrijvingen van SIBELGA per definitie gedekt door de som van de BAU afschrijvingen en de afschrijvingen met betrekking tot de bijkomende netkosten.

Hierdoor heeft de oefening die SIBELGA uitvoert op pagina 4 van zijn bijlage 9, namelijk het schatten van de vermindering van de investeringen 2025-2029 die nodig is om de totale afschrijvingen gelijk te maken aan de BAU schrijvingen, d.w.z. -32% volgens SIBELGA, geen zin en misleidt ze de lezer ernstig door de bijdrage van het mechanisme van de bijkomende kosten aan de dekking van de totale afschrijvingen opzettelijk weg te laten.

Wat de op BKt toegepaste afschrijvingscorrectie van de iRAB betreft, blijft BRUGEL bij haar standpunt dat een herwaarderingsmeerwaarde niet mag worden geïndexeerd en dat ze boekhoudkundig trouwens ook niet wordt geïndexeerd.

In het kader van de bijkomende kosten, op voorwaarde dat ze gerechtvaardigd en aanvaard zijn door BRUGEL, kan SIBELGA het verschil tussen de BAU afschrijvingen (met inbegrip van de niet-geïndexeerde toegevoegde waarde) en de door BRUGEL geprojecteerde en aanvaarde afschrijving invoeren en recupereren.

Het handhaven van BAU afschrijvingen met indexering van vermogenswinsten zou betekenen dat er lagere bijkomende kosten worden gevraagd.

Door het kader van de bijkomende kosten niet uitsluitend te beperken tot de plaatsing van slimme meters, versterkingen en netuitbreidingen, zoals de CWaPE doet, maar door SIBELGA toe te staan om bijkomende kosten te introduceren om de kosten te dekken die voortvloeien uit de vernieuwing, is BRUGEL van mening dat het legitiem is om verschillende regulatoire benaderingen te hebben.

Wat de afschaffing van de afschrijving van de meerwaarde vanaf 2029 betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.3 van dit verslag.

Afgezien van de elders genoemde wijzigingen met betrekking tot de bijkomende kosten, is de methodologie op dit punt niet gewijzigd.

Wat de opmerking over de laatste alinea van sectie 10.1 betreft, heeft BRUGEL de methodologie gewijzigd om rekening te houden met de opmerking van SIBELGA

4.7.2 Efficiëntiefactor

4.7.2.1 SIBELGA

De door BRUGEL voorgestelde efficiëntiefactor (0,75% per jaar op beheersbare OPEX), waartegen SIBELGA gekant is, wordt uitvoerig becommentarieerd en beargumenteerd in de bijlage en in onze hoofdopmerkingen. Samenvattend:

- Het is niet naar behoren gerechtvaardigd en lijkt onrechtmatig in de zin dat SIBELGA volgens de benchmarkmethodologie als efficiënt kan worden beschouwd of op zijn minst niet als niet-efficiënt kan worden beschouwd. Volgens artikel 9quinquies, 14°, van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10ter, 14°, van de gasordonnantie 'maken de tarieven het mogelijk voor de distributienetbeheerder wiens efficiëntie rond het marktgemiddelde ligt om de totaliteit van zijn kosten en een normale vergoeding van de kapitalen in te vorderen'. Aangezien BRUGEL niet heeft aangetoond dat SIBELGA op het vlak van efficiëntie niet op gelijke voet staat met het marktgemiddelde, moet worden vastgesteld dat de efficiëntiefactor in strijd is met de Elektriciteits- en Gasordonnantie, aangezien hij SIBELGA niet toelaat al haar kosten te recupereren. Bovendien is het vastgestelde efficiëntieniveau niet geldig gerechtvaardigd en evenmin gebaseerd op een objectieve vergelijking.
- SIBELGA kan deze efficiëntiefactor niet aanvaarden, evenmin als de herformulering van de IT-kosten, die een tweede verkapte efficiëntiefactor vormt.
- Dit komt bovenop een impliciete efficiëntie die al erg hoog is doordat
 - de IT-kosten worden verminderd met een aanzienlijk deel van de benodigde middelen (impact van 3,5% op de 'beheersbare OPEX'-enveloppe, zie §7.8.2),
 - het mechanisme voor het bepalen en ontwikkelen van de 'BAU kosten'-enveloppe houdt slechts gedeeltelijk rekening met de opwaartse trend van de kosten van SIBELGA (die in het bijzonder verband houdt met de toenemende complexiteit van de energiemarkt), die niet (of slechts zeer gedeeltelijk) wordt gecompenseerd door het mechanisme van de bijkomende kosten (volgens onze interpretatie van de vage criteria gedefinieerd in hoofdstuk 7).

4.7.2.2 BRUGEL

In een poging om de efficiëntie van SIBELGA aan te tonen, gebruikt Oxera, een bedrijf gemandateerd door SIBELGA, een benchmark die voor de CWaPE werd geproduceerd door Schwartz and Co om de efficiëntie van de Waalse DNB's te meten op basis van de kosten voor 2019, een benchmark die Oxera ook sterk had bekritiseerd in opdracht van ORES in het kader van de raadpleging over de

tariefmethodologie van de CWaPE voor 2024-2028. Welke geloofwaardigheid kunnen we geven aan een samenleving die vandaag vertrouwt op wat ze gisteren heeft verbrand?

Bovendien heeft de beheersbare kostenbasis die in aanmerking wordt genomen in de door Oxaera gebruikte benchmark niet dezelfde reikwijdte als de beheersbare kostenbasis die in het ontwerp van tariefmethodologie van BRUGEL wordt gedefinieerd. Er kunnen hier dus geen serieuze conclusies uit worden getrokken. Daar komt nog bij dat het niet gepast is om de kosten van 2019 te gebruiken voor een methodologie die de periode 2025-2029 bestrijkt. De CWaPE gebruikte de efficiëntie van de Waalse DNB's gemeten over 4 jaar van 2019 tot 2022 om de individuele efficiëntiefactoren van de Waalse DNB's vast te stellen voor de periode 2024-2028 en vervolgens 2025-2029.

De efficiëntiefactor van 0,75%/jaar, enkel toegepast op beheersbare OPEX, is identiek aan de efficiëntiefactor voor de huidige periode en is een redelijk cijfer: hij is meer bepaald zeer coherent met het gemiddelde van de individuele efficiëntiefactoren die de CWaPE heeft toegekend aan de Waalse DNB's voor elektriciteit en gas voor de periode 2025-2029, die gelijk is aan 0,74%, en hij is lager dan het gemiddelde van de efficiëntiefactoren die de CWaPE heeft toegekend aan de distributienetbeheerders ORES en RESA, die gelijk is aan -0,85%, waarbij ORES en RESA de twee Waalse distributienetbeheerders zijn met een vergelijkbare omvang als SIBELGA en ook elektriciteit en gas zoals SIBELGA.

Tot slot is de kritiek van SIBELGA op de efficiëntiefactor van 0,75%/jaar op zijn minst verrassend te noemen, aangezien SIBELGA tijdens het overleg dat met SIBELGA werd georganiseerd om het ontwerp van tariefmethodologie op te stellen, het redelijke karakter van de voorgestelde efficiëntiefactor had erkend.

Wat de opmerking van SIBELGA over de informaticakosten betreft, maakt het door BRUGEL voorgestelde en in punt 3.4.1 toegelichte mechanisme het mogelijk om de uitgaven en het specifieke budget toegekend in het kader van de methodologie 2020-2024 voor de uitvoering van het Smartrias-project te corrigeren om te streven naar een correcte toepassing van de principes die de evolutie van de beheersbare BAU kosten over de periode 2025-2029 regelen.

4.8 Stimulans om kosten te beheersen

4.8.1 Stimulans die inherent is aan het model - Verdelingspercentage

4.8.1.1 SIBELGA

Het door BRUGEL voorgestelde verdelingspercentage (100%), waarover SIBELGA bedenkingen heeft, wordt in de bijlage uitvoerig becommentarieerd en beargumenteerd. Samenvattend:

- SIBELGA begrijpt dat bij een revenue cap dit verdelingspercentage traditioneel 100% is.
- Aangezien de methodologie die wordt gebruikt om het beheersbare kostentraject voor de periode 2025-2029 vast te stellen ons echter niet erg robuust of goed onderbouwd lijkt en weinig correctiemechanismen ex post bevat om rekening te houden met veranderingen in de context, zou het coherent zijn om de afwijkingen te delen. Namelijk:
 - Het is meer dan waarschijnlijk dat de methodologie die BRUGEL heeft gebruikt om de toegestane kosten vast te stellen, gebrekkig is. De deling zou deze onvolkomenheden weerspiegelen door aan te nemen dat slechts een deel van het verschil te wijten zou zijn aan de acties van SIBELGA en een ander deel aan de onvolkomenheden van het model.
 - Een deel van de variaties in beheersbare kosten zal verband houden met externe gebeurtenissen en omstandigheden waarover SIBELGA geen controle heeft (bv. een stijging van de materiaalprijzen die de inflatie overstijgt). Het zou consequent zijn als SIBELGA alleen gestimuleerd zou worden om beheersbare kosten te realiseren voor het deel dat zij controleert.
- Bovendien voorziet de tariefmethodologie 2020-2024 in een 'tunnel' van 10% rond beheersbare kosten, waarbij de DNB 50% van het verschil tussen het gebudgetteerde traject en het reële traject voor zijn rekening neemt. Een dergelijke 'tunnel' lijkt ons ook gepast in de context van een tariefmethodologie die niet kan beweren de toekomst met 100% nauwkeurigheid te voorspellen.
- In dit opzicht zou een model met een verdeelsleutel die evolueert volgens bepaalde drempels ideaal zijn voor SIBELGA, met een verdeelsleutel van 100% tot een bepaalde drempel, en vervolgens een verdeelsleutel van 50% boven deze drempel tot de drempel wordt bereikt waarbij men ervan kan uitgaan dat het niet langer gaat om een stimulans of inefficiëntie, maar om een belangrijke onvolkomenheid in de methodologie of om uitzonderlijke gebeurtenissen die gunstig zijn voor de DNB en die opnieuw in de tarieven moeten worden opgenomen.

4.8.1.2 BRUGEL

Zoals vermeld in het motiveringsverslag, heeft BRUGEL ervoor gekozen om de distributienetbeheerder maximaal te stimuleren om deze kosten te beheersen en te optimaliseren.

BRUGEL heeft daarom een verdelingspercentage van 100% vastgesteld, naar het voorbeeld van andere landen/regio's en in het bijzonder de andere regio's van het land.

Bovendien houdt het MTI-traject rekening met de reële inflatie en kan het in de loop van de periode worden herzien om verschillende redenen die in de methodologie worden uiteengezet, waardoor het volgens BRUGEL mogelijk is om bepaalde correcties in de bepaling van het traject te overwegen.

4.8.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd op dit punt niet gewijzigd.

4.8.2 Verwerking van mogelijke onderinvesteringen

4.8.2.1 SIBELGA

- Het voorgestelde mechanisme 'Verwerking van mogelijke onderinvesteringen' lijkt ons niet in overeenstemming met het door BRUGEL gewenste 'revenue cap'-mechanisme.
- Bovendien lijkt de zin '[...] een audit te starten van de investeringen die SIBELGA heeft gedaan over de periode 2025-2029 ten opzichte van de investeringen voorzien in de herziene begrote maximaal toegestane inkomsten, rekening houdend met de reële inflatie' ons niet correct. Het mechanisme waarin BRUGEL voorziet, bepaalt immers dat het de afschrijvingen en niet de investeringen zijn die in de MTI zijn voorzien en die worden geïnflateerd. Volgens BRUGEL zullen de toegestane afschrijvingen worden vastgesteld op basis van het geïndexeerde jaar 2024 en op basis van de bijkomende kosten. Als er een verschil is in de afschrijvingsbedragen, zullen deze worden gekoppeld aan
 - hetzij een afwijking in de gemaakte bijkomende kosten in vergelijking met wat als bijkomende kosten was voorzien: dit valt onder de bepalingen beschreven in §8.2;
 - hetzij een verschil in de 'BAU' afschrijvingen, dat zeer moeilijk te identificeren zal zijn. De verandering in de reële afschrijvingskosten tussen 2025 en 2029 zal het resultaat zijn van investeringen die in het verleden zijn gedaan (in de afgelopen 50 jaar voor activa die tegen 2% worden afgeschreven), de afschrijving daarvan en investeringen (en afschrijvingen) die tijdens de tariefperiode worden gedaan.

Rekening houdend met de complexiteit om een onderscheid te maken tussen de kosten van BAU en bijkomende afschrijven, stelde SIBELGA tijdens de voorbereidende besprekingen voor om voor nieuwe investeringen de geïnvesteerde bedragen als bijkomend te beschouwen en niet de afschrijvingen (de afschrijvingen die voortvloeien uit BAU investeringen, in lijn met een referentieperiode, en bijkomende investeringen). BRUGEL heeft dit constructieve voorstel echter niet aanvaard, tot spijt van SIBELGA.

- SIBELGA merkt ook op dat deze bepaling voor de herziening van de MTI in geval van onderinvesteringen niet symmetrisch is. Wat zou er gebeuren als er te veel wordt geïnvesteerd? Deze bepaling zou symmetrisch gemaakt moeten worden.
- Bovendien definieert BRUGEL niet wat moet worden verstaan onder 'manifeste onderinvestering', wat in strijd is met het algemene rechtsbeginsel van het gewettigd vertrouwen, waaraan ook de beginselen van voorspelbaarheid en rechtszekerheid verbonden zijn, alsook met het beginsel van transparantie van de tariefmethodologie zoals bepaald in artikel 9quinquies, 1° en 5°, van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10ter, 1° en 5°, van de Gasordonnantie. En door te specificeren dat de beoordeling van de onderinvestering 'met name' zal worden gebaseerd op de opvolging van de uitvoering van het ontwikkelingsplan van SIBELGA, wijkt BRUGEL af van het wettelijke principe van de exclusieve bevoegdheid van de Regering om dat plan goed te keuren.

4.8.2.2 BRUGEL

Het risico van mogelijke onderinvestering wordt systematisch aangepakt wanneer een revenue cap wordt ingesteld. Punt 10 van het toelichtend rapport geeft voldoende en coherente redenen voor de aanpak van BRUGEL, die ook door andere regulatoren wordt toegepast.

De relatie tussen afschrijvingen en investeringen is rechtstreeks en BRUGEL heeft ervoor gekozen om in het gebruikte model de afschrijvingskosten te gebruiken in plaats van de investeringskosten.

De overinvestering waar SIBELGA naar verwijst, is een keuze van de operator en vormt geen risico verbonden aan het gekozen model omwille van zijn intrinsieke kenmerken.

De behandeling van de overinvestering en de onderinvestering kan niet symmetrisch zijn, aangezien de eerste geen meevallers op korte termijn genereert, terwijl de tweede een bekend risico vormt voor de regulatoire periode 2025-2029.

Er zal echter een correctie worden aangebracht op de passage die Sibelga in haar commentaar aan de orde stelt.

Voor het argument met betrekking tot de schending van de bevoegdheid van de Regering over de ontwikkelingsplannen, verwijst BRUGEL naar haar analyse in punt 3.1.1.

4.8.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.9 Stimulans voor de prestaties

4.9.1 Stimulansmechanisme voor de kwaliteit van de dienstverlening

4.9.1.1 SIBELGA

- Aangezien SIBELGA deze indicator voortaan nauwkeuriger en rechtstreeks in de dispatchingapplicaties zal berekenen op basis van een betere kennis van de klant-netwerkverbinding (CNL), zal het niet langer correct zijn om te stellen: *'De schatting [van het aantal klanten dat getroffen wordt door de onbeschikbaarheid] wordt gedaan op basis van de lengte van de uitgeschakelde kabel en het aantal klanten per meter kabel'*. Als gevolg van deze verandering in methode moeten de mijlpalen die zijn gedefinieerd voor 2024 (en die worden gebruikt als doelen voor de servicekwaliteit-KPI in 2025-2029) mogelijk worden herzien. Deze werden gedefinieerd met behulp van het oude ramingsstelsel.
- In §12.1.1.4 wordt gesteld dat in de rapportage de locatie van defecten moet worden vermeld (*'locatie van het defecte onderdeel van de infrastructuur'*). We rapporteren momenteel over de plaats van uitschakeling en zijn van plan dat te blijven doen. Tijdens een HS-incident, bijvoorbeeld bij een kabelfout, wordt de defecte sectie geïsoleerd (via uitschakelingen), maar de exacte locatie wordt pas dagen later achterhaald tijdens de identificatie en reparatie, en wordt niet automatisch opgenomen in de rapporten.
- In §12.1.2.3 staat dat de rapportage van de KPI's voor gaskwaliteit moet worden afgestemd op die voor elektriciteit. Dit kan echter alleen mutatis mutandis aangezien:
 - Er geen SAIDI KPI is voor gas (in tegenstelling tot voor elektriciteit);

- De onderbrekingen zeer verschillende oorzaken hebben en het daarom niet haalbaar of wenselijk is om rapporten op te stellen met dezelfde formaten en dezelfde gegevens, maar om een specifiek sjabloon te voorzien.

4.9.1.2 BRUGEL

Wat betreft de herziening van de KPI-limieten die zijn vastgesteld op basis van de doelstellingen gedefinieerd voor 2024, specificeert SIBELGA niet de foutenmarge van de oude methode ten opzichte van de nieuwe methode, die zal worden geïmplementeerd voor het begin van de nieuwe tariefperiode. Bovendien zijn, in tegenstelling tot de huidige tariefmethodologie, de limieten voor de periode 2025-2029 niet progressief en tonen de huidige prestaties van SIBELGA aan dat de limieten die momenteel zijn vastgelegd voor 2024 volgens de 2020-2024-methodologie haalbaar blijven voor de volgende periode 2025-2029.

Wat de rapportering van incidenten betreft, aanvaardt BRUGEL dat SIBELGA de plaats van uitschakeling aangeeft in plaats van de plaats van de defecten.

Met betrekking tot §12.1.2.3 moet worden begrepen dat de rapportering van de KPI's voor gaskwaliteit mutatis mutandis moet worden afgestemd op die voor elektriciteit.

4.9.1.3 CONCLUSIE

De methodologie zal worden aangepast om rekening te houden met de antwoorden van BRUGEL.

4.9.2 Stimulansmechanisme voor de uitrol van slimme meters

4.9.2.1 Stimulans voor het beheersen van de kosten van de projecten voor de uitrol van slimme meters (SM)

4.9.2.1.1 SIBELGA

- We herhalen de opmerking gemaakt in §7.2.2.1.3: tenzij de 'business cases' voor de smart meter sterk vereenvoudigd worden (om zich enkel te concentreren op het verantwoorden van de kosten zonder kosten-batenanalyses te moeten uitvoeren en zonder de voordelen van de smart meter te moeten verantwoorden), kan SIBELGA zich niet engageren om een business case voor slimme meters te voorzien tegen 01/01/2024.

4.9.2.1.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar de punten 4.4.1 en 4.13.2.2 van dit document.

Voor zover BRUGEL bepaalde bepalingen heeft verduidelijkt en de rapporteringsverplichtingen heeft verlicht, verwacht BRUGEL niettemin dat SIBELGA haar verbintenissen nakomt.

4.9.2.2 Stimulans voor de proactieve uitrol van slimme meters (KPI₋₁)

4.9.2.2.1 SIBELGA

- Volgens de voorgestelde tekst is het niet duidelijk waarom bepaalde kosten die in aanmerking zouden kunnen worden genomen in het mechanisme van de bijkomende kosten, uitgesloten zouden worden van het stimulansmechanisme KPI₋₁. In het bijzonder:
 - Komen de 'kosten van de sanering en/of het herstellen van de meetinstallatie (kast, beschermende elementen, aansluiting enz.)' in aanmerking voor het mechanisme van de

bijkomende kosten (hoofdstuk 8 is op dit punt niet erg duidelijk, zoals hierboven vermeld is SIBELGA van mening dat er geen reden is om ze uit te sluiten)? Zo ja, waarom zouden deze kosten worden uitgesloten van het stimulansmechanisme? Wij geloven dat deze integraal deel uitmaken van het project.

- We begrijpen dat KPI_1 de WACC voor investeringen in slimme meters verhoogt en dat de (niet-gekapitaliseerde) operationele kosten in verband met de transmissie en verwerking van meetgegevens niet onder KPI_1 vallen. Anderzijds begrijpen we, zoals hierboven al vermeld, echt niet waarom BRUGEL deze kosten uitsluit van het mechanisme van de bijkomende kosten.
- De volgende zin is onduidelijk en moet worden verduidelijkt (wat wordt bedoeld met primaire/secundaire diensten?): *'De communicerende apparatuur voor metingen (dataloggers of slimme meters) en/of modulering van het vermogen die op secundaire dienstverleningspunten geplaatst worden, komen niet in aanmerking voor dit stimulansmechanisme (gebonificeerde of verminderde WACC).'*
- Aangezien de projecten die ten grondslag liggen aan de bijkomende kosten jaarlijks kunnen worden herzien overeenkomstig §8.2.2, is het dan ook de bedoeling dat de noemers voor KPI_1 ('Doelstelling betreffende de SM geplaatst in tariefperiode 2025-2029') in de loop van de periode worden herzien?

4.9.2.2.2 BRUGEL

Aangezien sanerings- en herstelkosten integraal deel uitmaken van de invoering van slimme meters, komen ze in aanmerking voor het stimulansmechanisme.

Niet-gecapexpte operationele kosten kunnen worden opgenomen in de bijkomende kosten die SIBELGA vraagt, maar kunnen niet in aanmerking komen voor het SmartMeter-stimulansmechanisme.

Wat het laatste punt (KPI_1) betreft, is er geen herberekening gepland en is het de initiële business case die als basis dient voor het vaststellen van de noemer.

Wat de betekenis van primaire/secundaire diensten betreft, verwijst BRUGEL SIBELGA naar de werkzaamheden voor de hervorming van het technisch reglement, dat voortaan de mogelijkheid biedt om andere spelers dan de hoofdtoegangsgerechtigde in het toegangsregister in te schrijven. Het betreft bijvoorbeeld de leverancier voor het opladen van een elektrisch voertuig (secundaire dienst) op een toegangspunt dat al een afnameleverancier heeft (primaire dienst).

4.9.2.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.9.2.3 Stimulans voor de uitrol van communicerende slimme meters

4.9.2.3.1 KPI communicatievermogen (KPI_2N)

4.9.2.3.1.1 SIBELGA

- De twee voorgestelde sub-KPI's zijn in feite niet onafhankelijk. Als de IT-interfaces niet worden ingezet zoals het hoort (slecht resultaat voor KPI_2IN), dan zal de beschikbaarheidsgraad van

deze interfaces niet meetbaar zijn. Hoe zal in de praktijk met deze situatie worden omgegaan bij het berekenen van de stimulans voor het communicatievermogen van de meters?

4.9.2.3.1.2 BRUGEL

De twee sub-KPI's zijn immers complementair. De eerste KPI_21N meet de effectieve inzet van de communicatieketen met de meters, terwijl de tweede KPI_22N de beschikbaarheid van deze meetketen in de tijd meet. KPI_22N houdt voornamelijk rekening met communicerende meters zoals gedefinieerd in punt 12.2.3.2 van de methodologie. Deze verduidelijking werd opgenomen in de methodologie zodat de DNB niet tweemaal wordt gestraft voor dezelfde oorzaak van onbeschikbaarheid (het niet inzetten van de communicatieketen). Dit geldt met name voor de sub-KPI (on)beschikbaarheid van de communicatie meter-DNB, die alleen van toepassing is op communicerende meters.

Als de IT-interfaces niet worden ingezet (geval waarin $KPI_{21N} = 0$) of onvoldoende worden ingezet ($KPI_{21N} < drempel_N$), is het duidelijk dat het meten van de beschikbaarheid (via KPI_22N) geen zin heeft, zoals SIBELGA stelt. Dus als $KPI_{21N} < drempel_N$, wordt een maximale malus toegepast op KPI_2N. De distributienetbeheerder begint dus bonussen te ontvangen wanneer hij de drempel_N bereikt qua uitrol van communicerende slimme meters.

4.9.2.3.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijking op te nemen.

4.9.2.3.2 KPI betreffende de uitrol van de communicatie-interfaces en IT-toepassingen (KPI21N)

4.9.2.3.2.1 SIBELGA

- Volgens het voorstel van BRUGEL zal de α -factor een binaire waarde hebben. Deze zal nul zijn als ten minste één van de minimumfunctionaliteiten opgelegd door bijlage 6 van de Elektriciteitsordonnantie niet geactiveerd is, of als ten minste één van de functionaliteiten die de transmissie van indexen, verbruiksprofielen en technische gegevens van toegangspunten naar marktpelers via het CMS van ATRIAS mogelijk maakt, niet geactiveerd is. We denken dat de dubbele aard van deze alfa-factor een belemmering zal vormen om de gevraagde functionaliteiten zo snel mogelijk te implementeren. Dit mechanisme moedigt ons aan om het functionaliteitschema af te stemmen op de nieuwste functionaliteit die we denken te kunnen implementeren. Dit is in strijd met de belangen van de klant, voor wie elke nieuwe functie een bijkomende meerwaarde betekent. We moedigen BRUGEL dan ook aan om haar stimulansformule te herzien om de alfa minder binair te maken. Bovendien, en zoals besproken met BRUGEL in het kader van het Technisch Reglement, zal SIBELGA niet in staat zijn om alle verrichtingen op afstand op de slimme meters te implementeren vóór 2027 (uitlezing op afstand is momenteel al actief, maar het zal vóór 2027 niet mogelijk zijn om op industriële wijze verrichtingen uit te voeren zoals het wijzigen van het vermogen, openen/sluiten enz. voor de honderdduizenden meters). We vinden het daarom voorbarig om te suggereren dat dit per 01/01/2025 moet worden ingevoerd.
- De CC-factor roept de vraag op wat bedoeld wordt met 'het vermogen om interfaces te beheren'.
 - In de praktijk zullen we een mix hebben van: slimme meters die niet communiceren (geen opt-in), slimme meters in R1-modus (met de mogelijkheid om maandelijks het verbruik op afstand uit te lezen) en slimme meters in R3-modus (die verbruiksprofielen per kwartier uitlezen). We nemen aan dat de CC-factor het vermogen zal meten om interfaces te beheren, gegeven een plausibele verdeling van slimme meterklanten over

deze drie configuratietypes. Is onze interpretatie correct? (met andere woorden, we denken niet dat het de moeite waard is om onze IT-platforms op te schalen om het R3-regime voor alle geïnstalleerde slimme meters te ondersteunen, terwijl in werkelijkheid slechts een waarschijnlijk beperkt deel van deze meters deze interface nodig zal hebben).

- Er zijn ook veel interfaces.
 - Voor de interface voor het beheer van meetgegevensstromen moet de CC-factor een indicatie geven van de mogelijkheid om al deze stromen te beheren voor de geïnstalleerde meters (afhankelijk van het meetregime).
 - Voor andere interfaces (zoals openen en sluiten op afstand, vermogensbegrenzing enz.) zal er altijd een limiet zijn aan het aantal verzoeken dat in een bepaalde tijdsperiode kan worden beheerd (het zal bijvoorbeeld niet mogelijk zijn om 100.000 verzoeken te lanceren om het onderschreven vermogen in één keer aan te passen). Om veiligheidsredenen worden er grenzen gesteld aan het volume van dergelijke verzoeken (bijvoorbeeld om te voorkomen dat er in een bepaalde periode te veel van dit soort operaties worden gestart om 'aanvallen' te voorkomen).

Het lijkt ons dan ook dat BRUGEL beter moet definiëren wat wordt bedoeld met deze CC-factor.

- BRUGEL stelt: *'De beoordeling van de parameters van deze indicator gebeurt op basis van de volgende elementen [...] elk bewijs dat aantoont dat de vermelde functionaliteiten daadwerkelijk geïmplementeerd zijn [...]'.* Welke elementen zullen door BRUGEL als toelaatbaar worden beschouwd? Zou het mogelijk zijn om hierover meer details te geven?

4.9.2.3.2.2 BRUGEL

De α -factor zal een binaire waarde hebben. Deze zal nul zijn als ten minste één van de minimumfunctionaliteiten opgelegd door bijlage 6 van de Elektriciteitsordonnantie niet geactiveerd is, en/of als ten minste één van de functionaliteiten die de transmissie van indexen, verbruiksprofielen en technische gegevens van toegangspunten naar marktspelers via het CMS van ATRIAS mogelijk maakt, niet geactiveerd is.

Deze keuze wordt enerzijds ingegeven door de minimumvereisten van de ordonnantie, die sinds april 2018 van kracht is, en anderzijds door de behoeften van de klanten voor de transmissie van indexen (of verbruiksprofiel indien van toepassing) en technische gegevens van het toegangspunt naar de marktspelers om de bijbehorende diensten te activeren en te factureren. Dit zijn dus de minimumvereisten voor het gebruik van slimme meters.

Wat het ontmoedigende effect van deze factor betreft, heeft BRUGEL de drempel waarboven de DNB een malus of een bonus kan ontvangen, gemoduleerd. In het 1^e jaar (2025) krijgt de DNB zodoende een maximale bonus als ten minste 50% van de geïnstalleerde meters slimme meters zijn. De α -factor blijft echter binair met betrekking tot de vereiste om aan alle minimumfuncties van de meter te voldoen en de mogelijkheid om indexen naar de markt door te sturen. In dit verband vermeldt SIBELGA dat het moeilijkheden ondervindt om bepaalde functionaliteiten te activeren en twijfelt het aan de wenselijkheid om ze vanaf 2025 beschikbaar te maken. BRUGEL aanvaardt om de activering van KPI_21N en de sub-KPI (onbeschikbaarheid van de IT-interface voor de DNG's) uit te stellen tot 1 januari 2026, wat SIBELGA twee extra jaren moet geven om de nodige middelen in te zetten om haar meters communiceerbaar te maken.

Met betrekking tot de evaluatie van de CC-factor die de capaciteit van de IT-interfaces (DNB/DNG en DNB/Markt) meet, verwijst SIBELGA naar de gedifferentieerde vereisten per type meetregime en de objectieve beperkingen van het aantal gelijktijdig uitgevoerde operaties om een of andere functionaliteit te activeren. BRUGEL is van mening dat de IT-interfaces minstens de activering van het maandelijkse indexregime (SMR1) moeten garanderen voor 90% van de meters die door de drempel_N worden geëvalueerd en 10% voor het regime met verbruiksprofiel (SMR3). Wat de beperking van het aantal handelingen betreft, stelt BRUGEL zich tevreden met de controle van de capaciteit van de interfaces om de activering van de verschillende functionaliteiten die op de meters worden uitgevoerd, al dan niet gesynchroniseerd te beheren.

Met betrekking tot het bewijs van de effectieve implementatie van de functionaliteiten en de toereikende verwerkingscapaciteit, vraagt SIBELGA een verduidelijking van de elementen die door BRUGEL ontvankelijk zijn. Naast de elementen vermeld in de methodologie (functioneel schema, functionaliteiten en technische capaciteit in overeenstemming met de specificaties van de fabrikant of de leverancier van de communicatie- of interfacebeheerdienst), kan SIBELGA aan BRUGEL een door een gemachtigd ambtenaar ondertekend certificaat bezorgen dat de effectieve implementatie van de functionaliteiten en de toereikende verwerkingscapaciteit bevestigt.

4.9.2.3.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijkingen op te nemen.

4.9.2.3.3 KPI betreffende de (on)beschikbaarheid van de communicatie-interfaces en -toepassingen (KPI22N)

4.9.2.3.3.1 SIBELGA

- Over het algemeen zijn we van mening dat de definitie van deze KPI een reeks verduidelijkingen, details en/of correcties vereist om correct te worden geïmplementeerd. Deze moeten vóór de implementatie worden besproken tussen de BRUGEL- en SIBELGA-teams.
- Wat betreft de KPI (on)beschikbaarheid communicatie 'meter-DNB'
 - Voetnoot '39' stelt dat slimme meters in modus 3 worden '*gekenmerkt door een maandelijkse uitlezing van de verbruiksprofielen*'. Zoals wij het begrijpen, worden deze meters dagelijks uitgelezen maar maandelijks gefactureerd.
 - De slimme R3-meters worden samen met de AMR- en GOL-meters meegenomen in de formule voor de berekening van de KPI. Deze meters zijn echter heel verschillend van aard en als een AMR- of GOL-meter niet beschikbaar is, heeft dat veel grotere gevolgen dan als een slimme R3-meter niet beschikbaar is, gezien de omvang van de consumenten achter deze meters. Bovendien verschillen de marktdeadlines voor gevalideerde gegevens tussen R3 en AMR, en zijn onze controleprocessen eveneens verschillend voor deze twee categorieën. Zou het geen goed idee zijn om verschillende wegingsfactoren toe te passen?
 - Wat de bepaalde drempels betreft, zijn wij van mening dat ze niet goed gemotiveerd zijn en dat de drempel van 100% van de doelstelling onhaalbaar is. Voor zover wij weten, heeft geen enkele DNB ooit een beschikbaarheidsgraad van 99,45% gehaald, zelfs niet de DNB's met een lange ervaring met slimme meters. Verder lijkt het ons dat voor het bepalen van de drempelwaarden eerst de definitie van de KPI moet

worden verduidelijkt (bv. meting op D+1 of D+3?). De drempel verschilt afhankelijk van de precieze definitie van de KPI.

- Wat betreft de KPI (on)beschikbaarheid IT-interfaces voor de DNG's
 - De lijst van functionaliteiten die onder deze onbeschikbaarheids-KPI vallen, zou vooraf bepaald moeten worden (rekening houdend met het implementatieplan van de applicaties zoals gepland door SIBELGA).
 - Er zal beter gedefinieerd moeten worden wat wordt bedoeld met 'onbeschikbaarheid'. Namelijk:
 - De geplande onbeschikbaarheden zouden uitgesloten moeten worden (bv. voor de inproductie van nieuwe releases).
 - Wordt de onmogelijkheid om verbinding te maken met het platform, zelfs voor sommige klanten, beschouwd als onbeschikbaarheid (zelfs als dit slechts gedeeltelijk is)?
 - Wordt het laattijdig updaten van bepaalde informatie op het platform als onbeschikbaarheid beschouwd?
 - Wordt het niet beschikbaar zijn van slechts enkele functies onder alle andere (bv. toestemmingsbeheer) als een onbeschikbaarheid beschouwd?
 - Enz.
 - Het lijkt erop dat de KPI beperkt is tot het meten van de onbeschikbaarheid van IT-interfaces voor de DNG's uitgerust met een slimme meter. Dit lijkt niet logisch, aangezien sommige functies van het platform voor alle DNG's toegankelijk zullen zijn.
 - De maximale malus is vastgelegd op 6 uur onbeschikbaarheid. Dit moet worden verduidelijkt. Hebben we het over uren per jaar, per maand, enzovoort? Bovendien lijkt het ons dat SIBELGA bij het vastleggen van deze onbeschikbaarheidsduur niet bestraft mag worden voor onbeschikbaarheden die niet snel hersteld worden wanneer die zich voordoen tijdens periodes waarin deze interfaces weinig gebruikt worden (bijvoorbeeld midden in de nacht, wanneer het zeer duur en weinig nuttig zou zijn om een volledige wachtdienst te voorzien).
- Wat betreft de KPI (on)beschikbaarheid van de interfaces met de markt
 - Voor de duidelijkheid vinden we dat hier moet worden gespecificeerd dat het alleen gaat om toegangspunten waarvan de gegevens om problematische IT-redenen zijn geblokkeerd. Zaken die om redenen van bedrijfsprocessen in de wacht zijn gezet, mogen niet worden meegenomen.
 - Naar onze mening moeten we ook vermelden:
 - dat gevallen die aan de kant van de leverancierssystemen zijn afgewezen, hier niet in aanmerking moeten worden genomen; en
 - dat de '30 dagen' werkdagen zijn.
 - De waarde van minder dan 500 geblokkeerde toegangspunten als drempel voor het behalen van de maximale bonus lijkt ons niet realistisch, gezien het feit dat als deze indicator vandaag zou worden berekend, het er meer dan 500 zouden zijn en dat we met de uitrol van slimme meters heel goed weten dat dit zal toenemen. SIBELGA stelt voor om de drempel op 1.000 te stellen.
 - We begrijpen ook niet helemaal waarom deze KPI beperkt is tot slimme meters, terwijl het blokkeren van toegangspunten in het CMS betrekking heeft op alle meters, ook conventionele.

- De definitie van maximale bonus en maximale malus is ook onduidelijk. Is de prikkel lineair tussen de maximale bonus en de maximale malus? Zo ja, waarom staan ze allebei op 500?

4.9.2.3.3.2 BRUGEL

Met betrekking tot de opmerking van SIBELGA over voetnoot '39' over de frequentie van de communicatie die in aanmerking wordt genomen in de KPI (on)beschikbaarheid communicatie 'meter-DNB', moet de frequentie van de communicatie naar de markt worden begrepen. Voor meters met regime 3 (SMR3) is de frequentie maandelijks, zelfs als de meters dagelijks worden uitgelezen.

Met betrekking tot het voorstel van SIBELGA om bijkomende wegingsfactoren te voorzien tussen de meters AMR, GOL en SMR3, is BRUGEL van mening dat alleen de weging tussen de meters met indexuitlezing (SMR1) en de andere meters met uitlezing van het verbruiksprofiel (SMR3, AMR, GOL) zinvol is in zoverre de uitleesfrequentie en de gedetailleerdheid van de meting doorslaggevend parameters zijn met betrekking tot de middelen die nodig zijn om met de meters te communiceren. SIBELGA vermeldt ook de verschillende validatietermijnen tussen SMR3 en AMR. BRUGEL geeft de volgende verduidelijking:

De KPI is bedoeld om de prestaties van de DNB te meten bij het verzamelen, valideren en verzenden van meetgegevens binnen de in de MIG overeengekomen of in het TR voorgeschreven termijnen. Wat belangrijk is, is dat deze indexen (of verbruiksprofielen) binnen 10 dagen van de maand volgend op de maand in kwestie worden verstuurd. Een index (of verbruiksprofiel) wordt dus geacht binnen de deadline te zijn opgenomen als deze op afstand is uitgelezen, gevalideerd en doorgestuurd naar de markt 10 dagen na het einde van de maand in kwestie.

Rekening houdend met deze overwegingen zal het toevoegen van een weging tussen SMR3 en AMR/GOL het aantal sub-KPI's zonder echte meerwaarde alleen maar doen toenemen.

SIBELGA is van mening dat de drempels die voor deze KPI zijn bepaald, niet voldoende gerechtvaardigd zijn. De gewenste prestatie houdt rekening met de wettelijke termijnen of de termijnen die in de MIG zijn gespecificeerd voor het uitlezen en verzenden van gevalideerde indexen naar de markt. Bovendien worden de meterstanden gecontroleerd in overeenstemming met de zeer strikte SLA's die de DNB oplegt aan leveranciers van metercommunicatiediensten ('Data as a Service'). We zijn daarom van mening dat de prestatiedrempels voor meteruitlezing op afstand voor 2024 in het stimulansmechanisme 2020-2024 realistisch zijn. BRUGEL begrijpt echter dat de distributienetbeheerder nog geen ervaring heeft met de verwerking van een aanzienlijk aantal op afstand uitgelezen meters, en daarom herzielt BRUGEL de prestatiedrempels om ze vast te leggen op het niveau van de drempels die al zijn vastgelegd voor het jaar 2020 in de tariefmethodologie 2020-2024.

Met betrekking tot de KPI (on)beschikbaarheid IT-interfaces voor de DNG's vraagt SIBELGA om de functionaliteiten te definiëren waarop deze KPI gericht is. BRUGEL herinnert aan de functionaliteiten die in de methodologie zijn gedefinieerd:

- Toestemmingsbeheer: toestemming geven of intrekken;
- Beheer van de DNG-aangiften voor nieuwe toepassingen;
- Beheer van de toegang tot de toegangspuntgegevens;

- Beheer van de verrichtingen opening/sluiting van de meters en de modulatie van het onderschreven vermogen.

Bovendien vraagt SIBELGA om te verduidelijken wat bedoeld wordt met 'onbeschikbaarheid'. Hieronder geeft BRUGEL de gevraagde verduidelijkingen en vermeldt tevens substantiële verlichtingen van de prestatievereisten die door de KPI worden beoogd:

- De geplande onbeschikbaarheden voor de inproductiename van nieuwe releases gelden als uitgesloten;
- De onmogelijkheid om verbinding te maken met het platform, zelfs voor slechts een deel van de klanten, wordt beschouwd als onbeschikbaarheid, aangezien de KPI wordt geëvalueerd aan de hand van de gemiddelde maandelijkse duur van onbeschikbaarheid, wat betekent dat onbeschikbaarheid die slechts enkele van de betrokken DNG's treft, in aanmerking wordt genomen;
- Het laattijdig updaten van bepaalde informatie op het platform wordt als onbeschikbaarheid beschouwd als hierdoor de bovengenoemde functionaliteiten niet geactiveerd kunnen worden;
- Het niet beschikbaar zijn van slechts enkele functies onder alle andere (bv. toestemmingsbeheer) wordt beschouwd als een onbeschikbaarheid.
- Er wordt geen rekening gehouden met onbeschikbaarheden tijdens perioden waarin deze interfaces weinig worden gebruikt. Alleen onbeschikbaarheden die overdag tussen 8 uur 's ochtends en 8 uur 's avonds optreden, worden meegerekend.
- Onbeschikbaarheden die minder dan een uur duren, worden niet meegerekend.

SIBELGA vroeg ook of deze KPI beperkt moet worden tot de DNG's die uitgerust zijn met slimme meters. Deze KPI's maken deel uit van een stimulansmechanisme voor slimme meters, maar sommige functies die onder dit mechanisme vallen, zijn ook van toepassing op de DNG's met conventionele meters. BRUGEL is van mening dat het voor deze functionaliteiten niet aangewezen is om een onderscheid te maken tussen de DNG's op basis van de meters waarover ze beschikken. BRUGEL past dus de formule voor de berekening van deze KPI aan om rekening te houden met alle DNG's die betrokken zijn bij de functionaliteiten waarop de KPI zich richt.

Bovendien plaatst SIBELGA vraagtekens bij de berekening van onbeschikbaarheidsduren. BRUGEL specificeert dat dit de gemiddelde maandelijkse duur is van alle waargenomen onbeschikbaarheden en het jaarresultaat wordt verkregen door het gemiddelde te nemen van de maandelijkse gegevens. Om de telling van deze onbeschikbaarheden te vergemakkelijken, aanvaardt BRUGEL dat de DNB enkel onbeschikbaarheden van meer dan één uur meetelt.

Wat de KPI (on)beschikbaarheid van de interfaces met de markt betreft, vraagt SIBELGA om verduidelijking over de meting van geblokkeerde toegangspunten. In feite is deze KPI gedefinieerd in overeenstemming met het advies van SIBELGA, dat aangeeft dat het alleen gaat om toegangspunten waarvan de gegevens geblokkeerd zijn omwille van IT-problemen in het CMS van ATRIAS of in het back-end systeem van de DNB. Er mag dus geen rekening worden gehouden met afgewezen gevallen aan de kant van de systemen van de leveranciers.

Het verzoek om de drempel van 500 geblokkeerde toegangspunten waarboven een maximale malus wordt toegepast, te herzien, is echter niet redelijk aangezien de DNB's en ATRIAS zich tot doel hebben gesteld om vóór eind 2023 terug te keren naar een normale situatie door het aantal

geblokkeerde toegangspunten voor heel België drastisch te verminderen. Het huidige aantal geblokkeerde punten, waarvoor SIBELGA verantwoordelijk is, bedraagt iets meer dan 1.000, en aangezien de indicator pas in 2025 van kracht wordt, zullen de DNB's en ATRIAS voldoende tijd hebben om de huidige situatie te verhelpen.

Bovendien, in antwoord op het verzoek om verduidelijking van SIBELGA, is deze KPI niet beperkt tot slimme meters alleen, aangezien het hetzelfde platform is dat alle soorten meters beheert. Voor het overige worden voor deze KPI de prestaties niet lineair gemeten in functie van het aantal geblokkeerde toegangspunten, om de DNB aan te moedigen het niveau ten minste onder de 500 geblokkeerde toegangspunten te houden.

4.9.2.3.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijkingen op te nemen.

4.9.2.4 Stimulans voor een betere prestatie wat betreft de termijnen voor de plaatsing van slimme meters voor de verplichte gevallen

4.9.2.4.1 SIBELGA

- De voorgestelde KPI is gebaseerd op plaatsingstermijnen, die zullen worden gespecificeerd in de technische voorschriften (die momenteel worden opgesteld). In het kader van de besprekingen over dit technisch reglement heeft SIBELGA ermee ingestemd om de plaatsingstermijn terug te brengen tot een indicatieve periode van 2 maanden, d.w.z. de helft van de periode die in de Elektriciteitsordonnantie is voorzien voor de installatie van een slimme meter op verzoek van een klant, maar op voorwaarde dat deze periode van 2 maanden niet in aanmerking wordt genomen als drempel voor een malus in het stimulansmechanisme. SIBELGA kan dus niet akkoord gaan met de door BRUGEL voorgestelde formulering en vraagt, in overeenstemming met de besprekingen over het technisch reglement, om rekening te houden met de door de ordonnantie opgelegde termijnen als drempel voor een malus voor de berekening van de KPI_{3N}. In het huidige voorstel wordt aan SIBELGA een maximale sanctie opgelegd indien de termijn van de ordonnantie niet wordt nageleefd, wat onaanvaardbaar is. En als de in het technisch reglement vastgestelde termijn twee maanden bedraagt, zal de maximale bonus slechts in één maand worden bereikt, d.w.z. vier keer sneller dan in de ordonnantie is bepaald, wat onredelijk en, in het geval van een explosie van het aantal aanvragen, onhaalbaar is.
- SIBELGA vraagt zich af hoe plaatsingen die over twee jaar lopen (aanvraag in jaar N en werkelijke plaatsing in N+1) in rekening moeten worden gebracht.

4.9.2.4.2 BRUGEL

BRUGEL heeft meermaals, met name in haar adviezen over de ontwerpen van ontwikkelingsplannen van SIBELGA, haar interpretatie van de elektriciteitsordonnantie gegeven met betrekking tot de maximumtermijnen voor de installatie van slimme meters. De termijn van 4 maanden die in de ordonnantie wordt genoemd, is alleen van toepassing op aanvragen van klanten die niet binnen de specifieke gevallen vallen die in deze ordonnantie worden genoemd. Voor deze gevallen bepaalt de ordonnantie dat de DNB de meters systematisch moet installeren.

BRUGEL herinnert er ook aan dat de KPI de gemiddelde plaatsingstermijn meet en niet het aantal keren dat de DNB de termijnen vermeld in de nieuwe versie van het technisch reglement

niet respecteert. Voor BRUGEL is dit duidelijk een maatregel om de DNB ertoe aan te zetten de nodige acties uit te voeren om de energietransitie te ondersteunen. Deze aanpak is volledig in overeenstemming met het wettelijk kader dat in punt 3.1 is uiteengezet.

SIBELGA vraagt zich ook af hoe plaatsingen die over twee jaar lopen (aanvraag in jaar N en werkelijke plaatsing in N+1) in rekening moeten worden gebracht. Dit komt omdat de KPI jaarlijks is en aanvragen die tegen het einde van het jaar binnenkomen, voordat de maximale termijnen zijn verstreken, niet kunnen worden meegeteld in jaar N. Daarom worden alleen verzoeken die niet in jaar N zijn verwerkt en waarvan de maximale termijnen over twee jaar lopen, meegeteld in jaar N+1.

4.9.2.4.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijkingen op te nemen.

4.9.3 Stimulansmechanisme voor de ontwikkeling van het SmartGrid

4.9.3.1 Definitie van de KPI's voor de ontwikkeling van het SmartGrid

4.9.3.1.1 SIBELGA

- In het algemeen zijn wij van mening dat deze paragraaf §12.3.1 niet thuishoort in een 'tariefmethodologie'. Wij zijn inderdaad van mening dat het niet relevant is om in een tariefmethodologie vast te leggen wat de 'smart grid roadmap' moet bevatten, of wat de criteria zullen zijn voor de aanvaarding ervan door BRUGEL. De door BRUGEL voorgestelde tekst bij dit punt §12.3.1 geeft echter aanleiding tot de volgende opmerkingen.
- Over dit onderwerp hebben al verschillende ontmoetingen plaatsgevonden tussen BRUGEL en SIBELGA. Ze toonden aan dat de SmartGrid-visie die SIBELGA ontwikkelt, op een aantal punten beantwoordt aan die van BRUGEL. We wijzen er echter op dat ontwikkelingen die specifiek zijn voor de markten (energie, ACC, flex enz.) losstaan van die van het SmartGrid. Voor flexibiliteit in het bijzonder omvat dit laatste technische oplossingen voor het activeren van belastingen en het voorkomen van mogelijke congesties (o.a. traffic light); het berekenen van de energieoverdracht (FlexHub) is uiteraard geen SmartGrid-functie, aangezien dit elders al bestaat.
- Volgens de gedeelde visie is het SmartGrid dus gebaseerd op 5 lagen:
 - een 'uitrustingslaag' met sensoren en meters alsook assets van klanten, als deze assets regelbaar zijn;
 - een 'gegevenslaag' met statische gegevens en dynamische gegevens zoals metingen en telgegevens;
 - een 'verwerkingslaag' die de verschillende IT-tools beschrijft voor het weergeven en analyseren van gegevens;
 - een 'actielaag' die de middelen beschrijft die de DNB gebruikt om actie te ondernemen op de apparatuur. De signalen die met de markt worden uitgewisseld om deze te informeren over de risico's van congestie bevinden zich hier (zoals de 'traffic lights'); en
 - een communicatielaag voor het verzamelen van de sensorgegevens, soms in real time.
- Op het niveau van de 'gegevenslaag' zal SIBELGA, zoals meermaals aangegeven, in de SmartGrid roadmap niet de mechanismen en systemen beschrijven die nodig zijn om gegevens uit te

wisselen met de markt via het CMS, maar wel deze die nodig zijn voor een intelligent beheer van het net, die het onder meer mogelijk zullen maken om 'traffic lights' in te stellen die bijvoorbeeld rekening houden met het type tarief en dienst op de toegangspunten. Hiervoor is een link naar het toegangsregister nodig.

- Wat betreft de kosten/baten per project:
 - De kosten kunnen als indicatie worden gegeven, aangezien voor bepaalde projecten waarbij IT-ontwikkelingen betrokken zijn, de definitieve kosten pas na de offerteaanvragen gegeven kunnen worden. Het zal ook niet altijd mogelijk zijn om een even gedetailleerde uitsplitsing van de kosten te geven als in § 12.3.1 4 wordt gevraagd.
 - Wat de voordelen betreft, zal SIBELGA uitleggen aan welke SmartGrid-functionaliteit elk project zal bijdragen, evenals de verwachte voordelen van elke functionaliteit. In sommige gevallen zal de raming van de voordelen nog steeds grotendeels kwalitatief zijn, gezien het aantal onzekerheden. Bovendien is er geen ondubbelzinnig verband tussen een project en een functie, wat maakt dat het moeilijk zal zijn om een precies voordeel toe te schrijven aan een bepaald project.
- De 3 doelstellingen aan het einde van het hoofdstuk zijn breder dan alleen het SmartGrid en moeten worden gekwalificeerd. In ieder geval kunnen ze niet voorwaardelijk zijn en dus niet als zodanig in een KPI worden geïntegreerd, vooral omdat deze doelstellingen niet erg kwantificeerbaar zijn.

4.9.3.1.2 BRUGEL

SIBELGA stelt dat sectie §12.3.1 niet thuishoort in een 'tariefmethodologie', maar onderbouwt deze bewering niet met objectieve of juridische elementen.

SIBELGA verwijst naar de bilaterale bijeenkomsten over SmartGrid en suggereert dat beide partijen zijn overeengekomen om het onderdeel communicatie van de gegevens aan de markt uit de werkingssfeer van SmartGrid te halen. BRUGEL heeft meermaals, met name in haar gepubliceerde adviezen of in brieven aan SIBELGA, de nadruk gelegd op de noodzaak om de drie lagen van het net te integreren (laag voor het beheer van de distributie-elementen, laag voor het beheer van de toegangspunten en laag voor de uitwisselingen met de markt, met inbegrip van near-real time). BRUGEL beschouwt de drie lagen namelijk als een geïntegreerde fysieke ondersteuning van de energiemarkt, en het is belangrijk dat het SmartGrid-concept deze drie lagen integreert om te voldoen aan de steeds belangrijker eisen van de markt en de energietransitie.

Het standpunt van SIBELGA lijkt te zijn ingegeven door de angst om in de SmartGrid roadmap de mechanismen en systemen te moeten beschrijven die nodig zijn voor de uitwisseling van gegevens met de markt via het CMS. BRUGEL vraagt vooral dat in deze roadmap rekening wordt gehouden met de uitwisselingen met de CMS- en FluxHub-platforms om ervoor te zorgen dat in deze roadmap rekening wordt gehouden met de vereisten van de markt en de energietransitie (met name via de activering van diensten gekoppeld aan nieuwe toepassingen). Met dit in gedachten moeten investeringen in de modernisering van deze platformen worden opgenomen in de roadmap om ervoor te zorgen dat ze compatibel zijn met de andere lagen van het netwerk. Voorts is BRUGEL van mening dat het concept 'traffic light' enkel rekening houdt met een bijzondere behoefte van de markt om de toestand van het net te kennen alvorens hun diensten te activeren. BRUGEL kan het SmartGrid dus niet herleiden tot deze functionaliteit.

Wat de communicatie van de gegevens over de kosten/baten per project betreft, stelt SIBELGA voor om de informatie over de kosten op indicatieve basis mee te delen, aangezien voor bepaalde projecten waarbij IT-ontwikkelingen betrokken zijn, de definitieve kosten pas na de offerteaanvragen gegeven kunnen worden. BRUGEL stemt ermee in om de kostengegevens te ontvangen die zijn vastgesteld op basis van marktpraktijken of die historisch zijn uitgevoerd met updates zodra de offerteaanvragen zijn afgesloten. SIBELGA stelt ook dat het niet altijd mogelijk zal zijn om de kosten zo precies te detailleren als wordt vereist in § 12.3.1 4. BRUGEL vraagt een best effort en BRUGEL kan op basis van de door SIBELGA opgegeven redenen afwijken van bepaalde vereisten.

Wat de schatting van de baten betreft, is BRUGEL het eens met de stelling van SIBELGA, maar ze vraagt dat de onmogelijkheid om de baten voor elk project te meten altijd moet worden gerechtvaardigd.

Bovendien merkt SIBELGA op dat de 3 doelstellingen aan het einde van het hoofdstuk breder zijn dan SmartGrid alleen en moeten worden genuanceerd en in geen geval voorwaardelijk kunnen zijn. BRUGEL wijst erop dat al deze beslissingen gerechtvaardigd moeten zijn en dat de oplossing niet kan bestaan in het afzwakken van deze doelstellingen. BRUGEL vraagt SIBELGA om voor elk project aan te geven hoe het kan bijdragen tot het bereiken van deze drie doelstellingen. Op basis van deze indicaties kan BRUGEL zich een beeld vormen van het belang van het project. Het onderzoek van BRUGEL van deze projecten volgens de gedefinieerde criteria gebeurt dus uitsluitend op basis van de indicaties van SIBELGA.

Tot slot moeten de kosten en baten ex ante worden geschat en doorgegeven, op basis van de veronderstellingen van SIBELGA, die moeten worden gespecificeerd. Voor projecten van deze omvang is het geen goede gewoonte om de betrokken budgetten niet te kennen voordat de offerteaanvragen worden gelanceerd.

4.9.3.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijkingen op te nemen.

4.9.3.2 Definitie van de KPI's voor de werking van het SmartGrid

4.9.3.2.1 SIBELGA

- Set nr. 2 van indicatoren is moeilijker te definiëren dan set nr. 1, maar moet niettemin worden gedefinieerd in de tariefmethodologieën, in overeenstemming met het exhaustiviteitsbeginsel. Bovendien zullen deze indicatoren veel moeilijker te meten zijn. Er moet op worden gelet dat er indicatoren worden voorgesteld die ongetwijfeld van laag niveau zijn, echt meetbaar en waarover de DNB controle heeft.

4.9.3.2.2 BRUGEL

BRUGEL wijst erop dat het idee om de volledige definitie van het stimulansmechanisme van SmartGrid uit te stellen afkomstig is van SIBELGA. BRUGEL kan namelijk geen KPI's vastleggen zolang SIBELGA de SmartGrid roadmap niet heeft meegedeeld. Dit geldt met name voor de KPI's van set 2.

Als gevolg hiervan werd set 2 van de KPI's geschrapt en werd het budget voor dit mechanisme dienovereenkomstig verlaagd.

Voor set I van de KPI's vraagt BRUGEL aan SIBELGA om haar roadmap zo snel mogelijk voor te leggen, zodat BRUGEL de projecten kan selecteren die zullen worden aangemoedigd en de prestatietrajecten voor hun uitvoering kan vastleggen.

4.9.3.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om deze verduidelijkingen op te nemen.

4.9.4 Bedrag van de stimulansen

4.9.4.1 SIBELGA

- SIBELGA is van mening dat het belang van de indicatoren voor de kwaliteit van de dienstverlening te laag is in verhouding tot de impact van onbeschikbaarheid op de eindklant. Het gewicht dat aan de verschillende KPI's wordt gegeven, moet opnieuw in evenwicht worden gebracht met betrekking tot het belang van deze indicatoren voor eindklanten.

4.9.4.2 BRUGEL

BRUGEL heeft nota genomen van het verzoek van SIBELGA. Met behoud van dezelfde globale enveloppe voor alle indicatoren (kwaliteit van de dienstverlening, smartmetering en SmartGrid), heeft BRUGEL beslist om:

- De vastgestelde enveloppe voor KPI3 met ongeveer +/- 40% te verlagen;
- De enveloppe voor de kwaliteit van de diensten met een gelijkwaardig percentage te verhogen

4.9.4.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.9.5 Procedure voor het controleren van de betrouwbaarheid van de verkregen informatie en resultaten voor de KPI's

4.9.5.1 SIBELGA

- SIBELGA is verbaasd dat het KPI-rapportagemodel al op 30/03/2024 kan worden afgerond, terwijl de SmartGrid-KPI's pas op een latere datum zullen worden afgerond (na de invoering van de roadmap op 30/06/2024).
- Voor het overige, door te bepalen dat de rapportering gebaseerd zou zijn op een rapporteringsmodel dat nog niet bestaat maar dat BRUGEL, in overleg met SIBELGA, zou kunnen opstellen vóór 30 maart 2024 (pagina 76 van het ontwerp van tariefmethodologieën 2025-2029), negeert het voorstel van BRUGEL artikel 9quinquies, 1° van de Elektriciteitsordonnantie, dat het beginsel van exhaustiviteit en transparantie van de tariefmethodologieën vastlegt, en dat vereist dat deze tariefmethodologieën 'de verslagmodellen die door de distributienetbeheerder gebruikt dienen te worden' definiëren.
- Meer in het algemeen betekenen de meervoudige rapporteringsverplichtingen die aan SIBELGA worden opgelegd in het kader van de prestatiestimulansen dat de ontwerpen van tariefmethodologieën voor 2025-2029 niet in overeenstemming zijn met de motivatie van BRUGEL om te kiezen voor een 'Revenue Cap'-model (gebrek aan voldoende motivatie).

4.9.5.2 BRUGEL

BRUGEL wijst erop dat de laattijdige introductie van de roadmap een vereiste was van SIBELGA, wat automatisch de laattijdige bepaling van de KPI's en hun rapporteringsmodel impliceert. BRUGEL is dus verrast om in dit geval te verwijzen naar het beginsel van exhaustiviteit en transparantie, in overeenstemming met haar analyse in punt 4.13.22. Bovendien maakt SIBELGA geen melding van de elementen van het door BRUGEL gedefinieerde kader voor het SmartGrid-mechanisme die objectief kunnen worden verduidelijkt vóór de invoering van de roadmap.

Wat betreft de deadline voor het definiëren van het rapporteringskader, stemt BRUGEL ermee in om deze datum af te stemmen op haar beslissing over deze KPI's.

Bovendien, met betrekking tot de rapporteringsverplichting opgelegd aan SIBELGA in het kader van de stimulansmechanismen, herinnert BRUGEL eraan dat deze mechanismen per definitie een OUTPUT-regulering invoeren die de facto een nauwkeurige rapportering vereist van de behaalde resultaten en van elk relevant element dat BRUGEL zou helpen om de context of de voorwaarden te begrijpen waaronder deze resultaten werden behaald.

4.9.6 Inwerkingtreding van de KPI's

4.9.6.1 SIBELGA

- SIBELGA is van mening dat de zin *'Alle KPI's en opvolgingsindicatoren [...] moeten ten laatste op 1 januari 2026 in werking treden'* moet worden geschrapt. Voor zover BRUGEL voorstellen om de datum van inwerkingtreding van een KPI uit te stellen, kan aanvaarden of weigeren, kan BRUGEL inderdaad altijd weigeren om de inwerkingtreding uit te stellen tot na 2026 als de redenen haar niet voldoende en legitiem lijken. Door deze zin te handhaven, zal SIBELGA echter gestraft worden als zelfs de redenen voor het uitstel legitiem zijn en buiten de controle van SIBELGA liggen, wat niet aanvaardbaar is.

4.9.6.2 BRUGEL

BRUGEL aanvaardt het voorstel van SIBELGA om de aangeduide zin te schrappen.

4.9.6.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om rekening te houden met het antwoord van BRUGEL.

4.9.7 Procedure voor de opschorting van de KPI's

4.9.7.1 SIBELGA

- Het verbaast SIBELGA dat de opschortingsprocedure, in geval van uitzonderlijke omstandigheden, geactiveerd moet worden op 1 oktober van het voorgaande jaar. In de meeste gevallen kunnen uitzonderlijke omstandigheden immers niet van tevoren worden voorzien. Het volstaat om naar de lijst van BRUGEL te kijken om hiervan overtuigd te zijn (voor COVID hadden we bijvoorbeeld in oktober 2019 moeten voorspellen dat de pandemie België in de loop van 2020 zou treffen). Hoe is dit proces bovendien consistent met of complementair aan het proces dat wordt genoemd in §12.5 (*'De DNB moet externe documenten (onder de vorm van attesten) overmaken aan BRUGEL als hij het uitzonderlijk karakter inroept van bepaalde gebeurtenissen die geleid hebben tot onderbrekingen of storingen van zijn toepassingen'*)?

4.9.7.2 BRUGEL

De datum van 1 oktober is bedoeld om een verzoek tot opschorting van de KPI in te dienen om uitzonderlijke redenen die zich voordeden in jaar N en waarvan SIBELGA vindt dat de opschorting ook nodig is voor jaar N+1.

Voor opschortingen met terugwerkende kracht (jaar N-1) zal de tariefmethodologie worden aangepast om de nodige nauwkeurigheid te bieden.

Wat het bewijs betreft in geval van onderbreking van de bevoorrading door gebeurtenissen buiten de wil van SIBELGA om, kan BRUGEL de overlegging eisen van documenten die aantonen dat het incident door derden werd veroorzaakt.

4.9.7.3 CONCLUSIE

De methodologie werd aangepast om rekening te houden met het antwoord van BRUGEL.

4.10 Bepaling en beheer van de tariefsaldi

4.10.1 Definities van de tariefsaldi

4.10.1.1 SIBELGA

- In de volgende zin: *'Deze tariefsaldi elektriciteit en gas worden respectievelijk opgenomen in een elektriciteitsreguleringsfonds en een Gasreguleringsfonds die worden weergegeven in overlopende rekeningen op de balans van de DNB. Deze reguleringsfondsen zijn niet bedoeld als financieringsinstrument voor de DNB.'*, stellen we voor om het volgende te verduidelijken:
 - De tariefsaldi worden vastgesteld in overeenstemming met 13.1.3 (waarbij wordt verduidelijkt dat het saldo van de 'beheersbare kosten' volledig wordt toegewezen aan het boekhoudkundig resultaat van de DNB);
 - Zelfs als het doel van deze reguleringsfondsen niet is om een financieringsinstrument te vormen waarover de DNB kan beschikken, kunnen ze in de praktijk de DNB in staat stellen om minder een beroep te doen op externe financiering tot deze saldi aan de DNB's worden teruggegeven.
- SIBELGA verwijst naar haar opmerkingen over § 11.1 met betrekking tot het verdeelpercentage voor verschillen bij beheersbare kosten.

4.10.1.2 BRUGEL

Wat het eerste punt en de suggestie tot verduidelijking van SIBELGA betreft, is BRUGEL van mening dat de elementen die in de ontwerpmethodologieën worden voorgesteld voldoende duidelijk zijn, gezien de inhoud van punt 13 van de ontwerpen van methodologieën in hun geheel.

Wat het verdelingspercentage betreft, verwijst BRUGEL ook naar punt 11.1 en haar antwoord hierboven.

4.10.1.3 CONCLUSIE

De methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.

4.10.2 Aanzuivering van de historische reguleringsfondsen over de volgende tariefperiodes

4.10.2.1 SIBELGA

- Het niet vastleggen van een deel van de gasreguleringsfondsen om de impact op de tarieven van de uitzonderlijke mechanismen voor het omgaan met gestrande gasactiva te minimaliseren, moet niet alleen gericht zijn op de impact op de tarieven van de afschaffing van de toeslagen voor gas, maar ook op de impact van het versneld afschrijven van nieuwe gasinvesteringen.

4.10.2.2 BRUGEL

Het lijkt inderdaad verstandig om rekening te houden met de verschillende mogelijkheden die elders in de methodologie worden besproken.

4.10.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd op dit punt gewijzigd.

4.10.3 Jaarlijkse aanzuivering in de periode 2025-2029

4.10.3.1 SIBELGA

- SIBELGA is van mening dat het mechanisme voor de systematische aanzuivering van de saldi in de periode 2025-2029 star is en niet toelaat om deze hefboom te gebruiken teneinde bepaalde tariefschommelingen te compenseren of af te vlakken die te wijten zijn aan de marktomstandigheden (bv. variatie van het verbruik). Zelfs als wordt bepaald dat BRUGEL mag afwijken van de vastgestelde regels, is SIBELGA van mening dat het de voorkeur verdient om de logica om te keren en te oordelen dat
 - de algemene regel is dat de saldi worden aangezuiverd op basis van overleg tussen BRUGEL en SIBELGA,
 - maar dat als er geen overeenstemming wordt bereikt, de aanzuivering volgens de in 13.3 beschreven methode van toepassing is.

4.10.3.2 BRUGEL

Rekening houdend met het feit dat het enkel aan BRUGEL is om de beslissing te nemen over de toewijzing van de tariefsaldi, kan BRUGEL echter aanvaarden dat dit gebeurt na overleg met SIBELGA, en dat bij gebreke daaraan de regel van de methodologieën van toepassing is.

4.10.3.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.10.4 Bepaling van de RSt-term

4.10.4.1 SIBELGA

- $RS_{t, \text{post}}(N)$ wordt gedefinieerd als het bedrag van het reguleringsfonds zonder het saldo dat is toegewezen aan de toegestane inkomsten van het jaar t , berekend in $t-1$.
 - De term 'saldo' is hier niet gedefinieerd en moet worden verduidelijkt.
 - De index N heeft geen nut in deze formule.

4.10.4.2 BRUGEL

Het saldo verwijst naar het deel van de reguleringsfondsen waarvoor geen kwijting moet worden verleend, in overeenstemming met punt 13 van de methodologie.

De N-term is nodig voor een algemene toepassing van de formule, van tariefperiode tot tariefperiode.

4.10.4.3 CONCLUSIE

De methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.

4.11 Vastlegging van de tarieven voor herfacturering van de elektriciteitstransmissiekosten

4.11.1 SIBELGA

- SIBELGA begrijpt de doelstelling van BRUGEL om de tarieven per kalenderjaar te laten gelden en om de tarieven sneller goed te keuren en te publiceren dan in de vorige tariefperiodes.
- Het voorstel van BRUGEL bestaat uit een berekening van het transmissietarief die rekening houdt met de wijzigingen van de tarieven van de transmissienetbeheerder, maar met een aanzienlijke vertraging. Het tarief zou namelijk het jaar voordien worden berekend (30 maart of 30 september, afhankelijk van het feit of SIBELGA al dan niet belangrijke wijzigingen van de TNB-tarieven tijdens het jaar noteert voor de berekening van het tarief van het volgende jaar). Dit voorstel houdt een risico in voor het liquiditeitsbeheer van SIBELGA, aangezien de schommelingen van de tarieven van Elia niet onmiddellijk zouden worden weerspiegeld in de tarieven van SIBELGA. Bovendien wordt afgeweken van artikel 9quinquies, 19°, van de Elektriciteitsordonnantie, dat voorziet in een automatisch mechanisme voor de aanpassing van het transmissietarief aan de stijging van de transmissiekosten voor elektriciteit door ELIA. Volgens de bepalingen van de ordonnantie heeft BRUGEL - als regulator - slechts een marginale rol, die erin bestaat de 'correctheid van de tarieven' zoals berekend door SIBELGA te controleren. In dit geval behoudt BRUGEL zich evenwel het recht voor om de toewijzing van de regulatoire saldi of de herziening van het tarief met betrekking tot de transmissie te aanvaarden of te weigeren. Daarmee overschrijdt BRUGEL de grenzen van haar bevoegdheden.
- Als BRUGEL wenst toe te staan dat zowel de leverancier als de Brusselse DNB over tarieven beschikken die per jaar van toepassing zijn, schatten we dat
 - het proces voor de herziening van dit tarief in overeenstemming moet worden gebracht met het proces voor toeslagen: d.w.z. het moet onderworpen worden aan een jaarlijkse actualisering (en niet aan een meerjarenbegroting en aanvullende begrotingen) die ter goedkeuring wordt voorgelegd op 31/10 (en niet op 30 maart of 30 september zoals aangegeven in §15.3); en
 - er moet voorzien worden in de mogelijkheid van herziening tijdens het jaar in geval van een aanzienlijke variatie van de tarieven van Elia (bv. meer dan 5%).

4.11.2 BRUGEL

Wat de planning betreft, is BRUGEL van mening dat het verzoek van SIBELGA gegrond is.

Hoewel het ontwerp van methodologie een praktische en realistische methode voorstelt die in overeenstemming is met het ODV-verslag, stemt BRUGEL ermee in om terug te keren naar

een methode die zeer dicht aanleunt bij de methode die sinds 2015 wordt gebruikt, namelijk een jaarlijkse update van de transmissietarieven.

In die optiek werd de methodologie aangepast op basis van de opmerkingen van SIBELGA.

Bovendien zal in de methodologie de mogelijkheid worden opgenomen om de transmissietarieven tijdens de periode te herzien in geval van een aanzienlijke afwijking als gevolg van omstandigheden die dit vereisen.

4.11.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.12 Vastlegging van de tarieven - Openbaardienstverplichtingen

4.12.1 SIBELGA

- Bij §16.1 werd het volgende gespecificeerd: *'De begroting voor 2025 is gebaseerd op de laatst bekende realiteit (2023), geïndexeerd op basis van de inflatievoorspelling voor 2024.'* Als de begroting voor 2025 gebaseerd is op het jaar 2023, moet de indexering logischerwijs voor twee jaar worden toegepast.

4.12.2 BRUGEL

Vanuit prudentieel oogpunt aanvaardt BRUGEL het verzoek van SIBELGA en zal het een plan opstellen om rekening te houden met twee jaar inflatie.

4.12.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.13 Procedure voor de indiening en goedkeuring van tariefvoorstellen

4.13.1 Algemeen

4.13.1.1 SIBELGA

- Met het oog op het nieuwe regulatoire kader dat BRUGEL voorstelt, willen we er zeker van zijn dat we bepaalde wijzigingen ten opzichte van het verleden goed hebben begrepen. Kan BRUGEL het volgende bevestigen?
 - *'BRUGEL keurt voor elk jaar van de reguleringsperiode het bedrag van de toegestane inkomsten goed op basis van een voorstel van de DNB'*: we begrijpen dat het dus niet nodig is om identieke tarieven ex ante te berekenen voor de 5 jaar van de tariefperiode. Deze zullen evolueren volgens de verwachte evolutie van de MTI (beïnvloed door inflatie, bijkomende kosten enz.) en door de volumes.
 - Vanaf 2025 zullen alle SIBELGA-tarieven elk jaar veranderen:
 - Het gridfee-tarief, volgens het ex ante berekende tarief en volgens de jaarlijkse aanzuivering van het tariefsaldo voor jaar N-2. SIBELGA stelt daarom voor om een specifiek (mogelijk negatief) tarief voor het regulatoire saldo te hebben om de herziening van de gridfee-tarieven tot dit tarief te beperken.

- De transmissie- en ODV-tarieven en de toeslagen, in overeenstemming met de geplande jaarlijkse herzieningen.

4.13.1.2 BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, bevestigt BRUGEL de interpretatie van SIBELGA. Identieke tarieven voor alle jaren zijn niet vereist.

Wat de creatie van een specifiek tarief voor de aanzuivering van de regulatoire saldi betreft, erkent BRUGEL dat dit de facturatie zou kunnen vereenvoudigen en zal BRUGEL de creatie ervan voorzien in deel 2 van de methodologie met betrekking tot het tariff design.

Wat de transmissietarieven, de ODV's en de toeslagen betreft, deze veranderen elk jaar.

4.13.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.13.2 Algemene voorleggingsprocedure en specifieke kenmerken voor de reguleringsperiode 2025-2029

4.13.2.1 SIBELGA

- In de procedure voor het vaststellen van de tariefmethodologie, die in mei 2022 werd ondertekend, werd overeengekomen dat op 1 maart 2024 een discussie zou plaatsvinden over de algemene aannames van het tariefvoorstel. Wij kunnen niet aanvaarden dat wij op deze datum verplicht zouden zijn om de elementen vermeld in punt 1 voor te leggen, d.w.z. *'een eerste raming van de maximaal toegestane inkomsten zonder bijkomende projecten, de voorziene niet-periodieke tarieven, het verwachte verbruik per categorie van afnemers enz.'*. Dit zou immers betekenen dat de termijn ruim voor de overeengekomen datum (26 mei 2024, die samenvalt met de 6 maanden na de publicatie van de tariefmethodologieën) wordt vervroegd, aangezien SIBELGA BRUGEL al 3 maanden extra heeft gegeven om deel 2 van de methodologie te publiceren, zonder de datum voor de indiening van het tariefvoorstel te verschuiven.
- In punt 5 wordt vermeld dat BRUGEL zich het recht geeft *'om eventuele richtlijnen ter aanvulling van de huidige methodologie op te stellen'*. Dit is duidelijk in strijd met richtsnoer 1 van artikel 9quinquies van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 10ter van de Gasordonnantie, die het beginsel van exhaustiviteit van de tariefmethodologieën vastleggen, evenals de beginselen van rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen, stabiliteit en regulatoire voorspelbaarheid.
- In hetzelfde punt 5 vermeldt BRUGEL *'business cases [...] gewijzigd om rekening te houden met de opmerkingen van BRUGEL'*. Er moet aan worden herinnerd dat SIBELGA zich er niet toe kan verbinden om haar business cases in verband met de bijkomende kosten vóór 26 mei 2024 in te voeren.

4.13.2.2 BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, wijst BRUGEL erop dat de door SIBELGA vermelde datum van 1 maart 2024 in het akkoord van mei 2022 voorkomt in een louter indicatief tijdschema.

De aan SIBELGA gevraagde informatie is geenszins bindend en laat BRUGEL enkel toe om de analyse van het tariefvoorstel voor te bereiden. Dit zijn slechts algemene veronderstellingen

die kunnen worden herzien en die geen deel uitmaken van het tariefvoorstel als zodanig. Het staat SIBELGA vrij om de berekening van de BAU MTI ex ante niet in deze veronderstellingen op te nemen.

Wat de elementen op basis van historische gegevens betreft, is BRUGEL van mening dat SIBELGA overdreven voorzichtig is met betrekking tot de voorstelling van een MTI die slechts indicatief zou zijn en het met name mogelijk zou maken om het goede begrip van de voorgestelde methode te beoordelen, met inbegrip van de beoogde kostenherformuleringen.

In een globale zoektocht naar een consensus, beperkt BRUGEL het verzoek met betrekking tot de niet-periodieke tarieven uitsluitend tot de ontwikkelingen die deze laatste betreffen.

Wat het tweede punt betreft, moet worden opgemerkt dat de publicatie van richtsnoeren met betrekking tot de methodologie niet alleen een gangbare praktijk is in Brussel (SIBELGA en BRUGEL hebben al richtsnoeren gebruikt tijdens de reguleringsperiode 2020-2024), maar ook al is toegepast in andere gewesten.

Zolang de mogelijkheid van richtsnoeren duidelijk wordt aangekondigd in de tariefmethodologie zelf, is voldaan aan de transparantievereiste van artikel 9^{quinquies}, 1°, van de 'Elektriciteitsordonnantie' en artikel 10^{ter}, 1°, van de 'Gasordonnantie'.

De exhaustiviteit van de tariefmethodologie is eveneens voldoende gegarandeerd. De richtlijnen die BRUGEL kan vaststellen na de goedkeuring van de tariefmethodologie hebben betrekking op specifieke situaties die door de tariefmethodologie zelf worden geregeld:

- Krachtens punt 6.2.3 (betreffende de bijkomende projecten) van het ontwerp van methodologie, zullen de richtsnoeren die door BRUGEL kunnen worden vastgelegd enkel tot doel hebben *'de elementen te specificeren die de DNB moet voorleggen om niet alleen de financiering van de bijkomende kosten aan te vragen, maar ook om elk buitenkans-effect voor de DNB verbonden aan dit mechanisme te vermijden'*. Deze richtsnoeren zullen moeten voldoen aan de criteria voor het bepalen van de bijkomende aard van de kosten die de DNB voor dit doel invoert en voor het berekenen van deze bijkomende kosten, zoals gespecificeerd in punt 7.2.2 van het ontwerp-tariefmethodologie, met dien verstande dat bijkomende kosten de exploitatie- en afschrijvingskosten omvatten die bovenop de beheersbare BAU kosten zouden komen. Deze bepaling doet dus geen afbreuk aan het beginsel van de onaantastbaarheid van de tariefmethodologie tijdens de regulatorische periode. Er wordt ook in gepreciseerd dat de goedkeuring van richtsnoeren slechts betrekking zou kunnen hebben op een zeer beperkt aantal gevallen. Dit mechanisme wordt gerechtvaardigd door de nieuwigheid van het mechanisme voor aanvullende projecten. Het is daarom in het belang van alle partijen om te voorzien in de mogelijkheid van aanpassingen of verduidelijkingen. Het ontwerp van tariefmethodologie voorziet overigens ook in overleg met de DNB. In elk geval moeten deze richtsnoeren worden aangenomen voordat de tariefvoorstellen worden ingediend, zodat SIBELGA over transparante en volledige informatie beschikt wanneer deze worden ingediend.
- Krachtens punt 15.3 (betreffende de herfacturering van de transmissiekosten) wordt bepaald dat de richtsnoeren die door BRUGEL kunnen worden vastgesteld, dat *'op uitdrukkelijk verzoek van de DNB'* zullen worden. De preciseringen die op deze manier verstrekt zullen worden, zullen daarom van belang zijn voor de DNB.

Wat het derde punt betreft, kan BRUGEL de wijziging van de aanpak van SIBELGA met betrekking tot de business case van de smart meter alleen maar betreuren, aangezien SIBELGA tijdens de voorbereidende fase meermaals heeft aangegeven dat ze een business case zou kunnen voorleggen voor 01/01/2024. BRUGEL herinnert eraan dat de invoering van slimme

meters ook het voorwerp uitmaakt van een roadmap waarover ook talrijke uitwisselingen met BRUGEL hebben plaatsgevonden.

Hoewel SIBELGA niet wettelijk verplicht is om BRUGEL een budgettaire evaluatie te bezorgen alvorens haar tariefvoorstel in te dienen, is BRUGEL van mening dat, gezien de aanzienlijke impact van een dergelijk project op de tarieven, een analyse van de impact van de uitrol van de slimme meters op de tarieven vooraf en los van het tariefvoorstel had moeten worden uitgevoerd.

Als BRUGEL zo weinig tijd krijgt om een standpunt in te nemen over een dergelijk project, bestaat het risico dat de validering van de gegevens en berekeningen die door SIBELGA worden voorgesteld, wordt bemoeilijkt.

4.13.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.13.3 Procedure voor het indienen van bijkomende beheersbare kosten aan het begin van de periode

4.13.3.1 SIBELGA

Geen opmerking (zie echter §8.2 en §7.2.2 voor de indiening van bijkomende beheersbare kosten tijdens de periode).

4.13.3.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar de verschillende punten in deze verslagen die handelen over het mechanisme van de bijkomende kosten.

4.13.4 Aanpassing van de tarieven

4.13.4.1 SIBELGA

- BRUGEL stelt het volgende: *'De DNB dient een nieuw voorstel in bij BRUGEL binnen de twee maanden na het vonnis van deze nietigverklaring of na ontvangst van de beslissing tot intrekking, per drager of met ontvangstbewijs en per e-mail. Dit nieuwe tariefvoorstel wordt opgesteld rekening houdend met de inhoud van het vonnis of arrest dat de nietigverklaring of opschorting uitspreekt.'* Als de beslissing van BRUGEL wordt vernietigd, moet SIBELGA dan in elk geval een nieuw tariefvoorstel indienen? Het is immers inderdaad denkbaar dat sommige rechterlijke beslissingen aanpassingen aan de tariefberekeningen vereisen (die door SIBELGA zouden moeten worden uitgevoerd voor een nieuwe goedkeuring door BRUGEL), maar dat andere enkel een nieuwe beslissing van BRUGEL vereisen zonder de invoering van een nieuw tariefvoorstel.

4.13.4.2 BRUGEL

De methodologie moet rekening houden met alle mogelijkheden en de tekst zal worden herzien om in dit geval geen nieuw tariefvoorstel op te leggen, maar de termijnen te verhogen als deze mogelijkheid wordt bevestigd.

4.13.4.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.14 Controle op de naleving van de evolutieregels voor de totale inkomsten en de tarieven

4.14.1 SIBELGA

- SIBELGA begrijpt dat BRUGEL een overzicht van de werkelijke kosten en een berekening van het verschil tussen deze kosten en het voorlopige budget (gecorrigeerd voor inflatie) in het modelverslag voor de controle ex post wil ontvangen. Wat de beheersbare kosten betreft, is SIBELGA echter van mening dat deze informatie niet relevant is voor BRUGEL. Voor zover 100% van het verschil tussen het voorlopige en het werkelijke budget ten goede komt aan of ten laste komt van SIBELGA, zal BRUGEL dit verschil niet langer moeten analyseren. Dit is in overeenstemming met het 'revenue cap'-principe.

4.14.2 BRUGEL

BRUGEL neemt nota van het verzoek van SIBELGA. Het verzoek om toegang te hebben tot de werkelijke ex post kosten zou BRUGEL in staat stellen om toegang te hebben tot de evolutie van de verschillende kostenposten om in detail te begrijpen hoe de netbeheerder de vooropgestelde cap heeft overtroffen of overschreden⁵². BRUGEL heeft niettemin begrip voor het verzoek van SIBELGA en zal, met het oog op de stroomlijning van de rapportering, geen gedetailleerde jaarlijkse rapportering achteraf vragen over de beheersbare kosten (met uitzondering van de IT-kosten en uitzonderlijk voor deze eerste periode).

Enmalig zal SIBELGA echter alle specifieke vragen van BRUGEL over bepaalde beheersbare kosten beantwoorden.

4.14.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.15 Procedures voor het beheer van ex post rapporten en bijgewerkte tariefvoorstellen

4.15.1 SIBELGA

- Bij punt 8 wordt het volgende aangegeven: '*Deze herzieningen mogen alleen betrekking hebben op de herberekening van latere tarieven op basis van de bijgewerkte MTI.*'. Over welke 'latere tarieven' gaat het hier?

4.15.2 BRUGEL

Het betreft een materiële fout.

4.15.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

⁵² Vooral in de context van een eerste periode in revenue cap

4.16 Rapporten en gegevens

4.16.1 SIBELGA

- Onze gedetailleerde opmerkingen over de specificaties van het rapporteringsmodel staan in de bijlage.
- We herhalen de opmerking in §18 over het gebrek aan consistentie tussen
 - het verzoek van BRUGEL om een gedetailleerd verslag over de beheersbare kosten die zijn gemaakt
 - en het algemene kader van de revenue cap (waarbij 100% van de verschillen in deze kosten voor rekening van de DNB zijn), waardoor BRUGEL in theorie niet meer verplicht is om de gemaakte kosten te controleren.
- Punt 16 lijkt ons een herhaling van het punt '*het/de verslag(en) of de notulen van het auditcomité voor het boekjaar*' dat al in punt 2 gepreciseerd werd.

4.16.2 BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, verwijst BRUGEL naar de gewijzigde versie van de bijlage met de specificaties van de rapporteringsmodellen.

Wat het tweede punt betreft, verwijst BRUGEL naar de verschillende beperkingen die zijn opgelegd aan de methodologie voor de vereiste rapportering.

Wat ten tweede het tweede punt betreft, heeft BRUGEL de coherentie van punt 20.2 van de methodologie verbeterd.

4.16.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.17 Organisatieprincipes van de activiteiten van de DNB

4.17.1 SIBELGA

- SIBELGA begrijpt de toevoeging van de bepalingen voorzien bij §22 aan de tariefmethodologie niet. In feite lijken ze geen verband te houden met wat nodig is, en voorzien is in de Ordonnanties, voor de vaststelling van tariefmethodologieën.

4.17.2 BRUGEL

De bepalingen die door deze opmerking worden beoogd, zijn identiek aan die in de methodologie 2020-2024. Deze elementen zijn niet strikt noodzakelijk voor de methodologie, maar BRUGEL wilde bepaalde elementaire regels specificeren in termen van transparantie en governance. Aangezien dit bijkomende elementen zijn die niet in strijd zijn met het wettelijke kader, handhaaft BRUGEL deze bepalingen in de methodologie.

4.17.3 CONCLUSIE

De methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.

4.18 Transversaliteit van de beslissingen

4.18.1 De ontwikkelingsplannen

4.18.1.1 Algemeen

4.18.1.1.1 SIBELGA

- SIBELGA is verbaasd over de aanwezigheid van een hoofdstuk met betrekking tot de ontwikkelingsplannen in de tariefmethodologie voor zover BRUGEL, tegen de logica in en tegen de wil van SIBELGA, verklaart dat ze zich niet baseert op het ontwikkelingsplan om de MTI vast te stellen. Volgens de bepalingen van BRUGEL (meer bepaald in punt 6) wordt de MTI immers berekend op basis van geïndexeerde referentie jaren voor de BAU en voor de rest op basis van 'bijkomende kosten'-dossiers. Wat heeft het dan voor zin om de inhoud van ontwikkelingsplannen te detailleren in de prijsmethodologie?

4.18.1.1.2 BRUGEL

Voor BRUGEL moet de DNB de samenhang garanderen tussen de elementen die worden doorgegeven in het kader van de toepassing van deze methodologie en de elementen die zijn opgenomen in de ontwikkelingsplannen. De preciseringen aangebracht in de methodologie zijn in overeenstemming met dit beginsel, dat al vele jaren in Brussel wordt toegepast, en met het wettelijk kader dat in punt 3.1 wordt beschreven.

Specifiek voor gas moet de classificatie van nieuwe investeringen in de RAB in overeenstemming zijn met wat zal worden voorzien in de contouren van het meerjarenontwikkelingsplan. Het leek BRUGEL dan ook belangrijk om deze bakens vast te leggen.

4.18.1.1.3 CONCLUSIE

De methodologie werd op dit punt niet gewijzigd.

4.18.1.2 IT-kosten

4.18.1.2.1 SIBELGA

- In zoverre BRUGEL, overeenkomstig de bepalingen van §7, aan SIBELGA een IT-kostenenveloppe toekent op basis van de referentie jaren 2018-2022 (met herformulering van de kosten in verband met het Smartrias-project), zonder enige bijkomende kosten toe te staan, begrijpen we niet echt het nut om de rapportering over het IT-kostenbudget (in het bijzonder de IT-roadmap met nog meer details) voort te zetten. Als de enveloppe op voorhand wordt vastgesteld, is er voor BRUGEL immers geen enkele reden om deze informatie te blijven opvragen, die geen enkel nut meer zal hebben voor het bepalen van de toegestane kosten. De gedetailleerdheid van de gevraagde informatie is volledig in tegenspraak met het door BRUGEL gewenste model (revenue cap met vaststelling ex ante van een traject). Het verzoek van BRUGEL is dus niet voldoende gemotiveerd en is des te onbegrijpelijker omdat aan SIBELGA wordt gevraagd om nog meer details over de IT-kosten te verstrekken dan in het verleden (100% van de projectbudgetten moet worden gedetailleerd, terwijl in het huidige kader slechts 85% moet worden verantwoord, ook de niet-projectgebonden IT-kosten zullen in detail worden beschreven enz.).

4.18.1.2.2 BRUGEL

BRUGEL verwijst naar punt 3.4.1 van dit document over IT-kosten.

Er moet worden opgemerkt dat er nog steeds een ex post IT-verslag gepland is.

4.18.1.2.3 CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.18.1.3 Specifiek voor elektriciteit

4.18.1.3.1 SIBELGA

- Met de beschrijving in de tariefmethodologie (in het bijzonder in hoofdstuk 7, 23 enz.) wordt het ingewikkeld om de weg te vinden in de elementen die moeten worden verstrekt:
 - in de dossiers van de bijkomende kosten (zoals ex ante bepaald voor de goedkeuring van de bijkomende kosten en zoals jaarlijks bepaald in een overzicht van de bijkomende kosten);
 - in de ontwikkelingsplannen (het ontwikkelingsplan dat beschikbaar zal zijn wanneer het tariefvoorstel 2025-2029 wordt opgesteld, en de ontwikkelingsplannen die voor elk jaar van de tariefperiode zullen worden opgesteld); en
 - in de stappenplannen voor de smart meters en het smart grid.
- Het lijkt ons gepast om te verduidelijken welke informatie waar moet worden verstrekt en het zou ook gepast zijn om de noodzaak van jaarlijkse informatie in een 'revenue cap'-regeling te verduidelijken.

4.18.1.3.2 BRUGEL

Wat het stappenplan voor slimme meters betreft, verwijst BRUGEL naar de ontwikkelingen in punt 4.4.1.

De roadmap voor het smart grid moet voldoen aan de eisen van de technisch reglement elektriciteit dat van kracht is tegen het 1^e kwartaal van 2024. In dit stadium van de procedure bepaalt het door SIBELGA ingediende ontwerp van artikel 2.26 van het voorstel voor een technisch reglement zodoende het volgende:

'§1. Vóór 1 juni 2024 zal de distributienetbeheerder een stappenplan voorstellen om zijn netwerk om te vormen tot een slim netwerk. Dit stappenplan wordt opgebouwd als een realistisch, doeltreffend actieplan binnen een tijdsbestek dat verenigbaar is met de uitdagingen waarmee het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar alle verwachting te maken zal krijgen.

BRUGEL stelt het kader van het stappenplan vast in overleg met de distributienetbeheerder. Dit kader omvat indicatoren voor het toezicht op de uitvoering van het stappenplan.

§2 De transformatie van het net in een slim net heeft als doel de activering van minstens de volgende minimale functionaliteiten mogelijk te maken:

- *de waarneembaarheid van het netwerk van de meter tot het netwerkcontrolecentrum (SCADA). De uitrol van observatiemiddelen mag opportunistisch en geleidelijk zijn, met oplossingen die zijn beproefd en getest door andere distributienetbeheerders die een voorlopersrol spelen op dit vlak;*

- de identificatie van links tussen toegangspunten en netwerkelementen om een beoordeling van de beschikbare capaciteit mogelijk te maken, om stromen te beheren en om acties die op afstand op een toegangspunt worden ondernomen te objectiveren;
- de mogelijkheid om controle- en besturingsoperaties op afstand uit te voeren om de netwerkbeheerder in staat te stellen de stromen dynamisch te beheren en alle operaties uit te voeren die hem toelaten om het vermogen dat ter beschikking wordt gesteld van de netwerkgebruikers te moduleren;
- de markt voorzien van voorspellende, objectieve en betrouwbare informatie over de toestand van het net en de capaciteit om de elektriciteitsstromen te beheren: de mate van detail en de frequentie van de communicatie van deze gegevens worden bepaald door de distributienetbeheerder na overleg met de markspelers.

§3 Het stappenplan wordt goedgekeurd door BRUGEL na een openbare raadpleging georganiseerd door de distributienetbeheerder. Dit stappenplan wordt elke vijf jaar bijgewerkt.'

In het bijzonder zal SIBELGA zich kunnen baseren op de ontwikkelingsplannen en stappenplannen voor de invoering van bijkomende kostendossiers, op voorwaarde dat het bijkomende karakter ten opzichte van de BAU duidelijk wordt aangetoond.

Bovendien kunnen de bijkomende kosten die SIBELGA overeenkomstig de ontwerpmethodologieën kan invoeren, wanneer ze bij de BAU kosten worden opgeteld, ertoe leiden dat SIBELGA een kostenniveau claimt dat vergelijkbaar is met het niveau dat in het MOP wordt voorgesteld.

4.18.1.4 Specifiek voor gas

4.18.1.4.1 SIBELGA

- Voor gas begrijpen we dat een afschrijvingsprognose vereist is volgens de bepalingen van §7.2.1.3. ('[...] SIBELGA zal bij de indiening van haar tariefvoorstel vragen om een toewijzing van de gasreguleringsfondsen ter compensatie van de verhoging van de toegestane inkomsten 2025-2029 die voortvloeien uit de stopzetting van de praktijk van overdracht van operationele kosten naar de vaste activa, verminderd met het buitenkanseffect op de BKBAUCAPEX₂₀₂₅' die overigens aangevuld zou moeten worden door het effect van de versnelde afschrijving van de nieuwe gasactiva). Deze bepaling vereist dat er rekening wordt gehouden met een gasontwikkelingsplan voor 2025-2029, zoals bekend toen het tariefvoorstel in mei 2024 werd ingediend.
- We begrijpen echter niet waarom het ontwikkelingsplan wordt gebruikt als basis voor deze prognose voor gas, terwijl een ander mechanisme, dat van de bijkomende kosten, wordt gebruikt voor elektriciteit. Wat zit er achter dit verschil in behandeling?
- Meermaals vermeldt BRUGEL de notie van 'risicodeling, gekoppeld aan gestrande activa, tussen de DNB en de DNB'. Met name
 - 'In feite lijkt de omvang van het risico door zowel de netgebruikers als de DNB te kunnen worden opgevangen als ze het risico delen.' (pagina 103);
 - 'Elke oplossing moet gericht zijn op een evenwichtige risicodeling tussen de DNB en de DNG's.' (pagina 103);
 - 'Voor BRUGEL moet er een evenwicht zijn tussen het risiconiveau dat wordt gedragen door de DNB en, via de tarieven, door de huidige of toekomstige DNG's.' (pagina 104).

SIBELGA verzet zich met klem tegen dit standpunt van BRUGEL. Wat de investeringen betreft waarvan de kosten door BRUGEL werden aanvaard (met name historische investeringen die

in het huidige RAB zitten of toekomstige investeringen die BRUGEL zou goedkeuren), is er geen reden waarom de DNB niet zou kunnen worden beschouwd als een garantie dat de kosten zullen worden gedekt. Het wettelijke kader bepaalt in feite dat de tarieven het mogelijk maken *'voor de distributienetbeheerder wiens efficiëntie rond het marktgemiddelde ligt, om de totaliteit van zijn kosten'* in te vorderen. Zodra de regulator de investeringskosten heeft goedgekeurd (via goedkeuring van een tariefvoorstel of ex post controle van de tarieven), is het essentieel dat de DNB het recht heeft om al zijn kosten te recupereren. Elke andere oplossing zou illegaal zijn.

- Meer bepaald wenst BRUGEL het mechanisme voor de behandeling van gestrande activa te beperken tot de investeringen die vanaf de volgende tarifaire periode worden gedaan. BRUGEL plant immers geen specifieke behandeling voor historische activa (vóór 2025). Het gevolg van het voorstel van BRUGEL is dat het risico verbonden aan gestrande gasactiva geïnvesteerd vóór 2025 volledig zal worden gedragen door de DNB. BRUGEL rechtvaardigt dit door aan te geven: *'voor historische investeringen was het risico niet bekend op het moment dat ze werden gedaan'*. Dit risico vloeit namelijk voort uit de nieuwe beleidsdoelstellingen van Brussel om tegen 2050 af te stappen van aardgas, waarop niet noodzakelijk werd geanticipeerd toen de investeringsbeslissingen werden genomen voor de historische activa. Het risico dat historische activa gestrand raken, vloeit dus voort uit een wijziging van het overheidsbeleid die de DNB op geen enkele manier kan beheersen: het lijkt ons immers ongepast dat de DNB de kosten moet dragen die verbonden zijn aan de veroudering van historische investeringen (ongeacht de mogelijkheid om het net om te vormen voor nieuwe doeleinden). Volgens de bepalingen in het ontwerp van tariefmethodologie van BRUGEL zou het niet-afgeschreven bedrag van de gestrande (d.w.z. niet aan andere gebruiksdoeleinden aangepaste) activa in 2050 volledig worden gedragen door de DNB, die ze niet meer zou kunnen recupereren na de aardgasuitstap: we begrijpen niet hoe deze activa niet zouden moeten genieten van de garantie van kostendekking, wat nochtans het principe is in de Brusselse regelgeving. In feite is het juist door een verandering in het overheidsbeleid dat dit risico, dat voorheen onbekend was, plotseling is opgedoken: omdat het niet bekend was, werd het tijdens eerdere tariefperiodes niet vergoed. Dit risico moet nu worden gecompenseerd door de regulator.

BRUGEL lijkt echter van mening te zijn dat het risico in verband met gestrande activa al werd gedekt door de vergoeding van de historische activa via de billijke marge: BRUGEL verantwoordt echter niet hoe deze vergoeding een risico van de veroudering van de activa van de DNB dekte dat verder gaat dan het industriële risico, met name het risico in verband met een wijziging van het overheidsbeleid waardoor een deel van het distributienet tegen een bepaalde datum (in dit geval 2050) verouderd zou zijn.

De gedifferentieerde behandeling door BRUGEL van investeringen van vóór 2025 in vergelijking met latere investeringen is des te verrassender omdat de interventies van bepaalde andere regulatoren om het risico verbonden aan gestrande activa aan te pakken, van toepassing waren op een breder gamma van activa dan enkel nieuwe investeringen. De Nederlandse regulator heeft bijvoorbeeld een versnelde afschrijving ingevoerd op de volledige RAB van distributienetbeheerders, terwijl de CREG de levensduur van leidingen waarin na 2000 werd geïnvesteerd (en van nieuwe installaties) heeft verkort, zodat hun aanschaffingswaarde in 2050 nul zal zijn.

- Bovendien vinden wij het belangrijk dat BRUGEL erop wijst dat de maatregelen die in dit stadium gepland zijn om de onzekerheden in verband met het gebruik van aardgas op lange termijn op te vangen, nog niet de eventuele kosten van de ontmanteling van de bestaande infrastructuur omvatten. In de toekomst kunnen dit bedragen zijn die moeilijk te dekken zullen blijken.

4.18.1.4.2 BRUGEL

Hoewel er slechts één operator is voor deze twee netwerken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zijn het over het algemeen afzonderlijke stromen, met afzonderlijke beroepen. De energietransitie, met de elektrificatie van het gebruik en de aangekondigde gasuitstap, creëert duidelijk verschillende situaties voor de twee netwerken, waarbij zowel de gedistribueerde volumes als de investeringsvereisten toenemen voor het elektriciteitsnetwerk, terwijl beide afnemen voor het gasnetwerk. Deze verschillen rechtvaardigen een verschillende regulatoire behandeling om rekening te houden met de specifieke uitdagingen waarmee elk netwerk wordt geconfronteerd.

Bij wijze van voorbeeld herinnert BRUGEL in het bijzonder aan de redenering in punt 3.1 van de motiveringen met betrekking tot de vergoeding van de DNB, waarin de mogelijkheid van een gedifferentieerde Beta voor elektriciteit en gas wordt besproken (vermindering van het risico op een neerwaartse impact op de vergoeding van de DNB).

Voor gas leidt de combinatie van de door SIBELGA geplande voortdurende vermindering van de afschrijvingen tot 2050, samen met de vermindering van de RAB voor gas enerzijds en de berekeningsmethode van de *BKBAUCAPEX*₂₀₂₅ anderzijds, logischerwijs en mechanischerwijs tot een netto buitenkansseffect, wat leidt tot een overschatting van de toegestane inkomsten.

Dit buitenkansseffect werd besproken met SIBELGA en bevestigd door de DNB tijdens de voorbereidende werkzaamheden⁵³. In overeenstemming met de strategische doelstellingen van BRUGEL is het aan BRUGEL om te voorzien in een mechanisme dat gericht is op het recupereren van dit buitenkansseffect om:

- De billijkste tarieven te garanderen voor de Brusselaars;
- Ervoor te zorgen dat de tarieven alleen de efficiënte kosten dekken;
- SIBELGA aan te moedigen om efficiënter te werken

Wat het derde en vierde punt betreft, heeft SIBELGA het wettelijk kader verkeerd geïnterpreteerd wanneer zij schrijft dat het wettelijk kader, dat bepaalt dat *'de tarieven het mogelijk maken voor de distributienetbeheerder wiens efficiëntie rond het marktgemiddelde ligt, om de totaliteit van zijn kosten in te vorderen'*, een garantie vormt. Voor het overige verwijst BRUGEL naar punt 3.1.

Daarnaast wenst BRUGEL te benadrukken dat een garantie alle risico's van de investeringen van SIBELGA zou wegnemen en de noodzaak van een risicopremie, die nochtans aan SIBELGA werd betaald, tot nul zou herleiden.

BRUGEL wijst erop dat de methodologie 2025-2029 innoverend is in die zin dat ze al een specifieke aanpak voorziet voor nieuwe investeringen (vanaf 2025) en, in afwachting van een gedragslijn op Europees niveau (ACER enz.), in deze methodologie geen standpunt inneemt over het in aanmerking nemen van de kosten verbonden aan vroegere investeringen.

BRUGEL moet aan SIBELGA uitleggen dat de recupereerbaarheid van de kosten betrekking heeft op hun opname in de tarieven. BRUGEL betwist de aan SIBELGA aangeboden mogelijkheid niet om de afschrijvingskosten verbonden aan deze investeringen van vóór 2020 te blijven doorrekenen in de tarieven op dezelfde manier als in de vorige periodes, namelijk

⁵³ Zie notulen van de vergadering van 25 april 2023.

volgens de tarieven die eerder werden toegepast en op dezelfde manier als in de vorige periodes.

Er moet verder ook aan worden herinnerd dat SIBELGA in de methodologieën van vóór 2025 de mogelijkheid had om versnelde afschrijvingen te vragen (met een tariefverhoging) en dat deze optie niet door SIBELGA werd gebruikt voor gasactiva.

Het lijkt er bovendien op dat SIBELGA een eenzijdige verdeling van de risico's en voordelen tussen de DNG's en de DNB eist: de risico's voor de DNG's en de voordelen voor de DNB. SIBELGA is namelijk van plan om de distributietarieven te verhogen om het risico voor 100% door te rekenen aan haar klanten en tegelijkertijd haar eigen risico af te wentelen. Deze visie, die oneerlijk is tegenover de Brusselaars, is onaanvaardbaar: de evenwichtige verdeling van de risico's die Haulogy biedt, is een goede reguleringsoplossing.

De Haulogy-studie benadrukt de noodzaak van een evenwichtige oplossing voor dit probleem (zie pagina 31-32 van het Haulogy⁵⁴-rapport). Deze analyse werd trouwens niet betwist door SIBELGA toen zij haar opmerkingen indiende over het ontwerp van eindverslag van Haulogy. Voorts heeft SIBELGA niet gereageerd op de openbare raadpleging over dit verslag.

Met betrekking tot de investeringen voor 2020-2024 verwijst BRUGEL naar pagina 46 e.v. van het rapport van Haulogy. In het bijzonder moet worden opgemerkt dat een afzonderlijke behandeling wordt overwogen voor investeringen voor 2020-2024 in het geval van een bewezen en gerechtvaardigde noodzaak, indien er stranding wordt waargenomen, wat niet het geval is.

Met betrekking tot de behandeling van de investeringen van vóór 2020 verwijst BRUGEL naar pagina 48 e.v. van het rapport van Haulogy. Er wordt met name aan herinnerd dat de situatie van het gasdistributienetwerk vóór 2020 in veel opzichten zal verschillen van de huidige situatie, vooral wat betreft het bereiken van de doelstellingen voor het koolstofarm maken van de economie die door de verschillende overheidsniveaus zijn aangenomen. BRUGEL is van mening dat het strandingsrisico dat verbonden is aan de destijds genomen investeringsbeslissingen, net als de andere risico's, wordt gedekt door de risicopremie die deze investeringen vergoedde en nog steeds vergoedt.

Wat het vijfde en laatste punt betreft, verbaast BRUGEL zich erover dat hier de kwestie van de ontmanteling wordt aangekaart, die SIBELGA in geen enkel voorbereidend werk met betrekking tot de methodologie 2025-2029 heeft aangehaald. In dit stadium plant BRUGEL geen specifieke aanpak om deze kosten aan te pakken.

4.18.1.4.3 CONCLUSIE

De methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.

4.19 Regulatorie saldi

SIBELGA

- SIBELGA stelt momenteel geen niet-gereguleerde balans op omdat de niet-gereguleerde activiteiten momenteel te beperkt zijn om dit extra werk te rechtvaardigen, maar sluit de kosten en inkomsten met betrekking tot niet-gereguleerde activiteiten duidelijk uit in de rapporteringsmodellen. Wij geloven dat het de voorkeur verdient om op deze manier door te

⁵⁴ <https://www.brugel.brussels/publication/document/studies/2023/nl/Studie-44-Haulogy-stranded-assets-gas.pdf>

gaan, om de rapportage- en informatiesystemen niet te zwaar te belasten voor een extreem lage toegevoegde waarde. Wij vinden dit voorstel daarom onevenredig. SIBELGA vraagt dan ook om de zin 'Deze interne boekhouding bevat een balans en een resultatenrekening voor elke activiteit, die overeenkomen met de grootboekrekeningen.' te schrappen. Het spreekt voor zich dat als niet-gereguleerde activiteiten op een dag een significante impact zouden hebben op de rekeningen, dit werk zou worden uitgevoerd.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt dit verzoek om de operationele impact van deze formulering te beperken.

CONCLUSIE

Het ontwerp van methodologie werd in die zin uitgewerkt.

SIBELGA

Bij het lezen van de volgende zin '*Als de totale inkomsten berekend worden voor een groep van ondernemingen, wordt de geconsolideerde jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het boekhoudkundige referentiekader dat in België van toepassing is voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van ondernemingen.*' hebben we de indruk dat BRUGEL wil dat SIBELGA voor een geconsolideerde jaarrekening BNO-SIBELGA zorgt. We berekenen momenteel het totale inkomen voor beide bedrijven, maar we hebben nog geen officiële geconsolideerde jaarrekening op dit niveau opgesteld. De consolidatie van de rekeningen lijkt ons niet noodzakelijk voor BRUGEL en zou een extra kost met zich meebrengen die ons niet te verantwoorden lijkt. De term 'geconsolideerd' moet daarom worden vervangen door 'totaal' om verwarring te voorkomen.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt de nuance en zal de methodologie aanpassen om andere interpretaties te vermijden.

CONCLUSIE

Het ontwerp van methodologie werd in die zin uitgewerkt.

SIBELGA

Kan in de zin '*De DNB houdt een analytische boekhouding bij om een direct verband te kunnen leggen tussen de lasten en opbrengsten per kostenobject en per klantengroep.*' gespecificeerd worden wat er begrepen wordt onder 'kostenobject'? Wordt er van SIBELGA een evolutie verwacht ten opzichte van de huidige situatie?

BRUGEL

Met kostenobjecten bedoelt BRUGEL de nomenclatuur van lopende kosten. Er worden geen evolutie verwacht ten opzichte van de bestaande situatie.

CONCLUSIE

Deze opmerking vraagt niet om een wijziging van de methodologie.

SIBELGA

- De volgende zin: *'Bij het berekenen van de ex post tariefsaldi moet de DNB dezelfde kostenevaluatie- en activeringsregels toepassen als die welke ex ante werden toegepast in de tariefvoorstellen'* zou aangevuld kunnen worden met *'Behoudens akkoord van BRUGEL'*. Het is immers niet onmogelijk dat sommige regels tussen nu en 2029 zullen veranderen.
- Er wordt gepreciseerd *'BRUGEL kan de commissaris van de netbeheerder vragen om een controleopdracht uit te voeren [...]'*. Deze bepaling moet worden gewijzigd, want
 - BRUGEL kan zich niet rechtstreeks tot de commissaris van SIBELGA richten. BRUGEL moet contact opnemen met SIBELGA die het verzoek kan doorsturen naar de commissaris.
 - Deze bepaling zou ons in moeilijkheden kunnen brengen wat betreft de naleving van de regels voor overheidsopdrachten. SIBELGA is immers verplicht om haar leveranciers te laten concurreren en de verzoeken van BRUGEL zouden verder kunnen gaan dan het kader dat al in de basisopdrachten van de Commissaris is opgenomen.
 - Hoe wordt er rekening gehouden met de kosten van deze extra taken? Het risico dat dit soort rapporten zich kunnen vermenigvuldigen, creëert een niet te verwaarlozen risico op extra lasten en extra werk.
 - Om de onafhankelijkheid van auditors te garanderen, leggen de wet en de IRE-normen strenge beperkingen op aan de externe opdrachten die een auditor mag uitvoeren naast de wettelijke controle van de rekeningen. SIBELGA zou zich zeer snel in de onmogelijkheid kunnen bevinden om BRUGEL de gevraagde verslagen te bezorgen (artikelen 183 en volgende van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2011 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen).

BRUGEL

Wat het eerste punt betreft, begrijpt BRUGEL dat de regels op lange termijn niet volledig in steen kunnen worden gebeiteld en opent ze de mogelijkheid voor SIBELGA om een uitzondering te vragen op basis van een gemotiveerd verzoek. Het is echter aan BRUGEL om deze wijziging te valideren.

Wat het tweede punt betreft, herinnert BRUGEL eraan dat de door SIBELGA vermelde passage betrekking heeft op het uitvoeren van een controleopdracht *'enerzijds met betrekking tot de investeringen en de buitendienststellingen en anderzijds met betrekking tot de verdeelsleutels die de netbeheerder toepast voor de verdeling van zijn lasten en opbrengsten en balansposten tussen de gereguleerde en de niet-gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder.'*

De mogelijke verzoeken zijn dus beperkt tot elementen waaraan SIBELGA in elk geval al moet voldoen en die door de auditor gevalideerd moeten worden. Volgens BRUGEL zijn er dus geen bijkomende kosten verbonden aan deze activiteiten, aangezien ze al regelmatig zouden moeten worden uitgevoerd in het kader van de wettelijke opdracht.

BRUGEL erkent echter dat de regulator geen verzoeken rechtstreeks aan de commissaris moet formuleren.

CONCLUSIE

De methodologie werd in die zin aangepast.

4.20 Beoordeling van de redelijkheid van de toegestane inkomsten

4.20.1 SIBELGA

- Om in aanmerking te worden genomen bij de berekening van de toegestane inkomsten van de DNB, moeten de kosten voldoen aan 6 cumulatieve criteria van redelijkheid, zowel wat hun grondslag als hun bedrag betreft.

In dit verband zijn een aantal algemene opmerkingen op hun plaats:

- In het kader van het door BRUGEL gewenste mechanisme van de tariefmethodologie 2025-2029 zal het grootste deel van de kosten (BAU beheersbare kosten) gebaseerd zijn op in het verleden gemaakte kosten (2018-2022 voor OPEX en 2024 voor afschrijvingen). BRUGEL geeft aan dat er a priori slechts een beperkt aantal herformuleringen zou zijn (zie §7.8). De criteria voor de redelijkheid van de kosten zullen daarom niet van toepassing zijn op deze beheersbare BAU kosten.
 - Ook paragrafen zoals 'BRUGEL zal de variaties ten opzichte van de historische kostprijs beoordelen, zowel wat de globale kostprijs van een activiteit als de onderliggende eenheidskosten betreft' lijken niet in overeenstemming te zijn met het door BRUGEL gewenste algemene mechanisme. Op grond van de beginselen van rechtszekerheid en voorspelbaarheid en stabiliteit van de regelgeving kunnen onbeheersbare kosten die ex ante redelijk worden geacht, ex post niet als onredelijk worden beschouwd. De woorden 'ex post' moeten daarom worden geschrapt uit het eerste streepje van artikel 26, §2 (op bladzijde 106 van het ontwerp voor de tariefmethoden 2025-2029). Dezelfde opmerking gaat ook op bij de vastlegging van de historische kostenbasis van toekomstige tariefmethodologieën.
 - Het cumulatieve karakter van de criteria levert een probleem op: het lijkt onmogelijk om tegelijkertijd aan alle criteria te voldoen, aangezien de interpretatie van bepaalde criteria onverenigbaar of zelfs tegenstrijdig kan blijken.
 - Deze criteria zijn niet voldoende duidelijk en onderbouwd om SIBELGA in staat te stellen met voldoende zekerheid te voorzien of een bepaalde kost al dan niet als redelijk zal worden beschouwd door BRUGEL, wat in strijd is met de artikelen 9quinquies van de Elektriciteitsordonnantie en 10ter van de Gasordonnantie.
 - BRUGEL keert de bewijslast om door van de DNB te eisen dat hij de redelijkheid aantoont van de elementen die worden gebruikt voor de berekening van de toegestane inkomsten, met betrekking tot de zes hierboven vermelde criteria. Deze omkering is onaanvaardbaar en in strijd met het gemene recht en de materiële motiveringsplicht van bestuursorganen.
 - Tot slot is de manoeuvreerruimte van de regulator niet louter discretionair; ze wordt onder meer beperkt door de beginselen van redelijkheid en evenredigheid.
- Met betrekking tot de verschillende criteria en hun interpretatieregels die door BRUGEL zijn vastgesteld, wordt verwezen naar bijlage 8 (Linklaters-nota) voor hun overeenstemming met het recht en de algemene beginselen.
 - Voor het overige wil SIBELGA de volgende opmerkingen maken:

- BRUGEL is de volgende mening toegedaan: '*Uitgaven voor zuiver altruïstische sponsoring (cultureel, sociaal, humanitair en maatschappelijk), waarvoor de netbeheerder geen onmiddellijke tegenprestatie vraagt maar die uitsluitend bedoeld is om zijn reputatie en imago te verbeteren, worden volledig onnodig geacht voor het beheer van het netwerk.*' Wij betwisten dit punt. De verbetering van de reputatie en het imago van SIBELGA zijn namelijk essentieel voor de duurzaamheid van haar activiteit. Vooral voor aanwervingsdoeleinden concurreert SIBELGA duidelijk met alle andere werkgevers en is het essentieel dat kandidaten SIBELGA zien als een aantrekkelijke potentiële werkgever. In het kader van de sociale en milieuverantwoordelijkheid van de onderneming, die bijdraagt tot de waarde en de reputatie van SIBELGA op de financiële markt, kunnen dit soort uitgaven ook gerechtvaardigd zijn.
- Volgens het derde redelijkheids criterium moeten de kosten gerechtvaardigd zijn uit het oogpunt van de belangen van DNG's of het algemeen belang. DNG's zijn geïnteresseerd in meer dan alleen een verlaging van de tarieven op de korte termijn. Het is namelijk ook in het belang van DNG's - en het grote publiek - om te kunnen profiteren van betrouwbare, ontwikkelde en veilige netwerken. Hiertoe moet SIBELGA voldoende investeren in de netwerken. Het belang van de DNG's - en het algemeen belang - kan dus niet uitsluitend worden geïnterpreteerd als een verlaging van de distributietarieven tegen elke prijs.
- BRUGEL geeft aan dat de keuze van de DNB tussen verschillende geldige manieren om een verrichting uit te voeren of kosten te boeken, voor de manier die niet de meest voordelige is voor de DNB, als onredelijk beschouwd kan worden. Volgens SIBELGA moet dit criterium het alleen mogelijk maken om het deel van de kosten te verwerpen dat hoger ligt dan de kosten die de DNB had moeten dragen of op een andere manier had moeten boeken indien hij de verrichting had uitgevoerd of de kosten had geboekt op de voor hem voordeligste manier.

4.20.2 BRUGEL

Volgens artikel 9^{quinquies}, 5°, van de elektriciteitsordonnantie en artikel 10^{ter}, 5°, van de gasordonnantie moet de tariefmethodologie niet-discriminerende en transparante criteria bevatten voor het verwerpen van kosten bij de berekening van de toegestane inkomsten. Punt 26 van het ontwerp van tariefmethodologie voldoet aan deze eis. Het beschrijft op voldoende duidelijke en nauwkeurige wijze de criteria voor de beoordeling van de redelijkheid van een kost, evenals de interpretatieregels die BRUGEL in de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheid wil volgen voor de toepassing van elk van deze criteria op de concrete omstandigheden die haar zullen worden voorgelegd. Bovendien zou het overdreven en zelfs contraproductief zijn om in de methodologie meer gedetailleerde criteria op te nemen die gebaseerd zijn op de specifieke aard van elke kostencategorie en de bijzondere omstandigheden die het bedrag kunnen beïnvloeden.

In antwoord op de algemene opmerkingen van SIBELGA preciseert BRUGEL het volgende.

Begrote niet-beheersbare kosten die *ex ante* als redelijk worden beschouwd, zijn *ex post* eveneens redelijk, mits de overeenkomstige werkelijke kosten van dezelfde aard en omvang zijn. Als de aard of de omvang van de werkelijke kosten afwijkt van de gebudgetteerde kosten, kan BRUGEL deze *ex post* als onredelijk beschouwen en verwerpen. SIBELGA preciseert niet op welke manier de vermelding in de tariefmethodologie, d.w.z. vóór de regulatoire periode in kwestie, van de mogelijkheid van een dergelijke verwerping op zich in strijd zou zijn met de beginselen van rechtszekerheid, voorspelbaarheid en regulatoire stabiliteit. BRUGEL bevestigt echter dat een beheersbare kost die *ex ante* als redelijk wordt beschouwd, *ex post* niet kan worden verworpen.

BRUGEL begrijpt niet waarom de cumulatieve toepassing van deze criteria principieel onmogelijk zou zijn. SIBELGA geeft geen concrete voorbeelden. BRUGEL handhaaft dus deze beginselvereiste. Indien echter blijkt dat in de specifieke omstandigheden van een onderzochte kost de cumulatieve toepassing van deze criteria een probleem oplevert, zal het aan SIBELGA zijn om dit toe te lichten en de redelijkheid van de kost te rechtvaardigen ten opzichte van de meerderheid van de criteria, waarbij voorrang wordt gegeven aan het door het Hof van Cassatie erkende centrale criterium van het belang van de netgebruikers.

Met betrekking tot de omkering van de bewijslast die SIBELGA aanvoert, wijst BRUGEL erop dat een gelijkaardig mechanisme bestaat in de tariefmethodologie 2020-2024, die geen enkel probleem heeft opgeleverd voor SIBELGA, noch met betrekking tot het principe, noch met betrekking tot de uitvoering ervan. BRUGEL preciseert echter dat SIBELGA niet systematisch al haar kosten moet verantwoorden in het licht van deze zes criteria. Zoals vermeld in het ontwerp van tariefmethodologie, is het enkel op vraag van BRUGEL, tijdens specifieke controles of gerichte audits, dat SIBELGA kan worden gevraagd om gedetailleerde uitleg te geven op dit gebied, gezien de asymmetrie van informatie tussen de DNB en de regulator. Indien BRUGEL ondanks deze uitleg van mening is dat de betrokken kost niet beantwoordt aan de criteria van redelijkheid, is het aan BRUGEL om de redenen te geven, zodat de bewijslast *in fine* bij BRUGEL blijft liggen.

Wat de omvang van de discretionaire bevoegdheid van BRUGEL en het evenredigheidsbeginsel betreft, verwijzen we naar wat hierboven staat.

BRUGEL voegt voor elk van de criteria het volgende toe.

Voor het eerste criterium:

- punten a) en b): het is mogelijk dat DNB's moeten voldoen aan technische normen die verder gaan dan de wettelijke normen om in overeenstemming te zijn met de regels van goed vakmanschap op het gebied van elektriciteits- en gasdistributie; de tariefmethodologie werd aangepast om dit te weerspiegelen (schrapping van punt b) en invoeging van een verwijzing in punt a) naar technische normen die zijn afgeleid van de regels van goed vakmanschap);
- punt c): deze regel verbiedt SIBELGA niet om verder te gaan dan de naleving van de openbaardienstverplichtingen, maar vereist voorafgaande toestemming om dit te doen; anders worden de kosten als onredelijk beschouwd. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm;
- punt d): deze regel verbiedt SIBELGA niet om te anticiperen op de tenuitvoerlegging van een norm die is goedgekeurd maar nog niet van kracht is, noch om een beheer als goede huisvader te voeren; hij verzoekt SIBELGA alleen om voldoende te rechtvaardigen waarom het nodig is om kosten te maken om te anticiperen op de tenuitvoerlegging van een toekomstige norm; als een dergelijke rechtvaardiging ontbreekt, zullen de kosten in kwestie als onredelijk worden beschouwd. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm;
- punt e): deze regel verbiedt SIBELGA niet om overeenkomsten binnen verenigingen te ondertekenen, maar beschermt BRUGEL tegen de verplichting om alle financiële gevolgen te dragen. Hij nodigt SIBELGA alleen uit om voldoende te rechtvaardigen waarom het nodig is om alle kosten te dragen die uit een dergelijke overeenkomst voortvloeien. bij gebrek aan een dergelijke rechtvaardiging zouden de kosten in kwestie als onredelijk kunnen worden beschouwd. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm.
- punt f): sponsorkosten kunnen, mits redelijk en gerechtvaardigd, worden beschouwd als beheersbare kosten; de tariefmethodologie wordt dienovereenkomstig aangepast;

- punt g): deze regel verbiedt SIBELGA om kosten verbonden aan niet-gereguleerde activiteiten te financieren via de distributietarieven, wat niet betwistbaar is; het gebruik van het rooster voorgesteld door CEER en overgenomen in het ontwerp van tariefmethodologie is een nuttig en pedagogisch instrument, dat het principe niet wijzigt. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm.

Het tweede criterium stelt dat de kostenelementen die zijn opgenomen in de toegestane inkomsten in overeenstemming moeten zijn met de tariefmethodologie als geheel. Dit criterium staat op zichzelf en behoeft geen verdere toelichting. De voorbeelden in het ontwerp van methodologie zijn louter illustratief. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm.

Het derde criterium moet SIBELGA aanmoedigen om, wanneer ze moet bepalen op welke manier ze een wettelijke verplichting zal nakomen en het algemeen belang zal nastreven, de weg te kiezen die het meest overeenstemt met de belangen van de DNG's in hun geheel. Het Hof van Cassatie herhaalde onlangs de centrale rol die het belang van DNG's speelt bij het profiteren van de oprichting van betrouwbare, efficiënte en consumentgerichte distributienetwerken die de levering van elektriciteit en gas tegen de laagste prijs mogelijk maken. SIBELGA moet er dus in alle omstandigheden voor zorgen dat ze haar wettelijke verplichtingen nakomt op de meest voordelige manier voor de DNG's in termen van kosten en dat ze nagaat of de oplossingen waarvoor ze kiest economisch verantwoord zijn voor de DNG's in vergelijking met geldige alternatieven. Ze moet kunnen verantwoorden dat de kostenelementen volledig noodzakelijk zijn voor de netgebruikers. Als ze kiest tussen verschillende geldige manieren om een verrichting uit te voeren, op een manier die niet de meest voordelige is voor de DNG, wordt het deel van de kosten dat hoger is dan de kosten van de verrichting die op de meest voordelige manier voor de DNG uitgevoerd zou zijn, afgewezen.

Meer specifiek:

- punt a): deze regel biedt geen echte toegevoegde waarde, met name in vergelijking met punt f) hieronder of de punten c) en e) van het vierde criterium, die nauwkeuriger zijn. De tariefmethodologie is dienovereenkomstig aangepast;
- punt b): deze regel neemt een aanbeveling over van het Marktenhof (2019/AR/1833); de overtuigingskracht waarnaar daarin wordt verwezen, zal in eerste instantie door BRUGEL worden beoordeeld; ter illustratie van dit criterium wordt verwezen naar de feiten die aanleiding hebben gegeven tot dit arrest;
- punt c): deze regel is gerechtvaardigd; indien SIBELGA in het ongelijk wordt gesteld, betekent dit dat het door haar ingestelde beroep niet-ontvankelijk of ongegrond was; de DNG's hoeven deze last niet te dragen; dit doet echter geen afbreuk aan het recht van SIBELGA om zich tot de rechter te wenden;
- punt d): deze regel is bedoeld om te voorkomen dat de DNB de voorkeur geeft aan de manier die zijn winst of aandeelhoudersdividenden verhoogt ten nadele van de DNG's, als er verschillende manieren zijn om deze taken uit te voeren of de onderneming te beheren; het woord 'uitsluitend' moet echter uit de bepaling worden geschrapt om elke dubbelzinnigheid weg te nemen die zou kunnen bestaan over het feit dat deze kosten ook worden gebruikt om de onderneming van de DNB te beheren of zijn taken uit te voeren. Dit punt is een illustratie van punt f) hieronder. De tariefmethodologie is dienovereenkomstig aangepast;
- punt e): deze regel behoeft geen verdere toelichting. BRUGEL handhaaft deze bijgevolg in zijn huidige vorm;
- punt f): deze regel moet worden aangepast om het concept van de voordeligste verrichting voor de DNG te vervangen door het concept van de minst belastende verrichting voor de DNG, wat duidelijker is, en om te specificeren dat alleen het deel van de kosten dat hoger is dan het niveau van de kosten van de verrichting die op de

minst belastende wijze voor de DNG's is uitgevoerd, zal worden afgewezen. De tariefmethodologie is dienovereenkomstig aangepast;

- punt g): deze regel moet worden aangepast om te specificeren dat alleen het deel van de kosten dat hoger is dan het niveau van de kosten van de verrichting die op de minst belastende wijze voor de DNG's is uitgevoerd, zal worden afgewezen. De tariefmethodologie is dienovereenkomstig aangepast.

Wat betreft het vierde criterium:

- punten a) en b): deze regels maken het mogelijk om te voorkomen dat SIBELGA kosten doorrekent aan de DNG's die redelijkerwijs konden worden voorzien en vermeden; er is geen tegenspraak met de regel van het eerste criterium, punt d), aangezien deze laatste anticipatie met rechtvaardiging toestaat. BRUGEL handhaaft dus deze regels in hun huidige vorm;
- punt c): deze regel heeft niet tot doel de prijzen in vraag te stellen die de DNB's hebben verkregen na de gunning van een overheidsopdracht, maar wel om de meerkosten te kunnen verwerpen die bijvoorbeeld te wijten zijn aan een ondoeltreffende mededingingsprocedure, een verkeerde dimensionering van de opdracht of een slechte omschrijving of anticipatie van de behoeften waarin moet worden voorzien; de term 'in principe' laat SIBELGA de mogelijkheid om het tegendeel aan te tonen. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm;
- punt d): Deze regel is bedoeld als bescherming tegen een duidelijk onevenredige prijs in verhouding tot beheersbare kosten; de methodologie wordt op dit punt niet gewijzigd.
- punt f): op gemotiveerd verzoek van SIBELGA moeten de woorden 'en/of het voorwerp uitmaken van een verklaring met voorbehoud' worden geschrapt. De tariefmethodologie is dienovereenkomstig aangepast;
- punt g): de woorden 'geen andere onderneming' moeten worden vervangen door 'geen andere Belgische DNB'; de tariefmethodologie wordt dienovereenkomstig aangepast.

Het vijfde criterium is bedoeld om BRUGEL in staat te stellen de redelijkheid van de kosten/inkomsten van SIBELGA te beoordelen door ze te vergelijken met de marktprijzen en, indien mogelijk, met die van een andere netbeheerder of een onderneming met gelijkaardige activiteiten. BRUGEL merkt op dat SIBELGA in haar hoedanigheid van overheidsbedrijf onderworpen is aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten en, op enkele uitzonderingen na, een mededingingsprocedure moet organiseren voor alle goederen en diensten die worden gebruikt voor de uitvoering van haar opdrachten van DNB. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm.

Het zesde criterium verwijst naar de verplichting van de DNB om op verzoek een variatie in een van zijn kosten-/inkomstenposten te kunnen rechtvaardigen. Dit criterium is echter mogelijk niet relevant voor kosten/producten waarvoor de DNB geen historiek heeft, zoals bepaalde transformatiekosten. BRUGEL preciseert echter dat kostenvariaties van meer dan 10% gerechtvaardigd kunnen worden door SIBELGA, bijvoorbeeld met betrekking tot de instabiliteit veroorzaakt door recente crisissen of de impact van de reële inflatie. BRUGEL handhaaft dus deze regel in zijn huidige vorm.

4.20.3 CONCLUSIE

De tariefmethodologie werd dienovereenkomstig aangepast.

4.21 Bijlagen

4.21.1 SIBELGA

De opmerkingen met betrekking tot de bijlagen worden geïntegreerd in dit document en in de andere bijlagen van het advies van SIBELGA over de beslissing 20230627-232 van BRUGEL. Er moet echter worden opgemerkt dat bepaalde passages in deze bijlagen ons niet langer in overeenstemming lijken met de hoofdtekst van het besluit van

BRUGEL of nog onjuiste verwijzingen bevatten. Meer bepaald,

- In het motiveringsverslag over het reguleringsmodel
 - *'In dit verband moet eraan worden herinnerd dat in de nota van Haulogy die in het kader van perceel 2 werd opgesteld, met name wordt aanbevolen om de activering van de overbelasting voor alle gasactiva vanaf 2025 (zonder retroactieve toepassing) en de versnelde afschrijving voor bepaalde activa af te schaffen'*, moet worden verwezen naar het document dat voor openbare raadpleging over dit onderwerp is ingediend.
 - In hoofdstuk 4 vinden we dat ook toegevoegd moet worden dat de kosten met betrekking tot jubileumpremies en bodemsanering niet-beheersbare kosten zijn.
 - In §5.1.3.1 moeten *'eventuele niet-IT-investeringen met betrekking tot de ontwikkeling van SmartGrid-gerelateerde functionaliteiten'* worden toegevoegd aan de lijst van projecten die mogelijk in aanmerking komen voor bijkomende kosten.
 - In §5.1.3.2 moet worden verduidelijkt dat het mechanisme voor de heropening van de MTI niet alleen van toepassing is op *'netinvesteringen die niet voorzien waren bij de opstelling van het tariefvoorstel'*, maar ook op andere soorten kosten die niet voorzien waren toen het tariefvoorstel werd opgesteld.
 - Sommige tabellen (zoals tabel 15) moeten worden bijgewerkt met de informatie die momenteel beschikbaar is voor de jaren 2021 en 2022.
- In het motiveringsverslag over de vergoeding van de DNB
 - wanneer wordt gespecificeerd dat *'BRUGEL ervoor kiest om voor de periode 2025-2029 een aangepaste WACC-formule toe te passen die bekend staat als de 'driecomponenten-WACC'*;
 - *'Specifiek voor gas en onder voorbehoud van de resultaten van de analyses die aan de gang zijn in fase 2 van perceel 2 (gestrande gasactiva), zou BRUGEL een gedifferentieerde behandeling van bepaalde gasactiva kunnen overwegen'*.

4.21.2 BRUGEL

- In het motiveringsverslag over het reguleringsmodel:

Wat het eerste punt betreft, is een verwijzing toegevoegd.

Wat het tweede punt betreft, worden deze aspecten in tabel 10 in 4.3 al genoemd als onbeheersbare kosten.

Wat het derde punt betreft, dit punt werd gewijzigd.

Wat het vierde punt betreft, is de formulering aangepast (kosten in plaats van investeringen).

Wat het vijfde punt betreft, geldt dat, ook al begrijpt BRUGEL de opmerking van SIBELGA begrijpt, meer actuele informatie niets toevoegt aan de beslissing en is ze niet van aard om beslissende elementen te leveren.

- In het motiveringsverslag over de vergoeding van de DNB:

Wat het eerste punt betreft, werd er een opmerking toegevoegd ter verduidelijking.

Wat het tweede punt betreft, werd de formulering aangepast.

5 Antwoorden van BRUGEL op de opmerkingen van SIBELGA in bijlage Ib van haar advies (rapporteringsmodellen)

5.1 Algemene opmerkingen

SIBELGA

In lijn met de commentaar in onze hoofdopmerkingen begrijpen we niet waarom BRUGEL de rapporteringsverplichtingen ex post handhaaft (en zelfs uitbreidt) in een 'revenue cap'-model.

In het door BRUGEL voorgestelde 'revenue cap'-model draagt SIBELGA immers het volledige verschil tussen de werkelijke beheersbare kosten en de ex ante vastgestelde toegestane beheersbare kosten. Welk nut heeft een gedetailleerde rapportering van de gemaakte beheersbare kosten voor BRUGEL? Een verwerping van de kosten zou geen financiële impact hebben voor SIBELGA.

Wij zijn dus van mening dat het rapporteringsmodel ex post, in plaats van te worden uitgebreid, beperkt zou moeten worden in overeenstemming met het door BRUGEL voorgestelde model van inkomstenlimiet met een verdelingspercentage van 100%, en moet worden beperkt tot de elementen die essentieel zijn voor BRUGEL om haar controle uit te voeren, met inachtneming van de beginselen van motivering en evenredigheid. Als gevolg hiervan lijkt de systematische extra rapportage van beheersbare kosten ons onevenredig en inconsistent met het model. Integendeel, de mate van detail die nodig is voor beheersbare kosten moet worden verminderd.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt de opmerking van SIBELGA en verwijst in dit verband naar haar antwoorden in het overlegverslag, meer bepaald naar de punten die betrekking hebben op de beperking van de rapporteringsaanvragen van SIBELGA. Niettemin kunnen bepaalde soorten kosten worden gerapporteerd voor deze eerste tariefperiode in revenue cap, vooral als deze rapporten al bestaan en geen nieuwe ontwikkelingen vereisen op het niveau van de DNB.

5.2 Opmerkingen over de ex ante rapporteringsmodellen voor elektriciteit en gas

SIBELGA

BRUGEL wil het volgende: *'Met het oog op efficiëntie moeten de rapporteringsmodellen voorzien in een interface tussen de rapportmodellen en de informatiesystemen van de DNB.'* Zou BRUGEL haar verzoek kunnen preciseren en motiveren? We begrijpen noch het verzoek zelf (de rapporteringsmodellen bevatten gegevens die bijna allemaal uit onze informatiesystemen komen, maar afhankelijk van het geval, op een directe of indirecte manier en afkomstig uit verschillende systemen die verband houden met de aard van de verzoeken van BRUGEL, dus we kunnen a priori aannemen dat dit het geval is, maar als

BRUGEL wil dat de rapporteringsmodellen op een geïndustrialiseerde en automatische manier uit onze systemen komen, is dit niet het geval), noch wat het motiveert.

BRUGEL

Deze bepaling, die al aanwezig is in de methodologieën en 2020-2024, komt enerzijds voort uit een streven naar efficiëntie om handmatig werk te beperken en anderzijds uit een streven naar volledigheid, nauwkeurigheid en consistentie. Het is niet vereist dat de rapporten industrieel worden gegenereerd, zoals SIBELGA extrapoleert. Het lijkt wenselijk en redelijk om een directe link te hebben tussen de rapporteringsmodellen en de kostentoerekening van de DNB, zodat de DNB en de regelgever één enkele versie van de boekhoudkundige en financiële waarheid delen met betrekking tot het boekhoudkundige plaatje van de onderneming. BRUGEL zou zich echter kunnen beperken tot het vastleggen van de krijtlijnen van het rapporteringsmodel, wat nooit de bedoeling van SIBELGA is geweest.

Bovendien heeft BRUGEL altijd rapporteringsmodellen willen hebben met een open einde en die niet vastlagen. In dit opzicht heeft BRUGEL altijd geluisterd naar de voorstellen van de DNB om wijzigingen aan te brengen aan deze verslagen en zal dit blijven doen.

SIBELGA

- SIBELGA vreest dat, op verzoek van BRUGEL, bepaalde tabellen erg ingewikkeld zullen worden om te lezen. We denken namelijk niet dat het nodig is om de historische jaren 2018 tot 2024 in veel van de tabellen te herhalen. Met name voor tabel 2 lijkt het ons beter om alleen de jaren 2025 tot 2029 te detailleren op basis van het referentiejaar 2025 (dat zal zijn berekend op basis van tabel 1). Voor deze tabel geldt het volgende:
 - o De werkelijke cijfers voor 2018 tot en met 2022 zijn niet interessant (aangezien de cijfers al in tabel 1 worden gepresenteerd).
 - o De begrotingen voor 2023 en 2024 zijn niet interessant, omdat ze gebaseerd zullen zijn op het tariefvoorstel van 2019, dat nu achterhaald is (de cumulatieve inflatie die toen werd geraamd bedroeg 7,3%, terwijl deze volgens de laatste prognoses 20,6% zal bedragen; elke vergelijking zal vertekend zijn)

BRUGEL

Aangezien de jaren 2026 tot 2029 slechts indexeringen zijn van 2025, is BRUGEL van mening dat de toegevoegde waarde van de gedetailleerde voorstelling van deze jaren beperkt is.

Tabel 1 toont de overzichten (gegroepeerde totalen) van de verschillende items, terwijl T2 de gedetailleerde gegevens toont.

In ex-ante termen is het presenteren van de historische jaren noodzakelijk om te controleren of de methodologie correct is toegepast.

Wat het tweede subpunt betreft, begrijpt BRUGEL het verzoek van SIBELGA. Om een zo goed mogelijke vergelijkingsbasis te hebben, wordt echter gevraagd naar de laatst bekende realiteit (2023).

SIBELGA

In punt 10.2 vinden we dat 'winst- en verliesrekening' moet worden vervangen door 'analytische rekening'.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt het verzoek van SIBELGA en heeft de verwijzing naar de analytische boekhouding toegevoegd.

SIBELGA

Voor tabel 2 vraagt BRUGEL: *'Het rapporteringsmodel moet voorzien in een aansluiting van deze tabel 2 voor elektriciteit en gas met de resultatenrekening van SIBELGA voor de verstreken jaren'*. Is deze informatie echt nodig, aangezien voor deze aansluiting al werd gezorgd in de jaarverslagen over 2018 tot en met 2022?

Hetzelfde geldt voor tabel 8: BRUGEL vraagt om balansen en winst- en verliesrekeningen die al werden verstrekt in de sjablonen van de ex post verslagen voor de jaren 2018-2022.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt het verzoek van SIBELGA en gezien het feit dat BRUGEL al over deze gegevens beschikt, zal BRUGEL genoeg nemen met een verklaring van SIBELGA dat deze gegevens niet werden gewijzigd.

SIBELGA

Bij tabel 8: zoals gepreciseerd in onze opmerkingen over punt 25 van het ontwerp van tariefmethodologie, stelt SIBELGA momenteel geen niet-gereguleerde balans op omdat de niet-gereguleerde activiteiten momenteel te beperkt zijn om dit extra werk te rechtvaardigen, maar sluit de kosten en inkomsten met betrekking tot niet-gereguleerde activiteiten duidelijk uit in de rapporteringsmodellen. Wij geloven dat het de voorkeur verdient om op deze manier door te gaan, om de rapportage- en informatiesystemen niet te zwaar te belasten voor een extreem lage toegevoegde waarde. Wij vinden dit voorstel daarom onevenredig. SIBELGA vraagt dan ook om de zin *'Deze interne boekhouding bevat een balans en een resultatenrekening voor elke activiteit, die overeenkomen met de grootboekrekeningen.'* te schrappen. Het spreekt voor zich dat als niet-gereguleerde activiteiten op een dag een significante impact zouden hebben op de rekeningen, dit werk zou worden uitgevoerd.

BRUGEL

Zoals elders in het overlegverslag aangegeven, begrijpt BRUGEL de opmerking van SIBELGA. De door SIBELGA gevraagde wijziging werd doorgevoerd in de methodologie.

SIBELGA

Bij tabel 20 vraagt SIBELGA zich af:

- waarom het nodig is om informatie te verstrekken met betrekking tot de prestatie-indicatoren wanneer een specifieke rapportering over deze KPI's aan BRUGEL wordt verstrekt.
- waarom het nodig is om informatie te verstrekken met betrekking tot de herfacturering van de transmissietarieven, wanneer een specifiek rapport over dit onderwerp door BRUGEL wordt gevraagd.

BRUGEL

Zoals elders in het overlegverslag aangegeven, begrijpt BRUGEL de opmerking van SIBELGA en werden de wijzigingen aangebracht.

5.3 Opmerkingen over de ex post rapporteringsmodellen voor elektriciteit en gas

SIBELGA

Mutatis mutandis gelden hier dezelfde opmerkingen als voor het ex ante rapportagemodel.

BRUGEL

BRUGEL verwijst naar de bovenstaande antwoorden.

SIBELGA

De punten 10 en 22 bevatten formuleringsfouten waardoor ze moeilijk te begrijpen zijn.

BRUGEL

BRUGEL heeft nota genomen van de opmerkingen van SIBELGA en heeft de vermelde punten geherformuleerd.

SIBELGA

In punt 34 stelt BRUGEL dat het noodzakelijk is om in de tabel met de regulatoire fondsen 'de bedragen te vermelden van de voorzieningen die voorkomen op de balans 2024 van SIBELGA, opgenomen in het regulatoire fonds vanaf 2025'. Overeenkomstig de wens van BRUGEL zullen de voorzieningen vanaf 01/01/2025 opgenomen worden in het regulatoire fonds. We zien het nut niet in (noch de technische mogelijkheid) om ze in deze tabel te identificeren. Ze zullen een integraal onderdeel van dit fonds uitmaken zonder een aparte rubriek te vormen.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt de opmerking van SIBELGA en heeft de nodige correcties aangebracht.

SIBELGA

Bij punt 52, j, herinneren we bij wijze van inleiding aan onze opmerkingen (zie opmerking bij tabel 8 van deze bijlage en opmerking bij punt 25c van de methodologie) over niet-gereguleerde activiteiten en het feit dat SIBELGA momenteel geen niet-gereguleerde balans opstelt, maar in de rapporteringsmodellen duidelijk de kosten en inkomsten in verband met niet-gereguleerde activiteiten uitsluit. Tot slot vraagt BRUGEL aan de revisoren specifieke verslagen die niet tot hun opdracht behoren.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt de opmerking van SIBELGA en verwijst naar haar antwoord hierover hierboven.

SIBELGA

Zoals uitgelegd in onze opmerkingen bij punt 25 van de methodologie, levert dit echter een aantal problemen op:

- Ten eerste is SIBELGA verplicht om haar leveranciers te laten concurreren en de verzoeken van BRUGEL zouden verder kunnen gaan dan het kader dat al in de basisopdrachten van de Commissaris is opgenomen.
- Ten tweede en op een meer substantiële manier, om de onafhankelijkheid van auditors te garanderen, leggen de wet en de IRE-normen strenge beperkingen op aan de externe opdrachten die een auditor mag uitvoeren naast de wettelijke controle van de rekeningen. SIBELGA zou zich zeer snel in de onmogelijkheid kunnen bevinden om BRUGEL de gevraagde verslagen te bezorgen (artikelen 183 en volgende van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2011 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen).
- Tot slot, wat de grond van de zaak betreft, afgezien van de vraag over de relevantie van het zeer lage niveau van de niet-gereguleerde activiteiten, valideert de revisor dat de rekeningen van SIBELGA de economische realiteit van de onderneming weerspiegelen. Hiervoor voert de auditor onder andere de volgende controles uit:
 - Beoordeling van de opzet en de werking van de belangrijkste controles met betrekking tot de berekening van de nettowinst, inclusief de controles op de exhaustiviteit en nauwkeurigheid van de onderliggende gegevens die worden gebruikt in de berekening, evenals de belangrijkste controles met betrekking tot toereikende autorisaties voor activering, naleving van de activeringscriteria die worden gebruikt onder verwijzing naar de grondslagen voor financiële verslaggeving, de classificatie van uitgaven als ofwel kapitaaluitgaven (CAPEX) ofwel operationele uitgaven (OPEX), en controles voor de beoordeling van de Directie die specifiek zijn voor het activeringsproces;
 - Uitvoering van analytische procedures op kapitaaluitgaven (CAPEX) en operationele uitgaven (OPEX) door de gegevens van het jaar te vergelijken met de begrotingsgegevens, zoals goedgekeurd door de regulator;
 - Test van een steekproef van acquisities van materiële vaste activa door de naleving van de activeringscriteria onder de Belgische boekhoudnormen en de waarderingsregels van de Onderneming te beoordelen;
 - Testen van een steekproef van boekhoudkundige transacties opgenomen in de winst- en verliesrekening om de betrouwbaarheid van de classificatie van deze transacties als 'beheersbare/niet-beheersbare' kosten te beoordelen;
 - Onafhankelijke herberekening van het nettoresultaat van de sectoren (gas en elektriciteit) op basis van zowel interne als externe documentatie en met toepassing van de formules die zijn beschreven in het tariefmechanisme;
 - Bewustwording en beoordeling van de boekhoudkundige gevolgen van de mededelingen en beslissingen van de regulator BRUGEL;
 - Herziening van de interne processen. Hieronder vallen processen voor materiële vaste activa (investeringen, buitengebruikstelling).
- We kunnen hieruit afleiden dat wanneer de revisor een verklaring zonder voorbehoud geeft over de rekeningen, dit impliciet betekent dat hij van mening is dat alle regels werden nageleefd en dat specifieke verslagen zoals gevraagd door BRUGEL volgens ons dus overbodig zijn.

SIBELGA vraagt BRUGEL dan ook om dit punt 52j te schrappen. Er dient te worden opgemerkt dat BRUGEL zelf bepaalde audits kan uitvoeren om zich ervan te vergewissen dat de processen correct verlopen.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt het verzoek van SIBELGA en heeft wijzigingen aangebracht.

SIBELGA

Bij punt 52l begrijpt SIBELGA het gevraagde verslag niet. SIBELGA levert de PI-tabel en beantwoordt elk jaar de vragen van BRUGEL in het ex post verslag. Het MOP rechtvaardigt en verklaart ook de jaarlijks geproduceerde hoeveelheden. A fortiori, voor zover het voorgestelde model een 'Revenue Cap'-model is en de afschrijvingskosten, een rechtstreeks gevolg van de investeringskosten, beheersbare kosten zijn, vraagt SIBELGA aan BRUGEL om dit verzoek voor een systematisch bijkomend verslag te schrappen.

BRUGEL

Voor deze eerste tariefperiode in revenue cap en met begrip voor de opmerking van SIBELGA over het beheersbare karakter van deze kosten, handhaaft BRUGEL deze rapportering die het mogelijk zal maken om eventuele afwijkingen van de door SIBELGA gedane investeringen op te volgen.

De schrapping van deze rapportering zal op een later tijdstip overwogen kunnen worden.

SIBELGA

Bij punt 52n vraagt BRUGEL een verslag over niet-gereguleerde activiteiten, met een beschrijving van de inkomsten en kosten die daaruit voortvloeien. Wat de beschrijving van niet-gereguleerde activiteiten betreft, vindt SIBELGA het overdreven en onevenredig om niet-gereguleerde activiteiten elk jaar opnieuw te beschrijven en vraagt ze dat de beschrijving enkel betrekking heeft op potentiële nieuwe niet-gereguleerde activiteiten. Wat de inkomsten en kosten betreft, vraagt SIBELGA of de tabel die momenteel in bijlage III van de huidige rapporteringsmodellen is opgenomen, is wat BRUGEL zou willen. Als dit het geval is, stelt SIBELGA voor om deze toe te voegen aan de tabellen in het rapporteringsmodel in plaats van er een apart specifiek rapport van te maken. Indien dit niet het geval is, vraagt SIBELGA aan BRUGEL om haar verzoek te preciseren en te rechtvaardigen.

BRUGEL

BRUGEL begrijpt de opmerking van SIBELGA en heeft wijzigingen aangebracht.

SIBELGA

Bij punt 52o begrijpt SIBELGA de omvang van het verzoek van BRUGEL niet en vreest ze dat de gevraagde mate van detail niet in verhouding staat tot de problematiek en het aangenomen model. SIBELGA vraagt BRUGEL dus om te preciseren wat ze vraagt (toepassingsgebied en mate van detail) en om haar verzoek te motiveren

BRUGEL

BRUGEL begrijpt het verzoek van SIBELGA en heeft wijzigingen aangebracht, waardoor het verzoek niet langer systematisch is.

6 Bijlage

Het advies van SIBELGA over het officiële overleg is bij dit besluit gevoegd.

* *

*

Bijlage: Kasstroom gegenereerd door de herwaarderingmeerwaarde

In het kader van de voorbereidende fase heeft BRUGEL de door SIBELGA gegenereerde cashflow geëvalueerd enerzijds door de aan de meerwaarde gekoppelde afschrijving te dekken en anderzijds door de meerwaarde te vergoeden. Deze berekeningen zijn gebaseerd op alle gegevens waarover BRUGEL beschikt.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
FCF iRAB Elek	4.875.536	3.447.835	6.651.335	7.039.939	6.240.232	5.860.411	5.403.112	7.054.473	6.644.167	8.218.006	8.046.871	7.876.812	7.674.378	7.470.153
Afschrijving	0	0	3.154.632	3.154.632	3.154.632	3.154.632	3.154.632	3.977.498	3.977.498	3.992.654	4.028.020	4.035.471	4.042.923	4.042.923
Vergoeding van de meerwaarde	4.875.536	3.447.835	3.496.702	3.885.307	3.085.600	2.705.779	2.248.480	3.076.975	2.666.669	4.225.351	4.018.851	3.841.341	3.631.455	3.427.230
FCF iRAB Gas	3.668.938	3.634.530	6.253.150	7.084.301	6.002.695	5.419.791	4.812.455	4.747.267	4.362.377	5.303.494	5.211.474	5.156.108	5.106.435	5.029.063
Afschrijving	0	0	2.062.625	2.062.625	2.062.625	2.062.625	2.062.625	2.692.400	2.692.400	2.684.763	2.666.944	2.662.343	2.657.742	2.657.742
Vergoeding van de meerwaarde	3.668.938	3.634.530	4.190.525	5.021.676	3.940.070	3.357.166	2.749.830	2.054.867	1.669.977	2.618.731	2.544.530	2.493.765	2.448.693	2.371.321
Total FCF iRAB Elek en Gas	8.544.474	7.082.364	12.904.485	14.124.241	12.242.927	11.280.202	10.215.568	11.801.740	11.006.543	13.521.500	13.258.345	13.032.920	12.780.813	12.499.217
Totaal FCF iRAB gecumul 08/21	164.295.338													
Elek	92.503.260													
Gas	71.792.078													

Als deze cijfers worden bijgewerkt tot eind 2024, zal het cumulatieve bedrag in de buurt van 200 miljoen euro liggen.